

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

**IDENTYFIKACJA POTRZEB
INFORMACYJNYCH I SZKOLENIOWYCH
W JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH POMOCY
I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ**

DOKONANA W 2016 ROKU - RAPORT Z BADAANIA

Kielce 2016

Spis treści

Wstęp.....	5
Rozdział I. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników ośrodków pomocy społecznej	7
1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych	7
1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji	7
1.2 Bariery w dostępie do informacji	9
1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych	10
1.4 Forma prezentacji danych.....	11
1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania.....	12
2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS	14
2.1 Ocena efektywności szkoleń.....	14
2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach	17
2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń	18
Rozdział II. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie	22
1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych	22
1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji	22
1.2 Bariery w dostępie do informacji	24
1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.....	25
1.4 Forma prezentacji danych.....	26
1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania.....	26
2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS	27
2.1 Ocena efektywności szkoleń.....	27
2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach.....	29
2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń	31
Rozdział III. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników domów pomocy społecznej.....	34
1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych.....	34
1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji	34
1.2 Bariery w dostępie do informacji.....	36
1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.....	37

1.4 Forma prezentacji danych.....	38
1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania.....	39
2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS.....	40
2.1 Ocena efektywności szkoleń.....	40
2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach.....	43
2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń.....	44

Rozdział IV. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników środowiskowych domów samopomocy.....

1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych.....	48
1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji.....	48
1.2 Bariery w dostępie do informacji.....	50
1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.....	51
1.4 Forma prezentacji danych.....	52
1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania.....	53
2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS.....	54
2.1 Ocena efektywności szkoleń.....	54
2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach.....	57
2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń.....	58

Rozdział V. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników warsztatów terapii zajęciowej

1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych.....	62
1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji.....	62
1.2 Bariery w dostępie do informacji.....	64
1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.....	65
1.4 Forma prezentacji danych.....	66
1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania.....	66
2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS.....	68
2.1 Ocena efektywności szkoleń.....	68
2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach.....	71
2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń.....	72

Rozdział VI. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych.....	75
1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych	75
1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów	75
1.2 Bariery w dostępie do informacji.....	77
1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.....	78
1.4 Forma prezentacji danych.....	79
1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania.....	80
2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS.....	81
2.1 Ocena efektywności szkoleń.....	81
2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach.....	83
2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń.....	84
Rozdział VII. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników zakładów aktywności zawodowej.....	88
1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych.....	88
1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji.....	88
1.2 Bariery w dostępie do informacji.....	90
1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.....	90
1.4 Forma prezentacji danych.....	92
1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania.....	93
2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS.....	93
2.1 Ocena efektywności szkoleń.....	93
2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach.....	94
2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń.....	95
Wnioski	97
Spis tabel i wykresów	99
Ankieta.....	102

Wstęp

Proces identyfikacji obszarów wiedzy oraz umiejętności istotnych dla rozwoju instytucji pomocy i integracji społecznej, a co za tym idzie tworzących je ludzi, było przedmiotem badania pn.: *„Identyfikacja potrzeb informacyjnych i szkoleniowych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej województwa świętokrzyskiego”*, przeprowadzonego po raz kolejny przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w pierwszym kwartale 2016 roku.

Analiza zebranych wyników daje możliwość kompleksowego zaplanowania działań wpływających bezpośrednio na poziom kompetencji, wskaże rozbieżności pomiędzy stanem faktycznym a pożądanym oraz umożliwi wskazanie kierunków rozwoju wiedzy pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej. Rozpoznanie obszarów informacyjnych skutkować będzie lepszym doborem badań, których wyniki, wnioski i rekomendacje stanowiąc będą podstawę do planowania strategicznego i tworzenia programów rozwiązywania problemów społecznych na wszystkich szczeblach administracji samorządowej.

Diagnoza została opracowana na podstawie badania ilościowego, przy zastosowaniu kwestionariusza ankiety, który został rozesłany za pośrednictwem poczty do instytucji działających w zakresie polityki społecznej i integracji na terenie województwa świętokrzyskiego. Dobór próby był celowy i w związku z tym ankietę skierowano docelowo do przedstawicieli następujących jednostek:

- ✓ 13 powiatowych centrów pomocy rodzinie,
- ✓ 102 ośrodków pomocy społecznej,
- ✓ 35 środowiskowych domów samopomocy,
- ✓ 38 domów pomocy społecznej,
- ✓ 4 zakładów aktywności zawodowej,
- ✓ 26 warsztatów terapii zajęciowej,
- ✓ 33 placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Ze względu na fakt, iż wstępnie odnotowano niewielki poziom zwrotów wypełnionych ankiet, dodatkowo drogą telefoniczną zwrócono się ponownie do instytucji z prośbą o czynny udział w badaniu. Dzięki temu uzyskano 240 wypełnionych kwestionariuszy ankiety, co stanowi 95% wszystkich rozesłanych.

W badaniu udział wzięły wszystkie powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, warsztaty terapii zajęciowej oraz zakłady aktywności zawodowej (100%).

W przypadku domów pomocy społecznej i środowiskowych domów samopomocy zanotowano 97% zwrot. Najniższy wskaźnik udziału dotyczył placówek opiekuńczo – wychowawczych. Zwrot ankiet zanotowano tu na poziomie 69%.

Kwestionariusz ankiety używany w badaniu, niezależnie od jednostki, do której był bezpośrednio kierowany, zachowywał taką samą konstrukcję i składał się z dwóch części. W pierwszej zapytano ankietowanych o potrzeby informacyjne, wykazano luki informacyjne oraz dokonano oceny jakości informacji, z których korzystają jednostki pomocy i integracji społecznej. Badani mieli również wskazać problemy społeczne, które powinny zostać poddane pogłębionej analizie. Część druga kwestionariusza to pytania dotyczące potrzeb szkoleniowych. Dzięki tej części poznano opinię na temat szkoleń organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, co pozwoliło na określenie zakresów tematycznych, które powinny zostać uwzględnione w tematyce planowanych szkoleń.

Rozdział I. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników ośrodków pomocy społecznej

1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych

W celu identyfikacji potrzeb informacyjnych i szkoleniowych na rok 2016, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego przeprowadził badanie ankietowe wśród pracowników ośrodków pomocy społecznej z województwa świętokrzyskiego.

1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji

Przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej biorący udział w badaniu, dokonali oceny informacji na temat grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym w województwie świętokrzyskim. Respondenci dokonywali oceny przy pomocy skali, gdzie oceną najwyższą była ocena „bardzo dobry”, najniższą zaś „bardzo słaby”.

Tabela 1. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

<u>Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym</u>	Bardzo dobry	Dobry	Słaby	Bardzo słaby	Nie mam zdania
Osoby bezdomne	14	56	20	8	4
Dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym	6	40	46	6	4
Dzieci i młodzież wychowujące się poza rodziną	3	41	46	9	3
Rodziny wielodzietne	15	62	20	3	2
Osoby bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	9	57	28	6	2
Osoby długotrwale bezrobotne	23	64	11	2	2
Osoby należące do mniejszości etnicznych i narodowych	1	9	40	26	26
Imigranci	0	10	37	28	27
Emigranci	0	11	38	28	25
Niepelnosprawni	20	56	17	7	2
Osoby przewlekle chore	10	45	32	9	6

Osoby opuszczające zakłady karne	6	45	40	8	3
Osoby starsze	10	61	27	2	2
Ofiary przemocy w rodzinie	17	67	11	4	3
Osoby samotnie wychowujące dzieci	13	54	29	3	3
Kobiety pozostające poza rynkiem pracy	6	40	39	11	6
Osoby uzależnione od alkoholu	17	53	19	6	7
Osoby uzależnione od środków odurzających (innych niż alkohol)	2	25	41	20	14
Osoby żyjące w ubóstwie	17	61	16	7	1
Osoby chorujące psychicznie	2	38	38	18	6
Inny problem	1	12	4	0	31

Źródło: Opracowanie własne ROPS

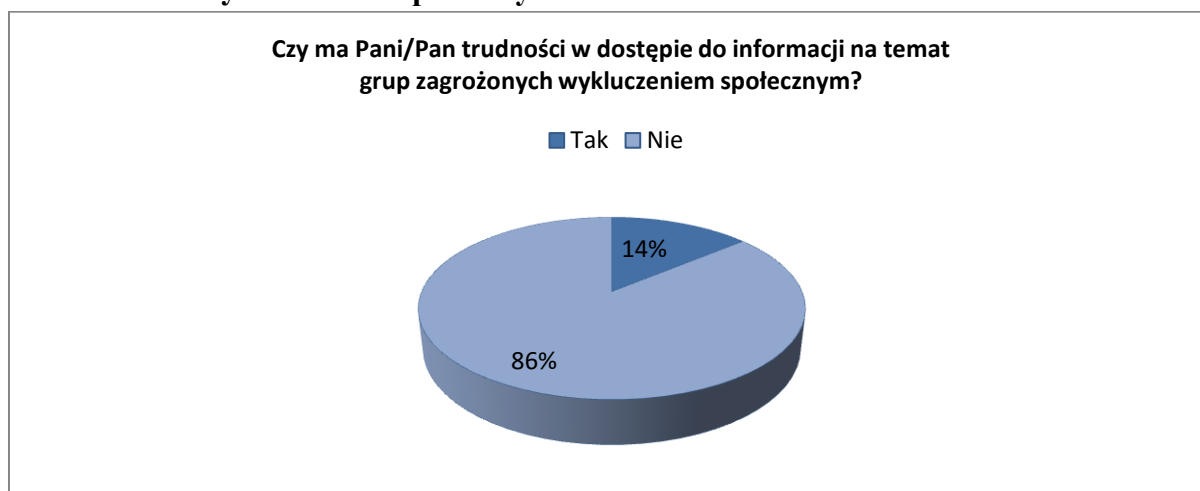
Respondenci biorący udział w badaniu zostali poproszeni o ocenę dostępności informacji dotyczących wymienionych powyżej grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Z uzyskanych informacji wynika, iż najłatwiej i najszybciej jest uzyskać informacje na temat ofiar przemocy w rodzinie, osób długotrwale bezrobotnych oraz o rodzinach wielodzietnych.

Ankietowani ocenili „bardzo dobrze” materiały informacyjne dotyczące osób długotrwale bezrobotnych (23 wskazania), osób niepełnosprawnych (20 wskazań) oraz osób żyjących w ubóstwie, uzależnionych od alkoholu i ofiar przemocy w rodzinie (po 17 wskazań). Najniżej oceniono, informacje dotyczące imigrantów oraz emigrantów (równorzędnie po 28 wskazań „bardzo słaby”). Podobnie jak w poprzednim roku, na kolejnej pozycji uplasowały się osoby należące do mniejszości etnicznych i narodowych (26 wskazań).

1.2 Bariery w dostępie do informacji

Ośrodki pomocy społecznej zgłaszają trudności w dostępie do informacji dotyczących grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wykres 1. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

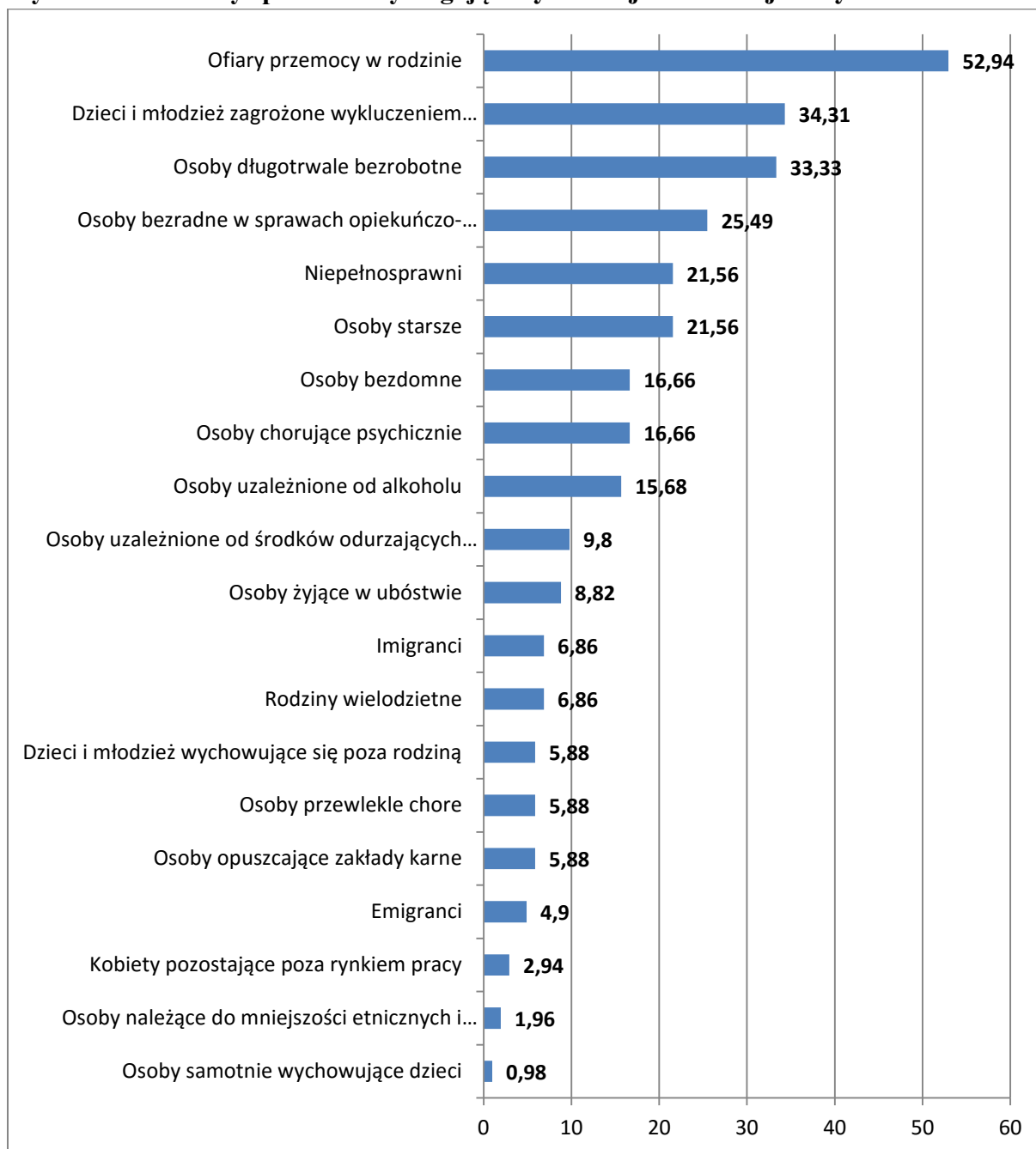
Wykres 1 prezentuje rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem. Większość przedstawicieli badanych jednostek, bo aż 86%, odpowiedziało, że nie miało problemów z uzyskaniem informacji na temat osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Natomiast dla 14% ankietowanych trudności takie występują. W ich opinii informacje zamieszczane są w większości tylko w Internecie i często są nieaktualne. Respondenci narzekają na brak danych, często rozproszonych po różnych biuletynach czy dokumentach. W niektórych grupach zagrożonych wykluczeniem społecznym nie są prowadzone aktualne statystyki odzwierciedlające skalę danego zjawiska. Do trudności zaliczają również zbyt małą ilość wydawanych publikacji – raportów, opracowań, pism branżowych.

1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych

Respondenci są zdania, iż większość informacji dotyczących istniejących problemów społecznych wymaga cyklicznej aktualizacji. Istnieje też pewna grupa zjawisk, w stosunku do których wymóg stałego monitoringu jest wręcz konieczny.

Uczestnicy badania zostali poproszeni o wskazanie trzech najważniejszych problemów społecznych, w stosunku do których konieczna jest cykliczna analiza informacji na poziomie regionalnym. Według analizy wyników monitoringiem ciągłym powinny zostać objęte zagadnienia dotyczące: ofiar przemocy w rodzinie (52,94% wskazań), dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym (34,31%) oraz dane na temat osób długotrwale bezrobotnych (33,33% wskazań). Tych samych wskazań dokonali respondenci w badaniu przeprowadzonym w 2014 roku. Szczegółowy rozkład odpowiedzi prezentuje wykres 2.

Wykres 2. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych .

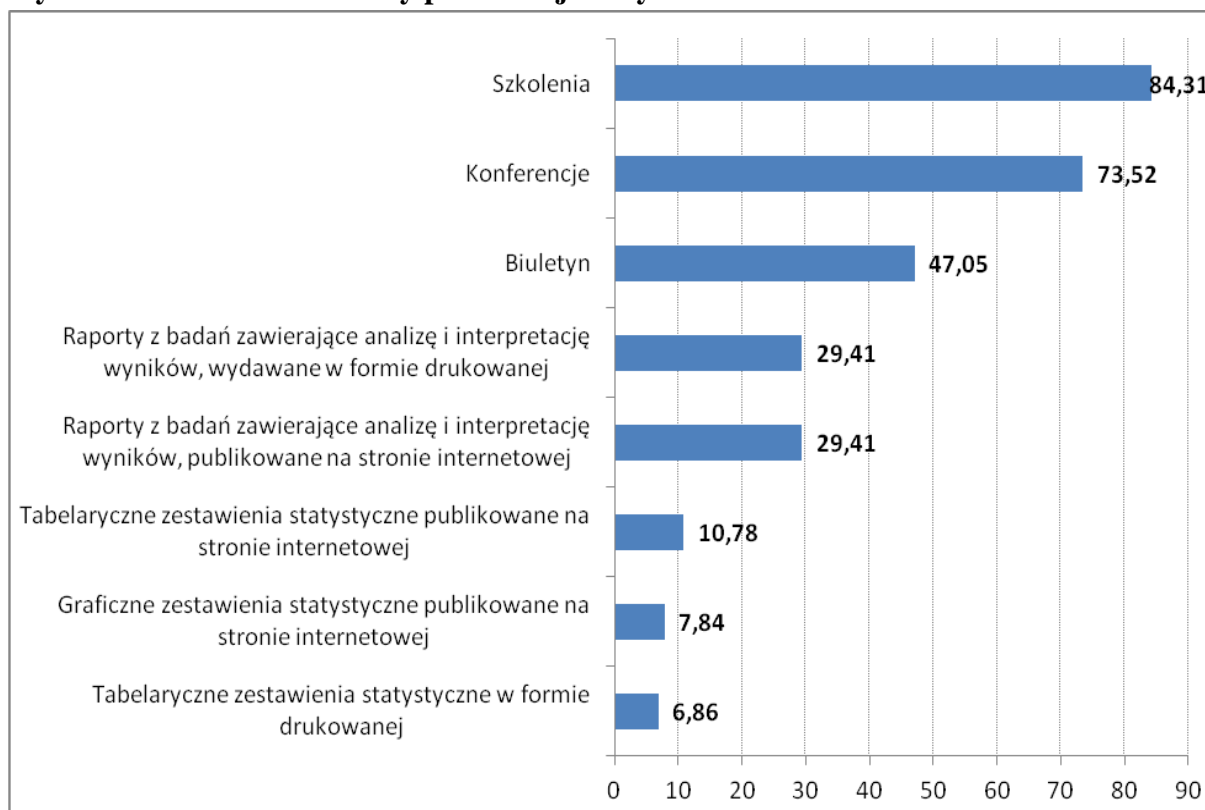

Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.4 Forma prezentacji danych

W dalszej części badania ankietowani zostali poproszeni o wskazanie trzech najbardziej preferowanych form udostępniania informacji z zakresu polityki społecznej. Według przedstawicieli OPS-ów najbardziej efektywne formy prezentacji danych to te , które dają możliwość bezpośredniego kontaktu z ekspertami prezentującymi dane zagadnienia.

Wykres 3. Preferowane formy prezentacji danych.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

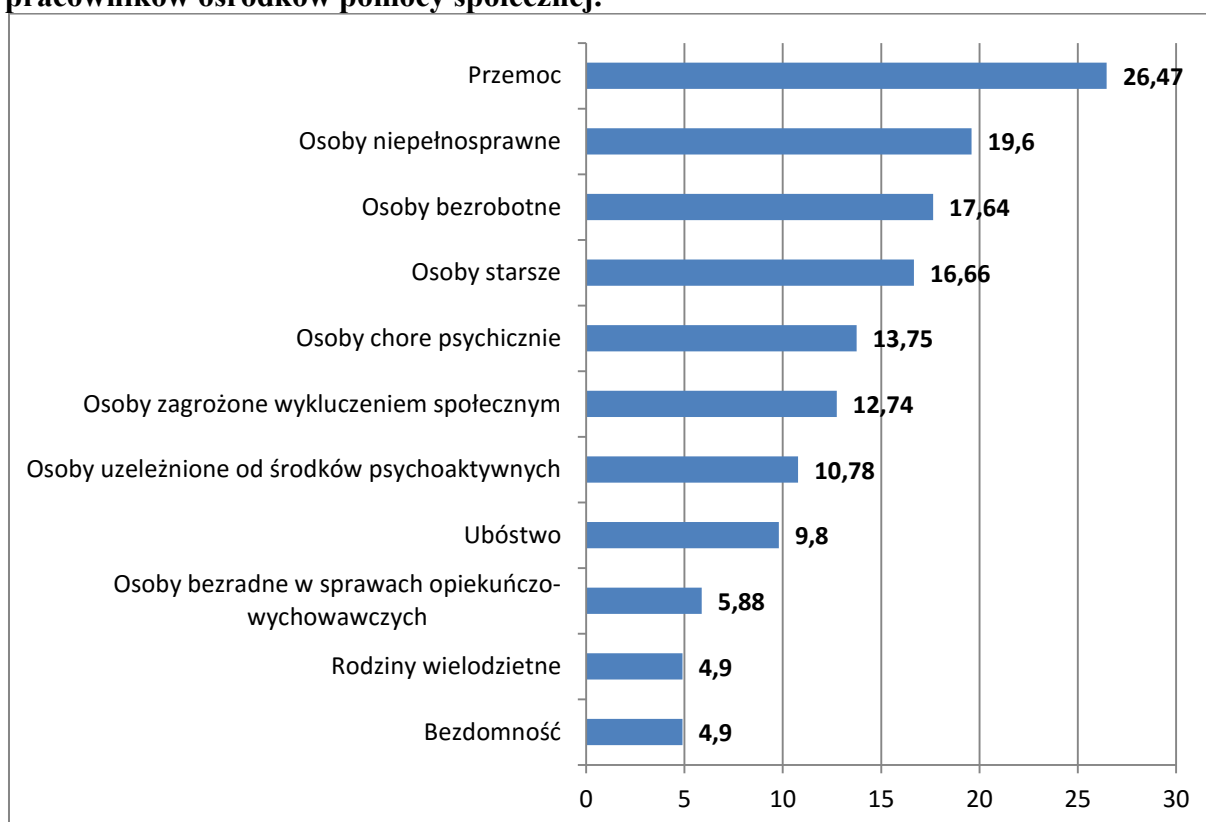
Zgodnie ze wskazaniami respondentów w dalszym ciągu najbardziej pożądaną formą prezentacji danych są szkolenia – 84,31%. Na kolejnym miejscu uplasowały się konferencje, które uzyskały 73,52% wskazań. Jednocześnie zasygnalizowano duże zapotrzebowanie na prezentację danych szczegółowych w postaci biuletynu - 47,05% wskazań. Na równorzędnych miejscach uplasowały się raporty z badań zawierające analizę i interpretację wyników, zarówno publikowane na stronie internetowej, jak i wydawane w formie drukowanej (29,41%), graficzne zestawienia statystyczne w formie drukowanej oraz tabelaryczne zestawienia statystyczne w formie drukowanej (6,86% wskazań). Te ostatnie, według respondentów cieszą się najmniejszą popularnością.

1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania

W ankiecie pytano również o propozycję zakresów tematycznych, które Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej powinien gromadzić i poddawać ciągłej analizie. Według uzyskanych danych obszarem tematycznym, który wymaga dokładnej analizy jest problematyka szeroko pojętego zjawiska przemocy (26,47% wskazań) ze szczególnym uwzględnieniem przemocy w rodzinie, jak również jej: form, mechanizmów działania,

charakterystyki ofiar i sprawców, uwarunkowań oraz przeciwdziałania. Kolejnym zakresem tematycznym jest niepełnosprawność (19,60%) z wyodrębnieniem stopni niepełnosprawności, sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy, form wsparcia i rehabilitacji. Preferowane zakresy tematyczne to również: problem bezrobocia ze szczególnym naciskiem na kobiety i metody aktywizacji zawodowej (17,64% wskazań), opieka geriatryczna i problematyka osób starszych (16,66%), osoby chore i zaburzone psychicznie, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (w tym dzieci i młodzież), osoby uzależnione od środków psychoaktywnych, problemy dotyczące ubóstwa, osoby bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Wykres 4. Zakres tematyczny wymagający ciągłego aktualizowania w opinii pracowników ośrodków pomocy społecznej.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

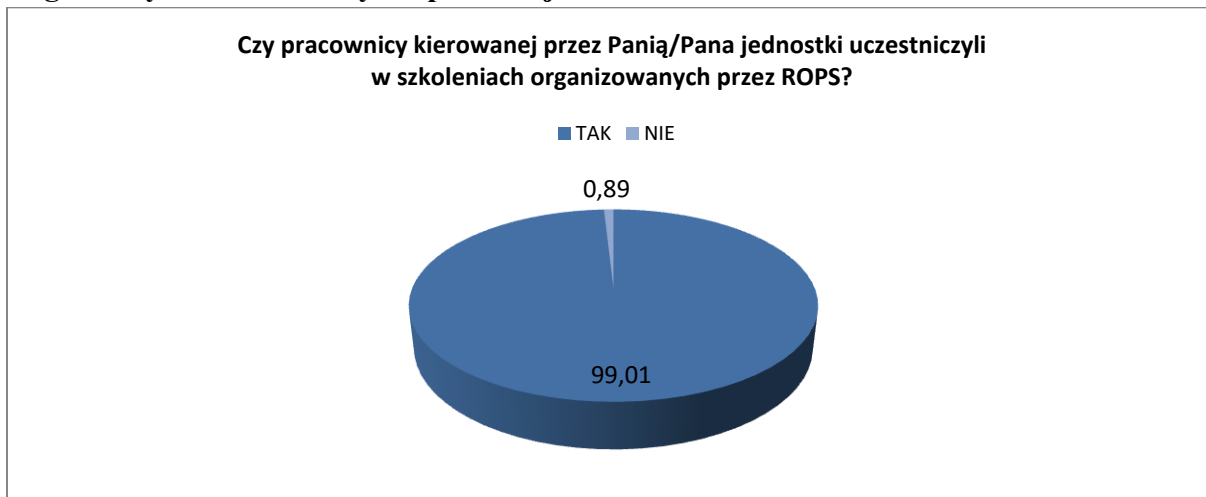
2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS

Druga część przeprowadzonego badania ankietowego dotyczyła oceny szkoleń organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Kielcach. Pytania kierowane były do kierowników jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej. Dzięki temu możliwe będzie przeanalizowanie dotychczasowej efektywności oraz poznanie potrzeb szkoleniowych kadr ośrodków pomocy społecznej z regionu świętokrzyskiego.

2.1 Ocena efektywności szkoleń

Prawie 99% ankietowanych odpowiedziało twierdząco na pytanie dotyczące uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez ROPS.

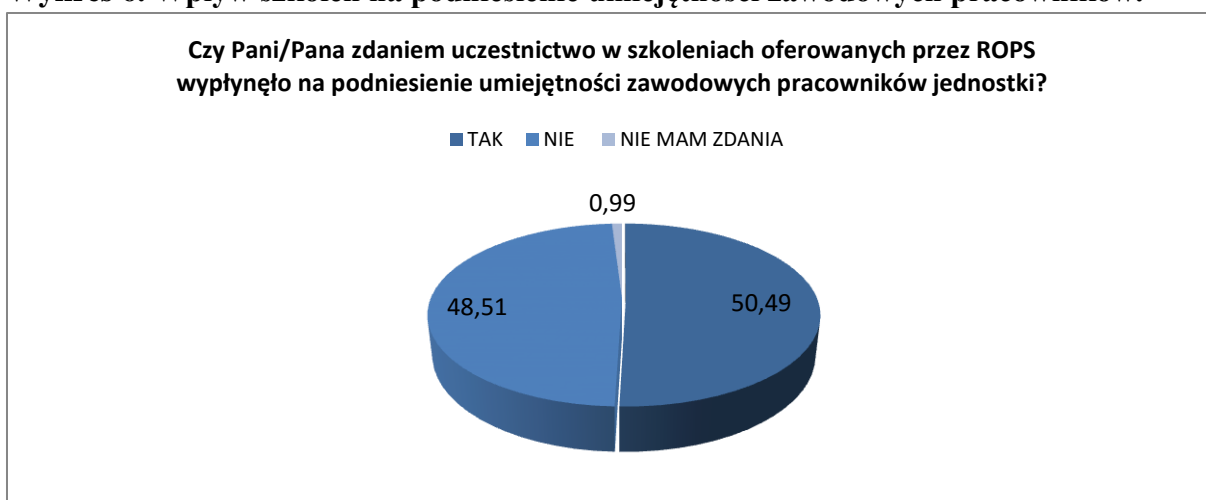
Wykres 5. Procentowy udział liczby osób w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Ankietowani zapytani o wpływ uczestnictwa w szkoleniach na podniesienie kwalifikacji i umiejętności zawodowych w większości potwierdzili zaspokojenie oczekiwań w obszarze szkolenia. 50,49% osób odpowiedziało twierdząco – „tak”, zaś 48,51% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „raczej tak”. Nikt z respondentów nie wyraził swojego niezadowolenia ze szkoleń oferowanych przez ROPS. Tylko jeden ankietowany uznał, iż „nie ma zdania” w tej kwestii.

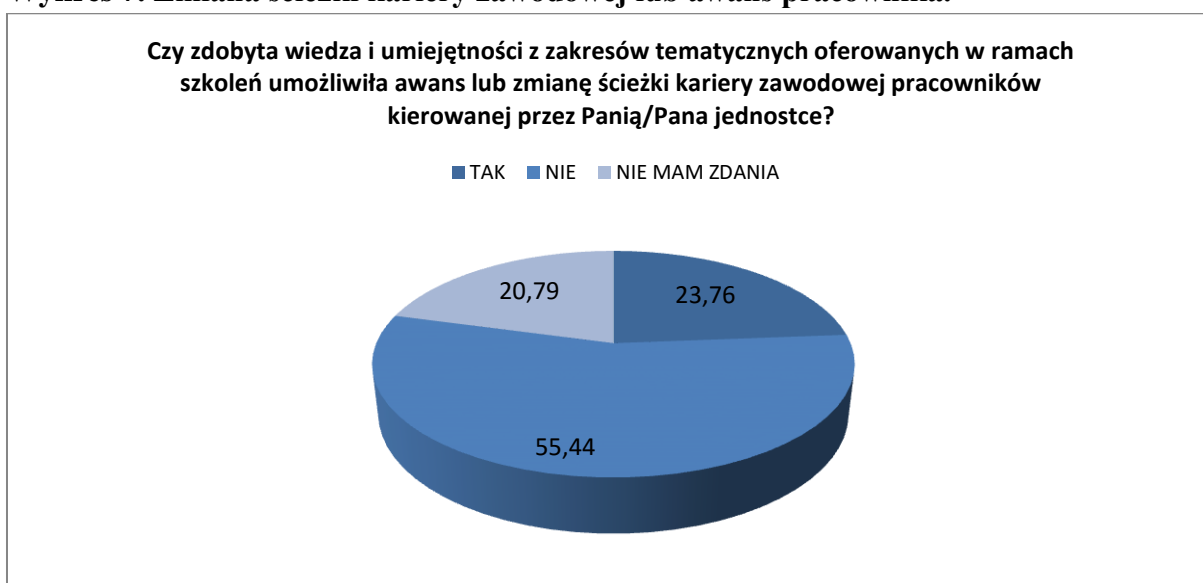
Wykres 6. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej w 23,76% wskazań są zgodni, iż wiedza zdobyta oraz umiejętności z zakresów tematycznych oferowanych w ramach szkoleń przyczyniły się do osiągnięcia awansu zawodowego bądź zmianę ścieżki kariery. Od 2013 roku liczba ta wzrosła o 9,32%, co wskazuje na efektywność szkoleń organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. 20,79% respondentów nie potrafiło wskazać czy uczestnictwo w podnoszeniu swoich kwalifikacji miało wymierny wpływ na awans czy zmianę ścieżki kariery, natomiast 55,44% badanych stwierdziło, że wiedza zdobyta podczas szkoleń w żaden sposób nie wpłynęła na poprawę warunków zatrudnienia.

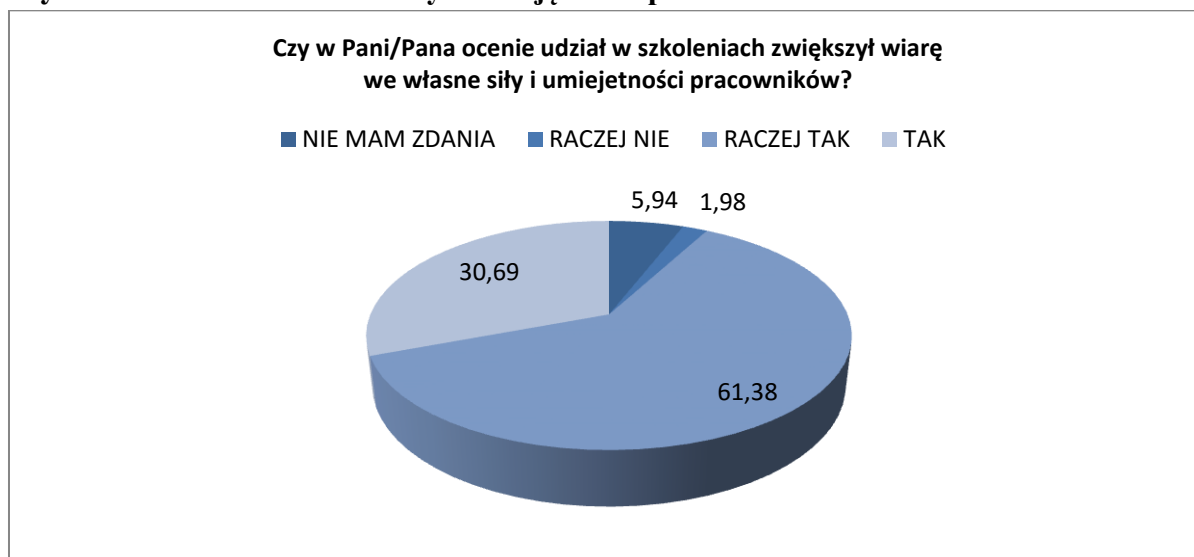
Wykres 7. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Następnie zapytano respondentów, czy udział w szkoleniach zwiększył ich wiarę we własne siły i umiejętności. Zdecydowana większość, bo aż 61,38% osób odpowiedziała „raczej tak”, „tak” odpowiedziało 30,69% ankietowanych. Mały odsetek badanych (1,98%) uważa, iż szkolenia w żaden sposób nie wpłynęły na kwalifikacje pracowników.

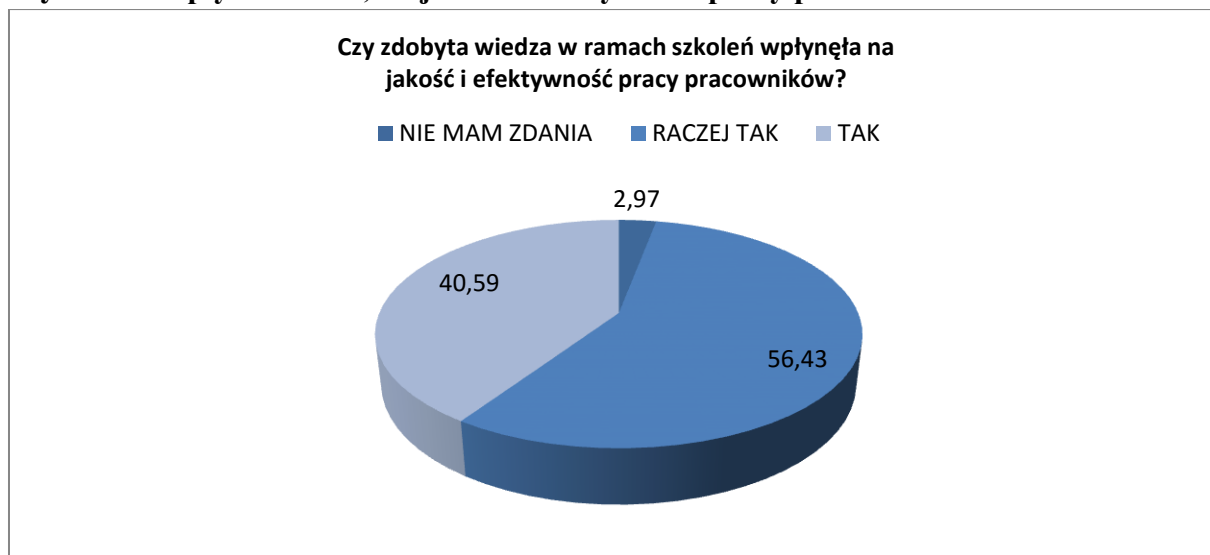
Wykres 8. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Kolejne pytanie poruszało kwestię wpływu szkoleń na jakość i efektywność pracy pracowników ośrodków pomocy społecznej. 97,02% badanych udzieliła odpowiedzi pozytywnych „tak” i „raczej tak” odnosząc się do poprawy jakości i efektywności pracy, jakie nastąpiły po udziale w szkoleniach. Tylko 2,97% ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

Wykres 9. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach

Odpowiednia organizacja szkoleń jest gwarancją zadowolenia u osób biorących w nich aktywny udział. Przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej zostali poproszeni

o udzielenie odpowiedzi na temat przeszkód i barier, na jakie napotykać chcą uczestniczyć w szkoleniach realizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

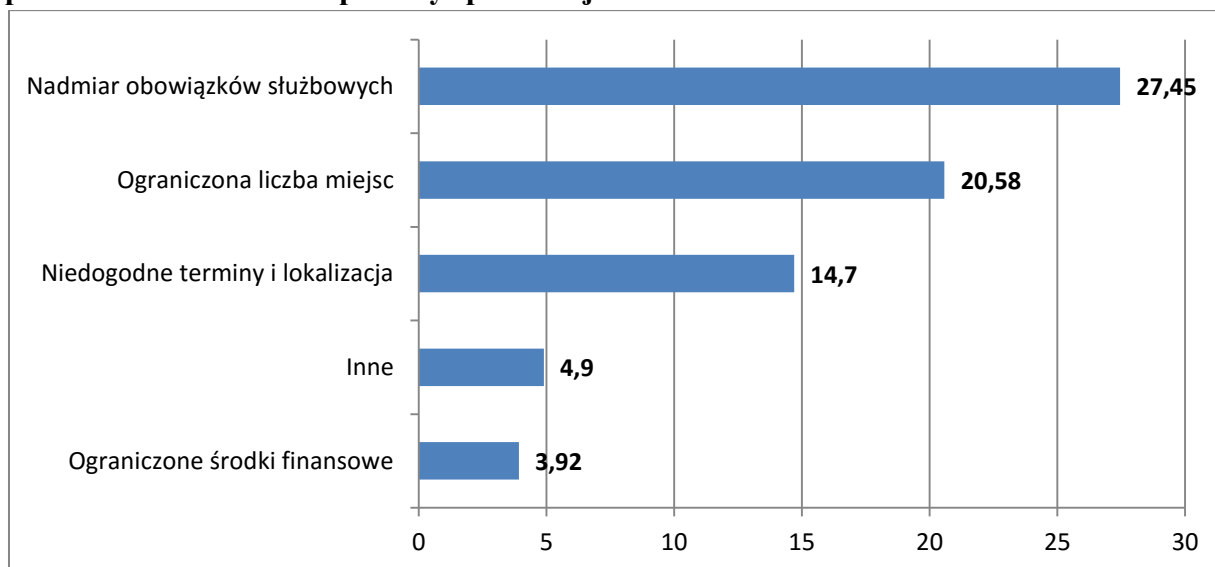
27,45% respondentów za barierę uważa nadmiar obowiązków służbowych. Ankietowani wymieniali tu: problem w zorganizowaniu zastępstwa na czas nieobecności pracownika biorącego udział w szkoleniu, zbyt dużą ilość zadań nałożonych na pracowników, wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Kolejną barierą jest ograniczona liczba miejsc szkoleniowych, która nie pozwala na zakwalifikowanie się wszystkim chętnym. Najczęściej wymieniają problemy z zakwalifikowaniem - niespełnianie kryteriów rekrutacyjnych czy krótki termin przyjmowania zgłoszeń, który zbyt późno przekazywany jest jednostkom.

Przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej zwracają również uwagę na terminy i lokalizacje szkoleń (14,70%). Ograniczenia te wiążą się dojazdem, zbyt dużymi odległościami, często do miejsc, gdzie ciężko jest dojechać komunikacją miejską.

Wymienione zostały również bariery finansowe, które stanowią 3,92% wskazań ankietowanych. Szczegóły prezentuje wykres numer.

Wykres 10. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników ośrodków pomocy społecznej.

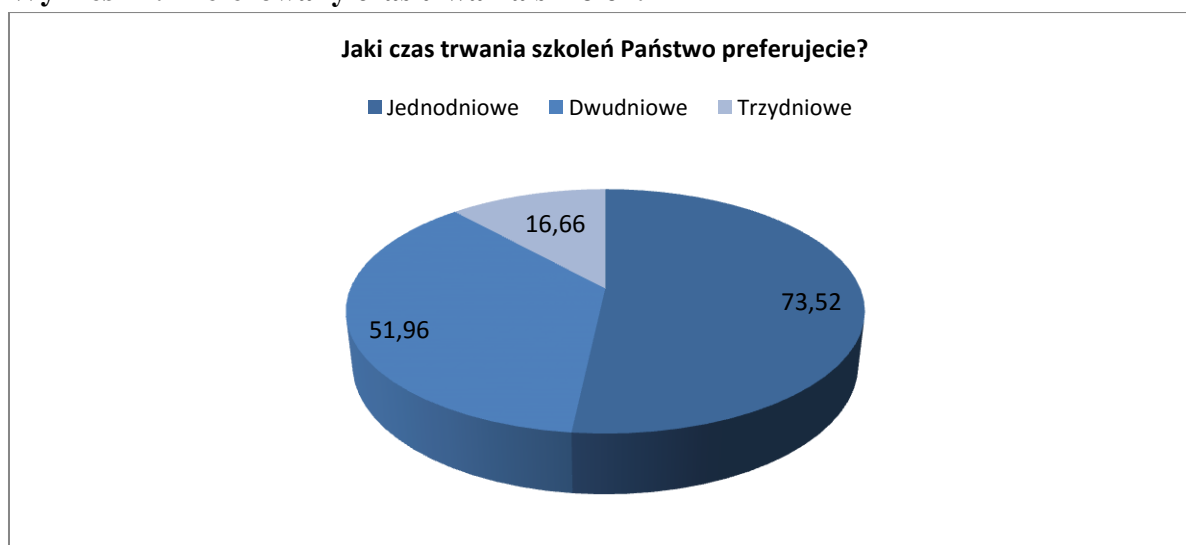
Źródło: Opracowanie własne ROPS

2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń

Z przeprowadzonego badania wynika, iż zdecydowana większość jest zadowolona z zakresów tematycznych, sposobu przygotowania oraz efektywności szkoleń, jakie oferuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Wszystkie ośrodki pomocy społecznej zadeklarowały, iż chcą uczestniczyć w szkoleniach organizowanych w 2016 roku. Swoją chęć uczestnictwa wyraziło 137 osób z kadry zarządzającej, 682 pracowników socjalnych, 300 pracowników merytorycznych oraz 539 pozostałych pracowników, tj. księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych. Ankietowani pytani o preferowany czas trwania szkoleń, w większości wybrali szkolenie jednodniowe (73,52%) – jest to najdogodniejsza forma uczestnictwa, gdyż umożliwia oddelegowanie więcej niż jednego pracownika.

Wykres 11. Preferowany czas trwania szkoleń.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Aby optymalnie dostosować przygotowane szkolenia do aktualnych oczekiwań respondentów, zostali poproszeni o wskazanie zakresów tematycznych, z uwzględnieniem podziału na zakres wykonywanych obowiązków. Szczegóły prezentuje tabela 2.

Tabela 2. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników ośrodków pomocy społecznej.

Dyrektorzy/kierownicy
➤ Kontrola zarządcza ➤ Przemoc w rodzinie – definiowanie zjawiska, formy, przeciwdziałanie, terapia rodzin, ➤ Kodeks Postępowania Administracyjnego, ➤ Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, ➤ Zamówienia publiczne, ➤ Ochrona danych osobowych, ➤ Program Rodzina 500+ - założenia i zasady wypłaty świadczeń,

- Superwizja,
- Mediacje,
- Zarządzanie zasobami ludzkimi,
- Rachunkowość,
- System pieczy zastępczej,
- Profesjonalna obsługa klienta,
- Metody pracy nad wizerunkiem placówki, kontakt z mediami,
- Zmiany przepisów w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- Obsługa programu
- Obsługa programu E-PUAP,
- Obsługa programu Emp@tia,
- Rozwiązywanie konfliktów,
- Zespoły Interdyscyplinarne,
- Prawo pracy w JST,
- Ustawa o pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni

- Karta Dużej Rodziny,
- Sposoby radzenia sobie z psychomanipulacją klienta pomocy społecznej – praca z trudnym klientem,
- Działania pracownika socjalnego zapobiegające uzależnieniu się klienta od pomocy społecznej,
- Wypalenie zawodowe,
- Praca z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie,
- Praca w zespołach interdyscyplinarnych,
- Przemoc w rodzinie – procedura zakładania Niebieskiej Karty,
- Kodeks Postępowania Administracyjnego,
- Ustawa o pomocy społecznej,
- Kontrakt socjalny,
- Superwizja,
- Sposoby radzenia sobie ze stresem,
- Program Rodzina 500+,
- Zasady bezpiecznego kontaktu z osobą zaburzoną psychicznie,
- Interwencja kryzysowa,
- Obsługa programu Epuap,

- Doskonalenie warsztatu pracy,
- Obsługa programu Emp@tia,
- Zajęcia z samoobrony i pierwszej pomocy,
- Mediacje,
- Specyfika pracy z osobą starszą i niepełnosprawną,
- Praca socjalna nowe metody,

Inni pracownicy merytoryczni

(terapeuta, psycholog, opiekun, asystenci rodziny, koordynatorzy pieczy zastępczej, doradcy)

- Dokumentacja pracy asystenta rodziny,
- Kodeks postępowania administracyjnego.
- Wypalenie zawodowe,
- Przemoc w rodzinie,
- Terapia rodzin,
- Mediacje w rozwiązywaniu trudnych problemów - terapia, psychoczne,
- Współpraca z trudnym klientem,
- Piecza zastępcza,
- Metody pracy z rodziną, motywacja rodziny, przełamywanie barier i oporu rodziny,
- Praca z dziećmi z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Specjalistyczna opieka nad osobami starszymi,
- Opiekun osoby niepełnosprawnej,
- Trening umiejętności życiowych i społecznych,
- Praca z rodziną z problemami alkoholowymi,
- Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z uwzględnieniem zmian,
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- Asystent rodziny- wymagana dokumentacja, preferowane metody pracy stosowane przez opiekuna,
- Techniki relaksacyjne w pracy z dziećmi,
- Nabywanie kompetencji radzenia sobie ze stresem.

Pozostali pracownicy

(księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych itp.)

- Kodeks postępowania administracyjnego,
- Rachunkowość w pomocy społecznej, zmiany w ŚR i FA - nowe formy pracy finansowej,
- Program Rodzina 500+,
- Profesjonalna obsługa klienta,

- Prawo pracy,
- Prawo zamówień publicznych,
- Bieżące zmiany ustawowe,
- Polityka bezpieczeństwa i ustawa o ochronie danych osobowych,
- Inwentaryzacja w OPS,
- Kontrola zarządcza,
- Księgowość budżetowa w OPS,
- Program „Złotówka za złotówkę”,
- Klasyfikacja dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Rozdział II. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie.

1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych.

Badaniem, dotyczącym potrzeb informacyjnych i szkoleniowych, zostało objętych 13 powiatowych centrów pomocy rodzinie z województwa świętokrzyskiego.

1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji

Na podstawie znanych i dostępnych źródeł informacji dotyczących grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, pracownicy powiatowych centrów pomocy rodzinie dokonali następującej oceny dostępnych informacji:

Tabela 3. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

<u>Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym</u>	Bardzo dobry	Dobry	Słaby	Bardzo słaby	Nie mam zdania
Osoby bezdomne	0	5	4	2	2
Dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym	1	8	4	0	0
Dzieci i młodzież wychowujące się poza rodziną	4	7	1	0	1
Rodziny wielodzietne	1	8	4	0	0
Osoby bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	2	7	4	0	0
Osoby długotrwale bezrobotne	0	7	4	1	1
Osoby należące do mniejszości etnicznych i narodowych	0	2	5	2	4
Imigranci	0	3	4	3	3
Emigranci	0	3	4	3	3
Niepelnosprawni	6	6	1	0	0
Osoby przewlekle chore	2	7	4	0	0
Osoby opuszczające zakłady karne	0	3	7	1	2
Osoby starsze	1	7	4	1	0
Ofiary przemocy w rodzinie	0	9	4	0	0

Osoby samotnie wychowujące dzieci	0	6	4	1	2
Kobiety pozostające poza rynkiem pracy	0	4	5	1	3
Osoby uzależnione od alkoholu	0	9	4	0	0
Osoby uzależnione od środków odurzających (innych niż alkohol)	0	4	7	1	1
Osoby żyjące w ubóstwie	0	4	6	1	2
Osoby chorujące psychicznie	1	5	6	0	1
Inny problem	0	1	0	0	6

Źródło: Opracowanie własne ROPS

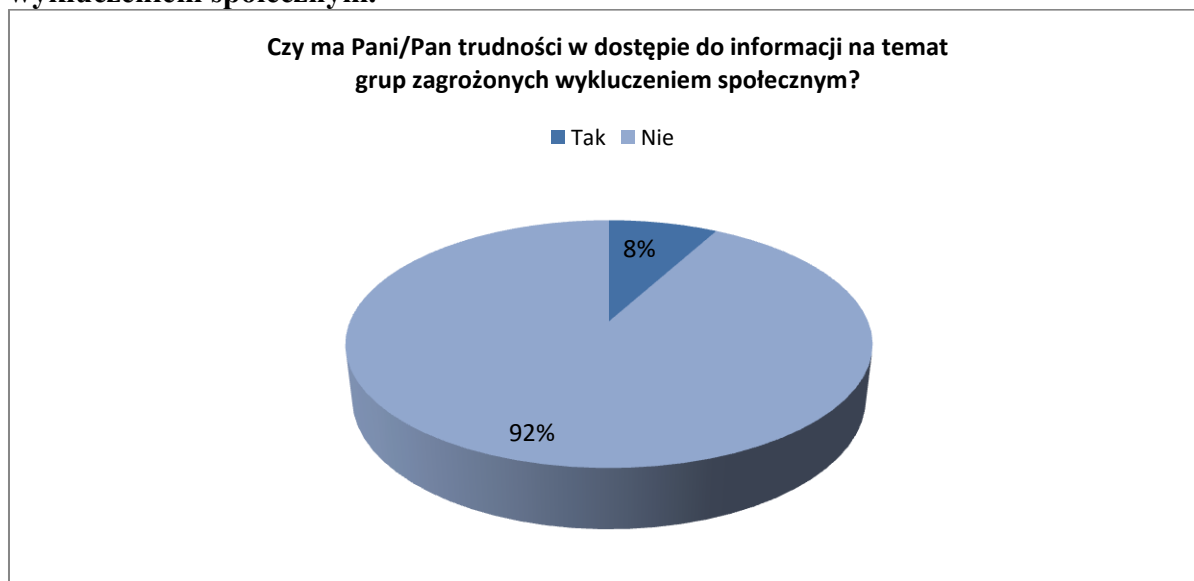
Według ankietowanych najłatwiejszy dostęp do informacji, tj. opracowań naukowych, raportów z badań, biuletynów i czasopism branżowych czy serwisów internetowych, dotyczy osób niepełnosprawnych, 6 wskazań ocenionych „bardzo dobrze”.

Przedstawiciele powiatowych centrów pomocy rodzinie w dalszej kolejności wymieniali zagadnienia związane z osobami uzależnionymi od alkoholu i ofiarami przemocy w rodzinie (po 9 wskazań), dziećmi i młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym oraz rodzinami wielodzietnymi (po 8 wskazań). Dostęp do tych informacji respondenci ocenili na poziomie „dobrym”. „Słabo” zostały ocenione zagadnienia związane z osobami uzależnionymi od środków odurzających (innych niż alkohol) oraz osobami opuszczającymi zakłady karne – po 7 wskazań. Podobnie jak w ośrodkach pomocy społecznej, przedstawiciele powiatowych centrów pomocy rodzinie oceniają, iż dostęp do informacji o imigrantach i emigrantach jest bardzo słaby. Na kolejnym miejscu uplasowały się informacje dotyczące osób należących do mniejszości etnicznych oraz bezdomni.

1.2 Bariery w dostępie do informacji

Analiza wyników dotyczących trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym pokazała, że zdecydowana większość respondentów, bo aż 92%, nie ma problemów z dotarciem do informacji z wyżej wymienionych zakresów tematycznych. Tylko 8% przedstawicieli badanych jednostek, uważa że takie bariery w dostępie do informacji występują i wymieniają tu brak informacji o problemach społecznych z podziałem na powiaty i gminy.

Wykres 12. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

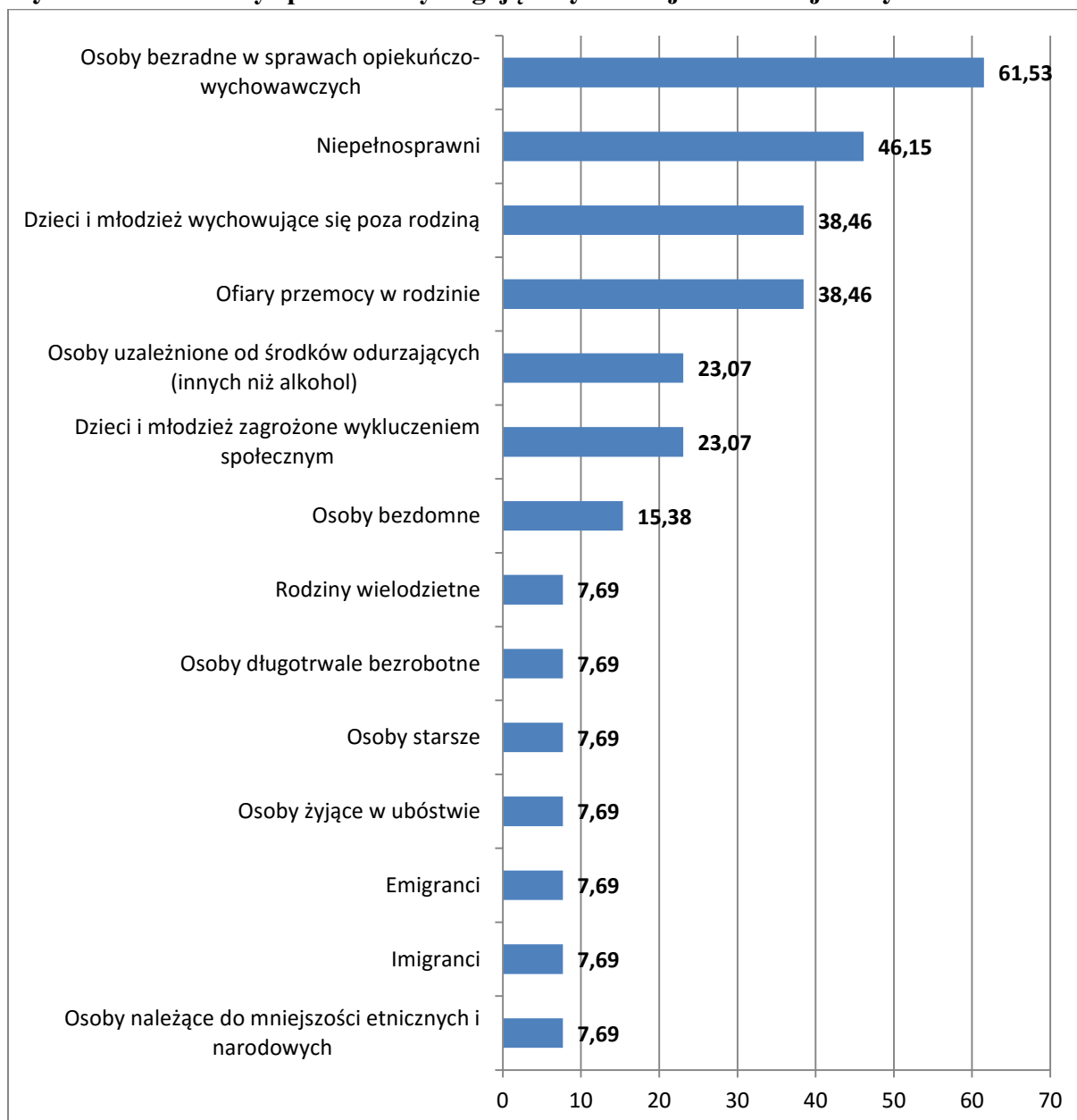
Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych

Diagnozy społeczne przeprowadzane są najczęściej w ramach procesów tworzenia przez instytucje publiczne różnego rodzaju programów i strategii.

Przedstawiciele powiatowych centrów pomocy są zdania, iż dane dotyczące problemów społecznych powinny być cyklicznie monitorowane i aktualizowane. Do najbardziej istotnych problemów, w stosunku do których konieczna jest ciągła aktualizacja danych na poziomie regionalnym zaliczyli następujące zakresy tematyczne: osoby bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (61,53% wskazań), osoby niepełnosprawne (46,15%), dzieci i młodzież wychowujące się poza rodziną oraz ofiary przemocy w rodzinie (równorzędnie 38,46% wskazań). Szczegółowy rozkład odpowiedzi prezentuje wykres 13.

Wykres 13. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.4 Forma prezentacji danych

Uczestnicy badania poproszeni o zaznaczenie trzech najbardziej preferowanych form udostępniania informacji z zakresu polityki społecznej byli zgodni co do tego, iż najlepszymi formami prezentacji są szkolenia i konferencje tematyczne. Dają one możliwość bezpośredniej wymiany opinii z osobami prezentującymi zagadnienia - 76,92% wskazań. Zainteresowaniem cieszyły się również raporty z badań zawierające analizę i interpretację wyników, publikowane na stronie internetowej – 46,15% oraz biuletyn 38,46% wskazań.

Wykres 14. Preferowane formy prezentacji danych.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania

W ostatnim pytaniu części pierwszej badania, dotyczącej identyfikacji potrzeb informacyjnych, przedstawiciele powiatowych centrów pomocy rodzinie określili zakres tematyczny, który powinien być gromadzony i poddawany ciągłej analizie.

Ankietowani w większości uznali, iż problem niepełnosprawności wymaga ciągłej i systematycznej analizy. Powiatowe centra pomocy rodzinie, jako jednostki realizujące działania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, potrzebują holistycznej analizy osób niepełnosprawnych, w tym: sytuacji na rynku pracy, przestrzegania praw osób niepełnosprawnych, podejmowanych działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności.

Problem osób bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, a co za tym idzie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom i młodzieży całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców – piecza zastępcza, dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym to kolejne zakresy tematyczne proponowane przez przedstawicieli jednostek.

Ankietowani, wskazują również na przemoc w rodzinie (w tym seksualną), osoby uzależnione od środków odurzających czy osoby żyjące w ubóstwie, jako problemy które pozostają w kręgu działań powiatowych centrów pomocy rodzinie, a które muszą być poddawane diagnozowaniu.

2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS

Istotną kwestią przeprowadzonego badania ankietowego wśród pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie było poznanie opinii dotyczących szkoleń organizowanych przez ROPS oraz rozpoznanie potrzeb szkoleniowych na rok 2016.

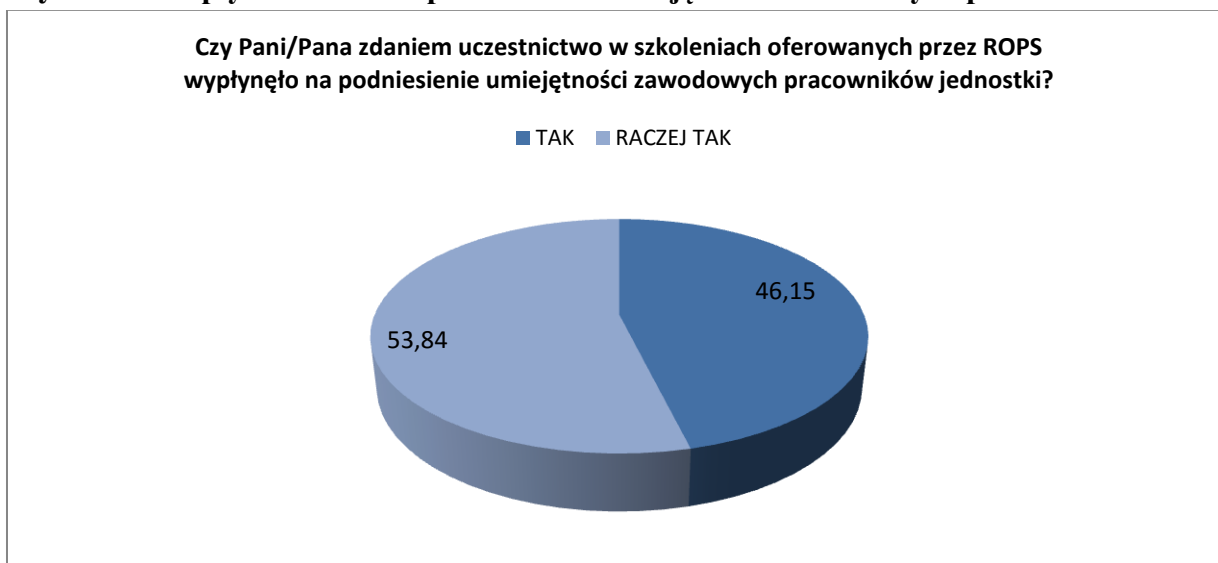
2.1 Ocena efektywności szkoleń

W drugiej części badania przedstawiciele jednostek mieli dokonać oceny szkoleń organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego.

Analizując rozkład odpowiedzi, zauważa się, iż w 2015 roku przedstawiciele wszystkich powiatowych centrów pomocy rodzinie brali udział w szkoleniach organizowanych przez ROPS.

Zapytani o bezpośredni wpływ uczestnictwa w szkoleniach na podniesienie kwalifikacji i umiejętności zawodowych, ankietowani odpowiedzieli „raczej tak” (53,84% wskazań) i „tak” 46,15% badanych.

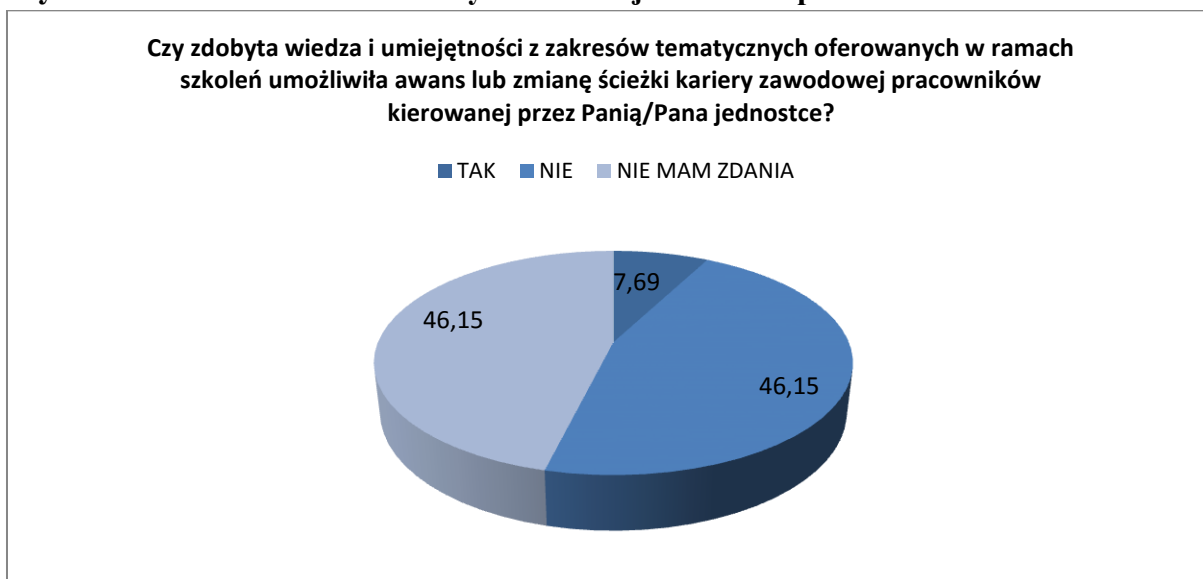
Wykres 15. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Wpływ zdobytej wiedzy i umiejętności oferowanych w ramach szkoleń, nie ma większego wpływu na awans zawodowy lub zmianę ścieżki kariery zawodowej 46, 15 % badanych odpowiedziało przecząco. Tyle samo ankietowanych odpowiedziało, że nie ma zdania na ten temat. Tylko 7,69 %, stwierdziło, iż zdobyta wiedza przyczyniły się do awansu zawodowego.

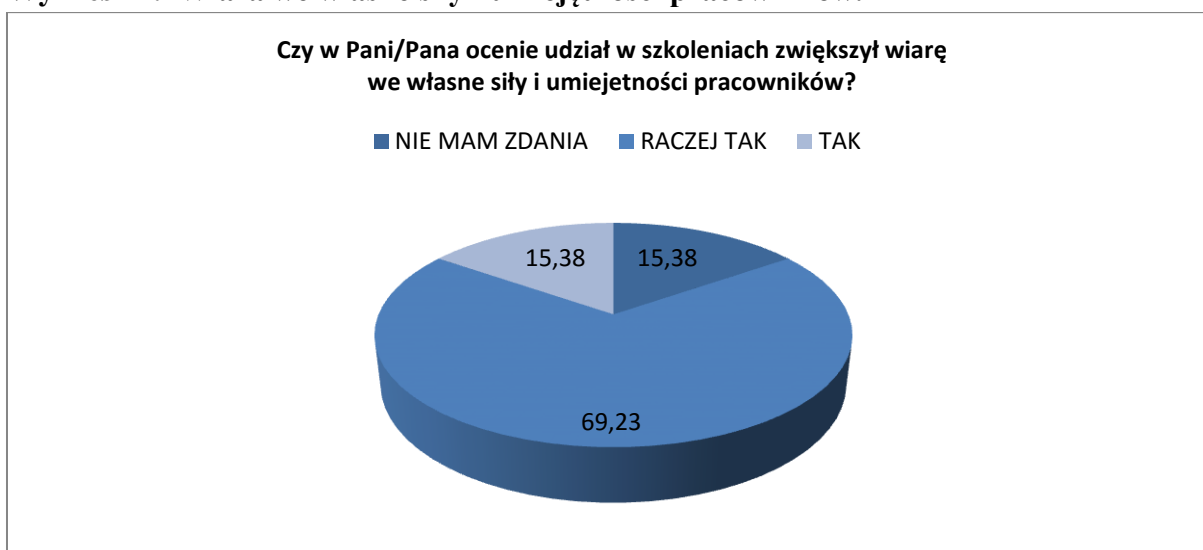
Wykres 16. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Kolejne pytanie dotyczyło rozwoju umiejętności osobistych. Zdecydowana większość ankietowanych, bo aż 69,23% uznała, że udział w szkoleniach zwiększył ich wiarę we własne możliwości.

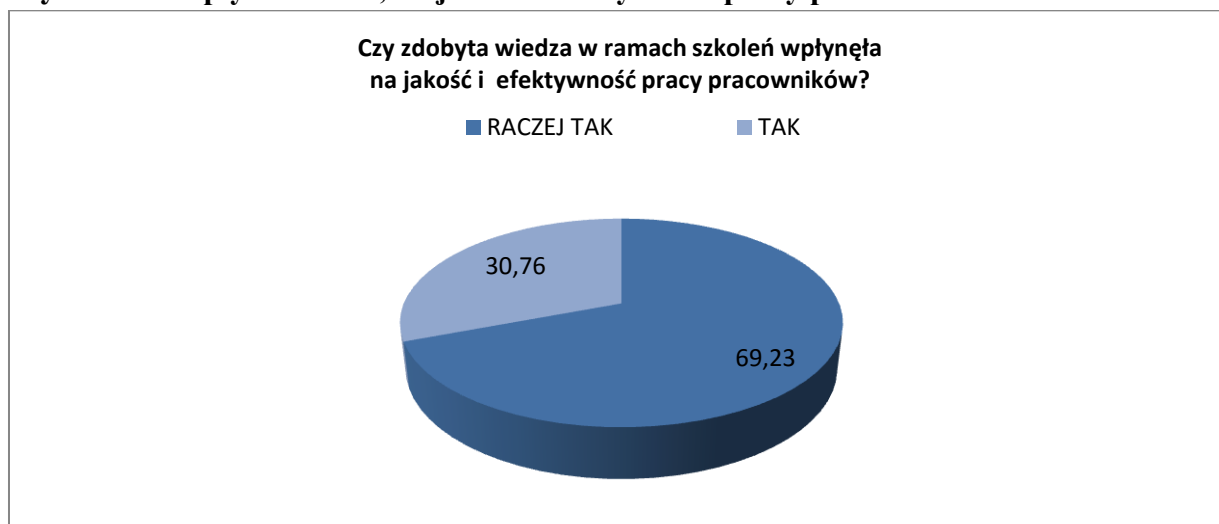
Wykres 17. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

W ostatnim pytaniu respondenci oceniali wpływ szkoleń, na jakość i efektywność wykonywanej pracy. 69,23% ankietowanych była zgodna i udzieliła odpowiedzi „raczej tak”. Ponad 30% badanych wskazało odpowiedź „tak” – odnosząc się tym samym do poprawy jakości i efektywności pracy po udziale w szkoleniach.

Wykres 18. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

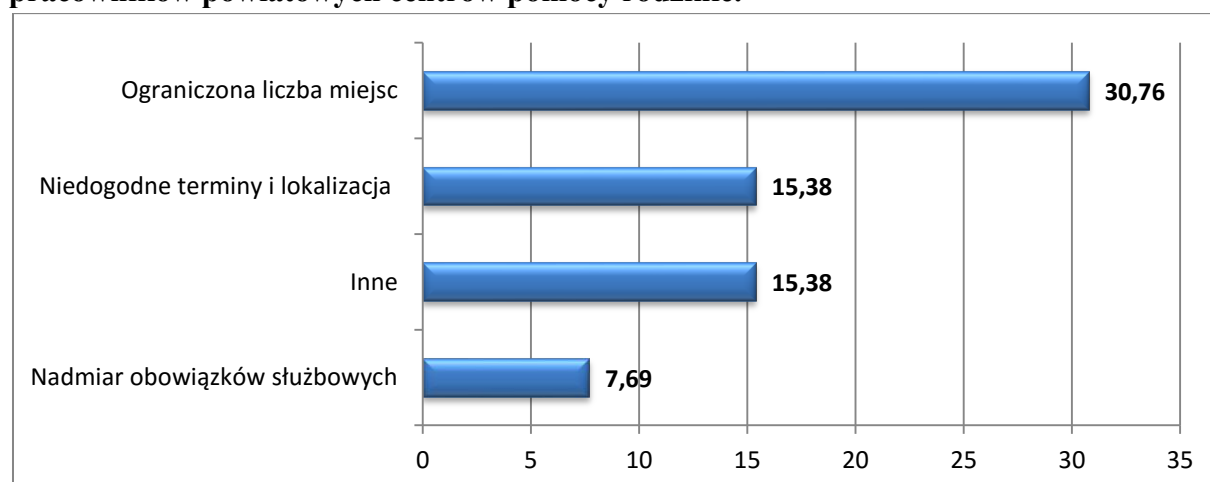
Źródło: Opracowanie własne ROPS

Analizując odpowiedzi dotyczące oceny szkoleń realizowanych przez ROPS przedstawiciele powiatowych centrów pomocy rodzinie w większości ocenili je pozytywnie.

2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach

Ankietowani pracownicy powiatowych centrów pomocy rodzinie wskazali na przeszkody i bariery jakie napotykają chcąc uczestniczyć w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego.

Wykres 19. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Z analizy wynika, iż ograniczona liczba miejsc na szkoleniach jest jedną z głównych barier uniemożliwiających im udział (30,76% wskazań).

Kolejnymi wskazanymi przeszkodami są również niedogodny termin i lokalizacja – 15,38 % badanych uważa, że zbyt dużo szkoleń odbywa się w obrębie jednego przedziału czasowego, co utrudnia zapisywanie się większej ilości osób, jak również organizowane szkolenia kilkudniowe, najczęściej oddalone od centrum miasta – utrudniają udział w szkoleniach, gdyż wymagają dużego zaangażowania czasowego.

Nadmiar obowiązków służbowych, jest barierą dla 7,69% ankietowanych. Spowodowane jest to często zdaniem stanowiskowymi, które mogą w danym dniu uniemożliwić uczestnictwo w szkoleniu.

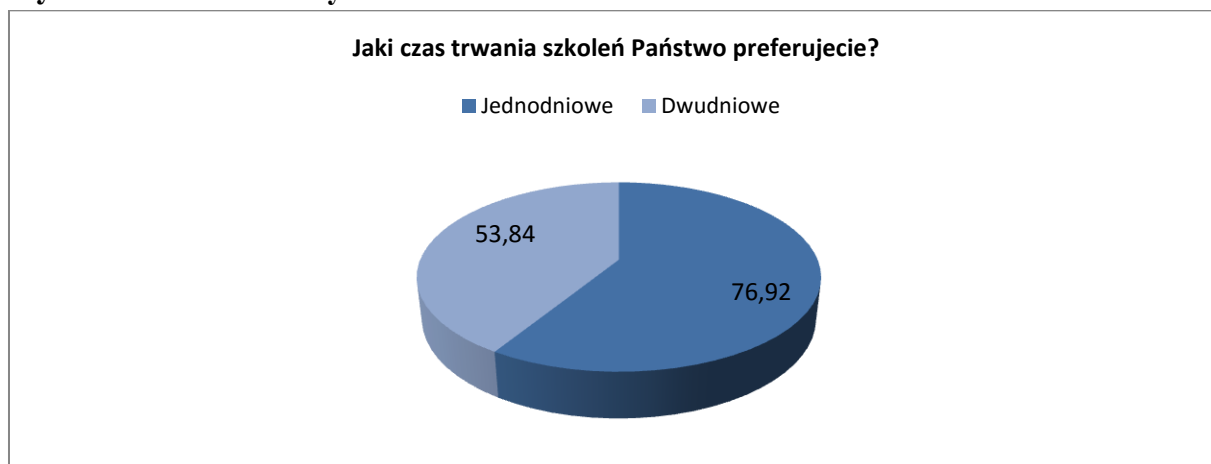
Respondenci wskazali również na ograniczenia finansowe jednostki oraz brak szkoleń w formie warsztatowej, jako przeszkody w czynnym uczestnictwie w szkoleniach organizowanych przez ROPS.

2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń

Ankietowani zgodnie zadeklarowali chęć swojego uczestnictwa w szkoleniach planowanych na 2016 rok. Łącznie zadeklarowało się 152 pracowników, w tym 16 dyrektorów/kierowników, 35 pracowników socjalnych, 63 pracowników merytorycznych (terapeuta, psycholog, opiekun, asystent rodziny, koordynatorzy pieczy zastępczej, doradcy itp.) oraz 38 pozostałych pracowników (księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych itp.).

Pytani o preferowany czas trwania szkoleń, w których chcieli by brać udział, zdecydowana większość, bo aż 76,92% wybrała szkolenia jednodniowe jako najdogodniejszą formę uczestnictwa w szkoleniach, gdyż pozwala na większą elastyczność. Żaden z respondentów nie wskazał na preferowane szkolenie trzydniowe.

Wykres 20. Preferowany czas trwania szkoleń.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Przeprowadzone badanie ankietowe pozwoliło precyzyjnie określić, tematykę szkoleń wskazaną przez pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie, zgodnie z którą chcą podnosić swoje kwalifikacje zawodowe. Zestawienie odpowiedzi na temat preferowanych zagadnień przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez przedstawicieli powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Dyrektorzy/kierownicy
➤ Kontrola zarządcza,➤ Zarządzanie zasobami ludzkimi,➤ Superwizja,➤ Stres i wypalenie zawodowe – przeciwdziałanie,➤ Budowanie lokalnego systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz pozyskiwanie środków na ten cel.➤ Kodeks postępowania administracyjnego,
Pracownicy socjalni
➤ Negocjacje i sposoby radzenia sobie z psychomanipulacją,➤ Doskonalenie warsztatu pracy z klientem w oparciu o obowiązujące przepisy prawa,➤ Uzależnienie dzieci i młodzieży od komputera i Internetu,➤ Zaburzenia więzi u dzieci - diagnoza i terapia➤ Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,➤ Przemoc – identyfikacja, czynnik ryzyka oraz przeciwdziałanie przemocy➤ Kodeks postępowania administracyjnego,

- Prawo w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
- Profilaktyka uzależnień osób niepełnosprawnych,
- Polityka senioralna,
Odbieranie dzieci z rodzin biologicznych- aspekty psychologiczne, społeczne i prawne,

Inni pracownicy merytoryczni (terapeuta, psycholog, opiekun, asystenci rodziny, koordynatorzy pieczy zastępczej, doradcy)

- Dokumentacja Koordynatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- Koordynowanie rodzinnej pracy zastępczej - dokumentacja w tym realizacja planu pomocy dziecku,
- Trening zastępowania agresji,
- Metody twórczej pracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie,
- Zaburzenia więzi - trauma po rozstaniu z rodzicami biologicznymi,
- Wykorzystywanie seksualne - diagnoza, terapia, przeciwdziałanie,
- Dopalacze - diagnoza i profilaktyka,
- Przemoc w rodzinie,
- Poradnictwo dla osób niepełnosprawnych (w tym procedura zatrudniania osób niepełnosprawnych),
- Dziecko niepełnosprawne w rodzinie.
- „Strach przed otwartymi drzwiami” – usamodzielnienie młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
- Superwizja,
- Metody pracy z rodziną i dzieckiem,
- Trudności wychowawcze w rodzinach zastępczych,
- Interwencja kryzysowa,
- Trening interpersonalny,
- Tolerancja społeczna wśród dzieci i młodzieży,
- Profilaktyka uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

Pozostali pracownicy (księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych itp.)

- Zmiany w klasyfikacji i sprawozdawczości budżetowej,
- Zamówienia publiczne,
- Obsługa systemu Pomost,
- Obsługa programu Płatnik,
- Kurs języka migowego,

- Kontrola zarządcza,
- Wydatki strukturalne,
- Egzekucja administracyjna,
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- Prawo pracy,
- Kadry i płace,
- Kodeks postępowania administracyjnego,
- Wypalenie zawodowe.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Rozdział III. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników domów pomocy społecznej.

1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych.

Przedstawiciele jednostek biorących udział w badaniu w pierwszej części ankiety zostali poproszeni o określenie poziomu dostępności do informacji dotyczących osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wskazanie problemów społecznych wymagających cyklicznego monitoringu czy określenie przyczyn ograniczonego dostępu do informacji.

1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji

Badanie ankietowe, przeprowadzone wśród przedstawicieli 37 domów pomocy społecznej na terenie województwa świętokrzyskiego, pozwoliło na dokonanie oceny dostępności do informacji dotyczących grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela 5. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

<u>Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym</u>	Bardzo dobry	Dobry	Słaby	Bardzo słaby	Nie mam zdania
Osoby bezdomne	2	12	17	3	3
Dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym	0	6	20	2	9
Dzieci i młodzież wychowujące się poza rodziną	0	7	18	2	10
Rodziny wielodzietne	1	13	13	2	9
Osoby bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	0	6	14	9	8
Osoby długotrwale bezrobotne	1	12	10	4	10
Osoby należące do mniejszości etnicznych i narodowych	0	2	14	7	17
Imigranci	0	3	10	9	15
Emigranci	0	4	9	9	15
Niepelnosprawni	8	22	4	2	1
Osoby przewlekle chore	4	14	12	6	1

Osoby opuszczające zakłady karne	0	2	9	14	12
Osoby starsze	7	13	11	4	2
Ofiary przemocy w rodzinie	2	5	15	7	8
Osoby samotnie wychowujące dzieci	1	11	11	7	7
Kobiety pozostające poza rynkiem pracy	0	7	14	7	9
Osoby uzależnione od alkoholu	1	17	9	7	3
Osoby uzależnione od środków odurzających (innych niż alkohol)	0	7	15	8	7
Osoby żyjące w ubóstwie	1	11	11	9	5
Osoby chorujące psychicznie	7	10	6	9	5
Inny problem	0	0	0	2	12

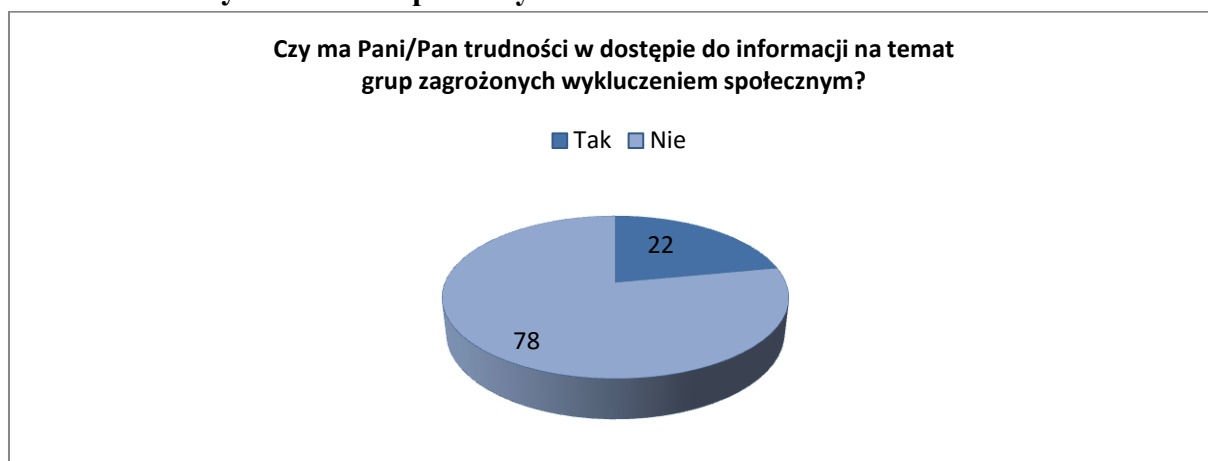
Źródło: Opracowanie własne ROPS

Z uzyskanych informacji wynika, iż respondenci nie mieli trudności w uzyskaniu informacji na temat osób niepełnosprawnych - 22 wskazania ocenione „dobrze” i 8 wskazań „bardzo dobrze”. Respondenci wysoko ocenili również zagadnienia związane z osobami starszymi i chorymi psychicznie (po 7 wskazań „bardzo dobry”) oraz osoby uzależnione od alkoholu (17 wskazań „dobry”). „Słabo” został oceniony dostęp do informacji dotyczący dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym - 20 wskazań, a „bardzo słabo” zostały wskazane osoby opuszczające zakłady karne (14 wskazań), jak również osoby bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, imigranci, emigranci i osoby żyjące w ubóstwie (po 9 wskazań).

1.2 Bariery w dostępie do informacji

Sumaryczne dane liczbowe pokazują na fakt, iż przedstawiciele domów pomocy społecznej nie mają trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. 78% respondentów nie widzi przeszkód w tym zakresie. Jednak są jednostki, dla których takie problemy występują – grupę tą stanowi aż 22% ankietowanych DPS-ów. Do trudności zaliczają między innymi brak jednolitego przepływu informacji, mocno rozproszoną tematykę – odszukanie konkretnego źródła wymaga poświęcenia dużej ilości czasu, dostępność do informacji tylko przez Internet czy małą ilość dostępnych publikacji i opracowań.

Wykres 21. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

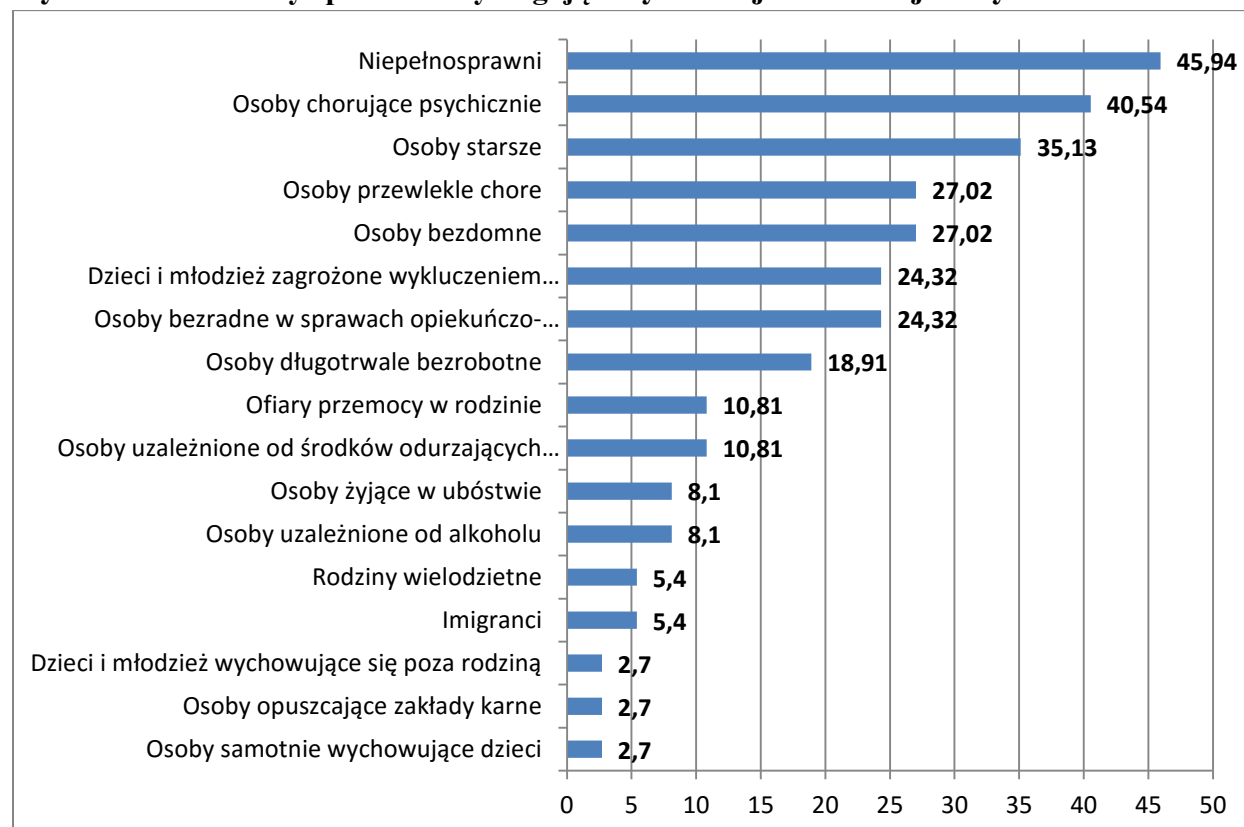

Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych

Analiza uzyskanych danych ankietowych dowodzi, że dla pracowników domów pomocy społecznej cykliczna aktualizacja informacji powinna dotyczyć w szczególności osób niepełnosprawnych (45,94% wskazań), chorych psychicznie (40,54%) oraz osób starszych – czyli bezpośrednich beneficjentów tych jednostek.

Wykres 22. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

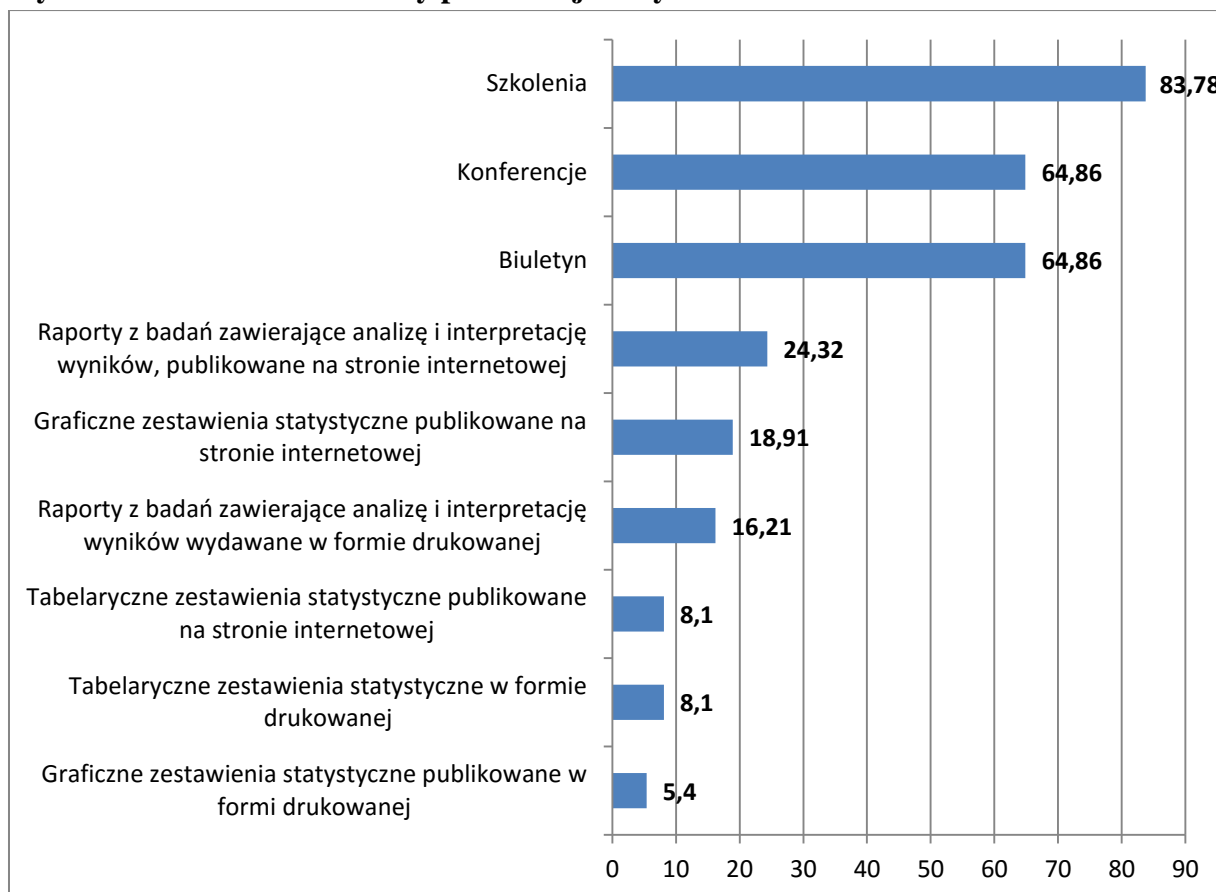

Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.4 Forma prezentacji danych

Wykres 23 prezentuje rozkład odpowiedzi respondentów reprezentujących DPS-y, dotyczące najbardziej preferowanych sposobów udostępniania informacji z zakresu polityki społecznej.

Wykres 23. Preferowane formy prezentacji danych.

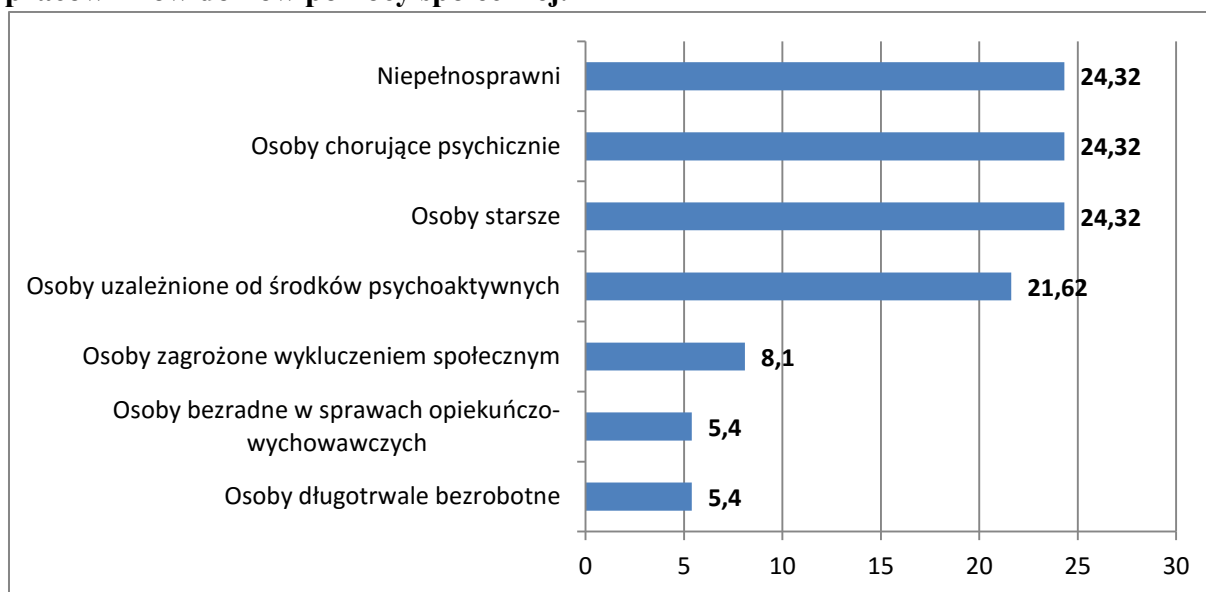
Źródło: Opracowanie własne ROPS

Analiza wykresu wskazuje, że najbardziej efektywną formą prezentacji danych są szkolenia - ponad 80% respondentów wskazało tę formę, jako najbardziej pożądaną. Jednocześnie bardzo dobrymi sposobami przekazywania informacji okazały się konferencje oraz biuletyny, na które wskazywało 64,86% przedstawicieli domów pomocy społecznej. Na kolejnych miejscach uplasowały się raporty z badań zawierające analizę i interpretację wyników, publikowane na stronie internetowej, graficzne zestawienia statystyczne publikowane na stronie internetowej oraz raporty z badań zawierające analizę i interpretację wyników, wydawane w formie drukowanej.

1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania

Celem tej części badania było poznanie opinii przedstawicieli domów pomocy społecznej z regionu świętokrzyskiego na temat problemów społecznych, które wymagają najpilniejszego rozpoznania.

Wykres 24. Zakres tematyczny wymagający ciągłego aktualizowania w opinii pracowników domów pomocy społecznej.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Ankietowani wskazują równorzędnie na trzy problemy społeczne (po 24,32% wskazań): problemy dotyczące osób chorych psychicznie: sytuacja życiowa osób przebywających w środowisku i po opuszczeniu placówki zamkniętej (kto im pomaga, kto sprawuje nad nimi opiekę). Jest to najmniej zdiagnozowane środowisko, bardzo trudno jest określić liczbę osób dotkniętych tym problemem; problematykę osób starszych, czyli ich potrzeby, profilaktykę zdrowego stylu życia, zakres świadczone pomocy społecznej, opieka i metody wsparcia oraz adaptacja do nowych warunków życia (aktywizacja i udział w zajęciach organizowanych przez DPS); zagadnienia dotyczące osób niepełnosprawnych. Ankietowani chcą posiadać aktualną wiedzę dotyczącą sytuacji życiowej tych osób, informacji o organizacjach pozarządowych i innych podmiotach działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie województwa świętokrzyskiego, dobrych praktyk i rozwiązań stosowanych w krajach Unii Europejskiej poprawiających jakość funkcjonowania w społeczeństwie oraz dane dotyczące zapotrzebowania na usługi świadczone przez domy pomocy społecznej. Ankietowani wskazali również na problemy związane z ubóstwem, uzależnieniem od środków psychoaktywnych, bezrobociem i przemocą.

2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego realizując szkolenia dla jednostek pomocy i integracji społecznej, chce opierać się na opiniach osób już uczestniczących w szkoleniach, tak aby móc dostosować ich jakość oraz tematykę do wymogów potencjalnych odbiorców.

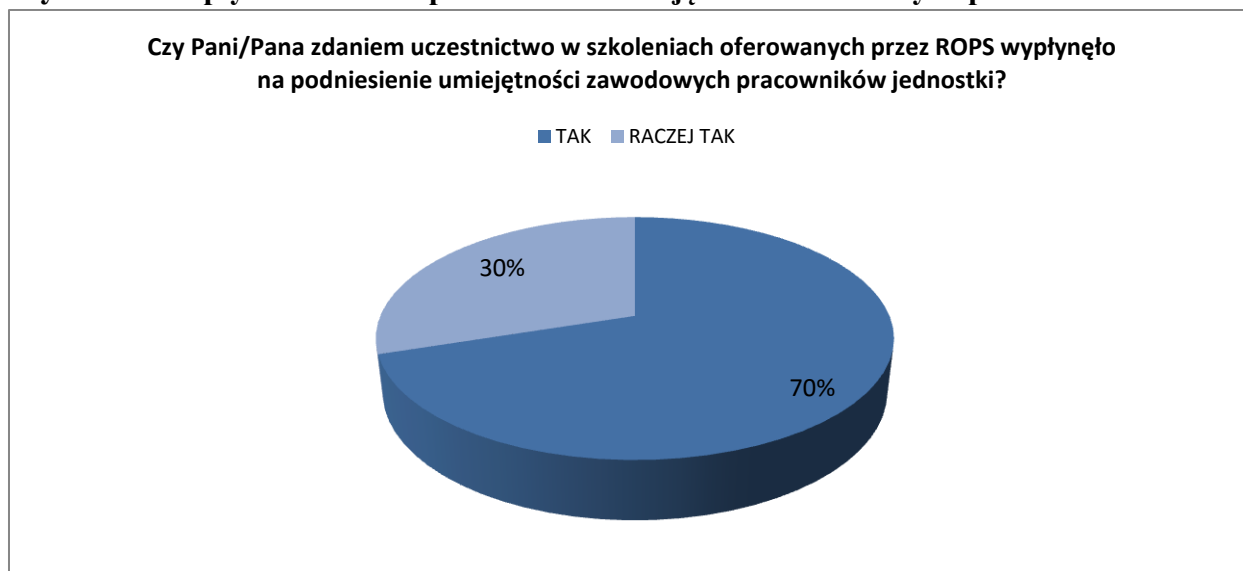
2.1 Ocena efektywności szkoleń

Każda osoba decydująca się na uczestnictwo w szkoleniu ma określone oczekiwania, wymagania, potrzeby, których realizacja decyduje ostatecznie o zadowoleniu uczestnika i jego pozytywnej ocenie.

Synteza wyników badania wskazała, że większość (73%) przedstawicieli domów pomocy społecznej uczestniczyło w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej a (27%) DPS nie delegowało swoich przedstawicieli na szkolenia.

Analiza odpowiedzi w ankietach dotyczących wpływu szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych uczestników wskazuje, że oczekiwania uczestników zostały w pełni spełnione. 100% respondentów uważa, że poprzez uczestnictwo w szkoleniach podniosło swoje umiejętności zawodowe.

Wykres 25. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

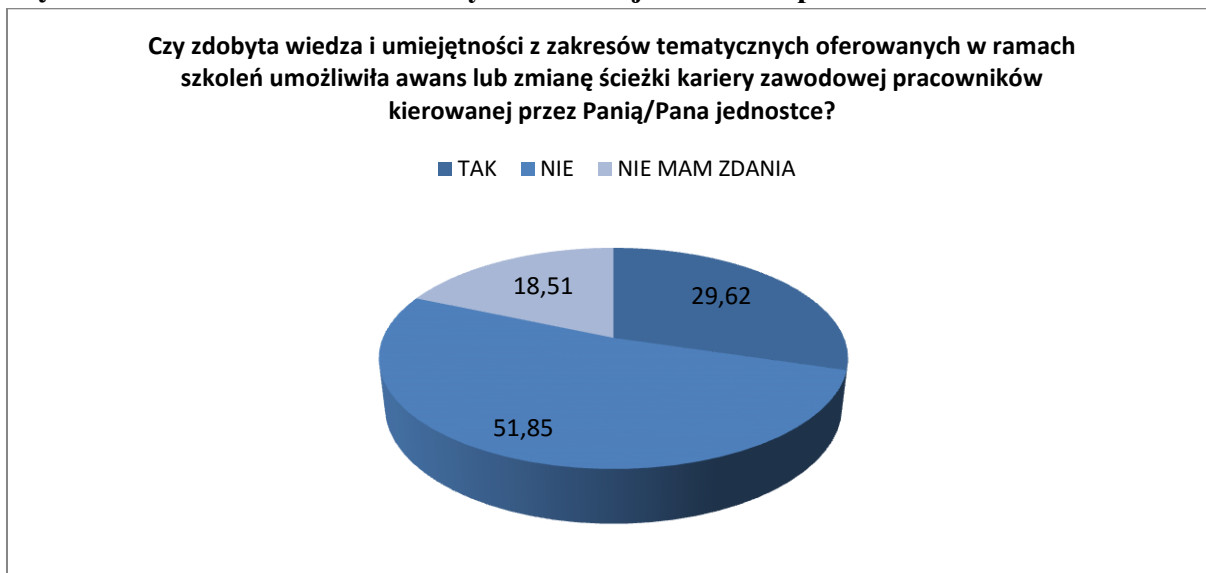

Źródło: Opracowanie własne ROPS

W przeprowadzonym badaniu sprawdzano również możliwość awansu bądź zmianę ścieżki kariery zawodowej pracowników po wzięciu udziału w szkoleniach.

Zdobyta podczas szkoleń wiedza i umiejętności umożliwiły awans bądź zmianę ścieżki zawodowej u 29,62 % ankietowanych. U 51,85% badanych pozycja zawodowa nie uległa zmianie, a 18,51% badanych nie ma zdania na ten temat.

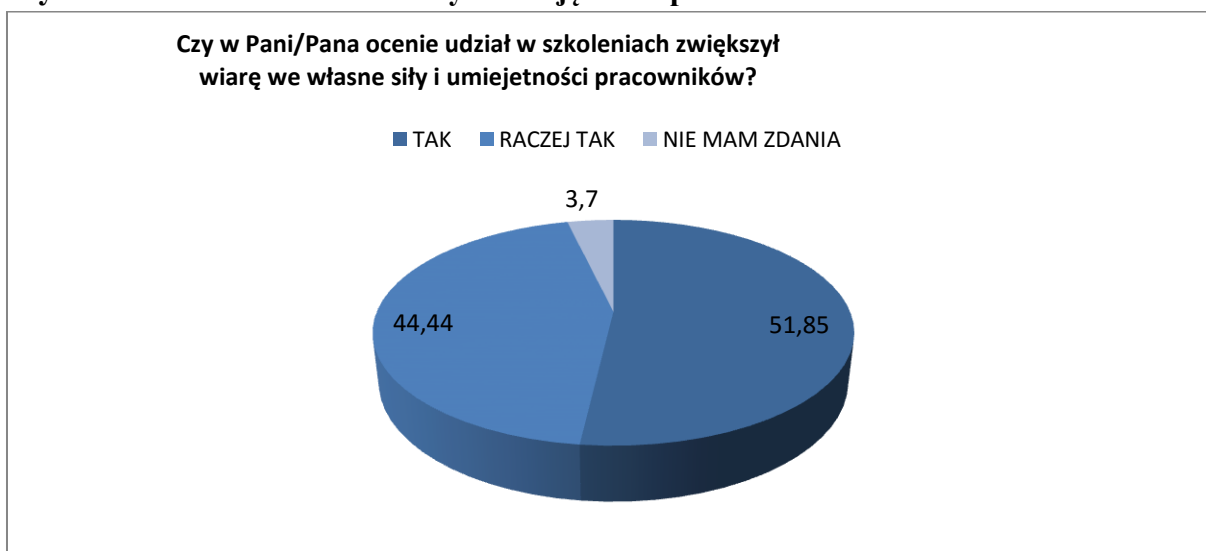
Wykres 26. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Zdaniem respondentów reprezentujących DPS-y udział w szkoleniach zwiększył wiarę we własne siły i umiejętności uczestników szkoleń. Tego zdania jest 96,29% badanych.

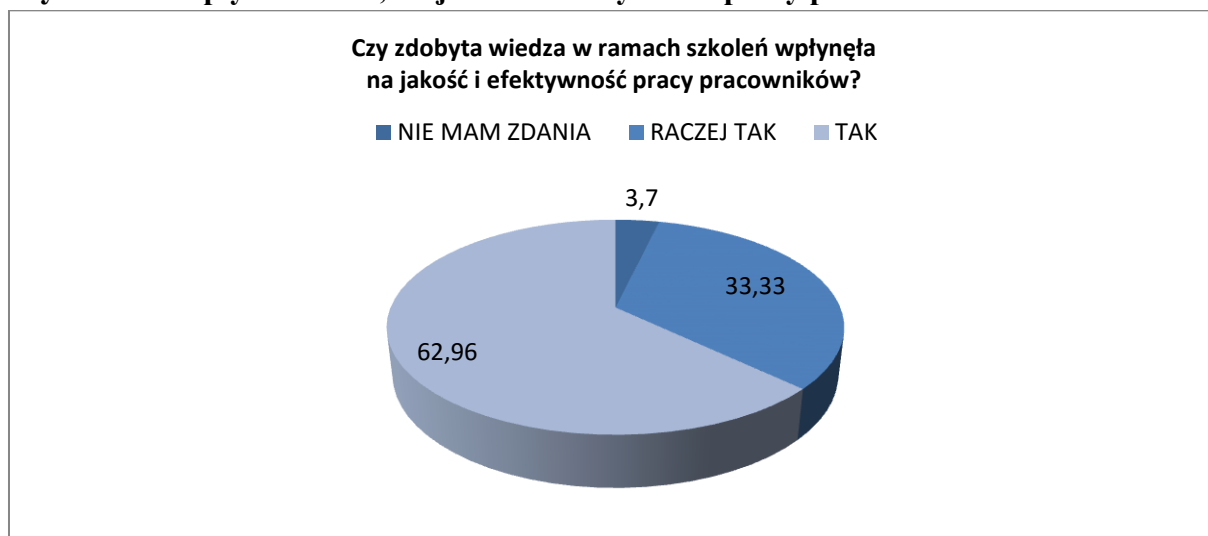
Wykres 27. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Jednocześnie aż u 96,29% ankietowanych, wiedza zdobyta w ramach szkoleń wpłynęła pozytywnie na jakość i efektywność pracy pracowników domów pomocy społecznej.

Wykres 28. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

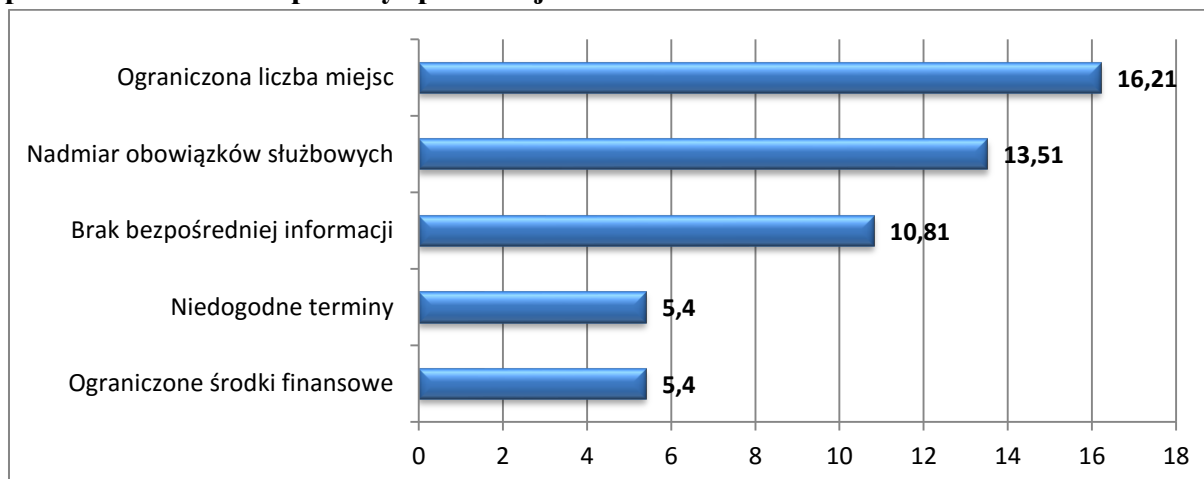
Źródło: Opracowanie własne ROPS

Podsumowując, udział w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej umożliwił podniesienie jakości wykonywanej pracy oraz utrzymanie profesjonalnego poziomu realizowanych zadań, a przeszkoleni pracownicy poprawili jakość swoich wyników.

2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach

Pytanie skierowane do pracowników domów pomocy społecznej na temat przeszkód i barier, na jakie napotykają chcąc uczestniczyć w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego wykazało występowanie takich barier (wykres 29).

Wykres 29. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników domów pomocy społecznej.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

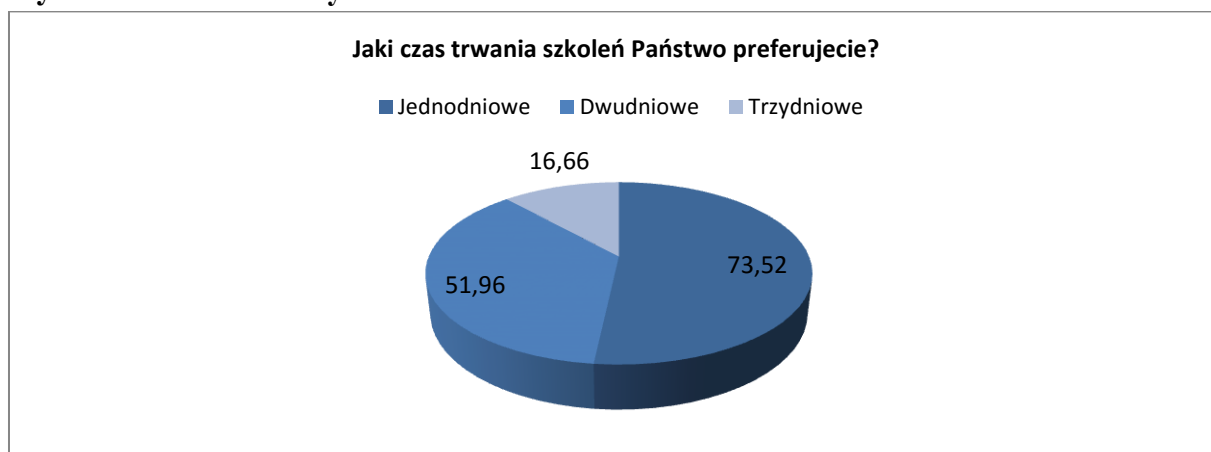
Jedną z wielu przeszkód uniemożliwiających uczestnictwo w szkoleniach jest ograniczona liczba miejsc (16,21%). Ankietowani uzasadniali ten problem dużą liczbą osób zainteresowanych szkoleniami w stosunku do oferowanych miejsc. Kolejną przeszkodę stanowią obowiązki wynikające ze stosunku pracy (13,51%) – brak możliwości oddelegowania większej liczby pracowników w tym samym czasie, specyfika pracy w jednostce oraz trudności w organizowaniu zastępstw to dla osób chcących brać udział w szkoleniu duże bariery. Ankietowani zwracali uwagę na zwiększenie dostępności do informacji o planowanych szkoleniach – brak bezpośredniej informacji o ofercie szkoleniowej. Badani wskazywali również na ograniczone środki finansowe, zbyt wąską ofertę szkoleniową - tematy szkoleń winny być dostosowane do funkcji pełnionych przez pracowników.

2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń

Pracownicy 37 domów pomocy społecznej regionu świętokrzyskiego w znaczącej większości (97% wskazań) zadeklarowali chęć swojego uczestnictwa w szkoleniach planowanych na 2016 rok. Łącznie swój udział wskazało 753 pracowników, w tym 85 dyrektorów/kierowników, 72 pracowników socjalnych, 460 pracowników merytorycznych oraz 136 pozostałych pracowników.

Pytani o preferowany czas trwania szkoleń, w których chcieli by brać udział, zdecydowana większość, bo aż 70,27% wskazała na szkolenia jednodniowe jako najdogodniejszą formę uczestnictwa w szkoleniach, gdyż pozwala na większą elastyczność. 10,81% respondentów wskazało szkolenie trzydniowe, jako preferowany czas trwania potencjalnych szkoleń.

Wykres 30. Preferowany czas trwania szkoleń.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Przeprowadzone badanie ankietowe pozwoliło precyzyjnie określić tematykę szkoleń wskazaną przez pracowników domów pomocy społecznej, zgodnie z którą chcą podnosić swoje kwalifikacje zawodowe. Zestawienie odpowiedzi na temat preferowanych zagadnień przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników domów pomocy społecznej

Dyrektorzy/kierownicy
➤ Kontrola zarządcza w sektorze publicznym, ➤ Skuteczne zarządzanie ryzykiem, ➤ Ochrona danych osobowych, ➤ Wykluczenie społeczne, ➤ Pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej, ➤ Fundraising, ➤ Public relations i współpraca z mediami, ➤ Zarządzanie zasobami, ➤ Wypalenie zawodowe, ➤ Superwizja, ➤ Prawo pracy, ➤ Kadry i płace, ➤ Metody pracy z mieszkańcem oraz kierunki prowadzonej terapii w DPS, ➤ Zamówienia publiczne, ➤ Zarządzanie konfliktem w relacjach społecznych i w organizacji, ➤ Mediacje, ➤ Komunikacja interpersonalna, ➤ Audyt wewnętrzny.
Pracownicy socjalni
➤ Wypalenie zawodowe, ➤ Zadania pracownika pierwszego kontaktu z funkcjonowaniem DPS, ➤ Zasady tworzenia planów wsparcia, ➤ Rola zespołu terapeutyczno-opiekuńczego pracowników pierwszego kontaktu w działalności DPS, ➤ Depozyt mieszkańca DPS,

- Metody pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi,
- Metody pracy z osobami agresywnymi,
- Stres i wypalenie zawodowe,
- Ochrona danych osobowych,
- Trening umiejętności społecznych,
- Komunikacja interpersonalna,
- Trening motywacyjny,
- Superwizja,
- Wykluczenie społeczne,
- Praca z osobą uzależnioną i współuzależnioną,
- Praca z trudnym klientem,
- Mediacje i negocjacje,
- Radzenie sobie ze stresem,
- Trening komunikacji z osobą starszą i rodziną podopiecznego.

Inni pracownicy merytoryczni

(terapeuta, psycholog, opiekun, asystenci rodziny, koordynatorzy pieczy zastępczej, doradcy)

- Adaptacja mieszkańców do nowych warunków życia,
- Rola terapeuty w usprawnieniu mieszkańca,
- Arteterapia (bukieciarstwo, wikliniarstwo, witraż, filcowanie),
- Metody pracy z osobami zaburzonymi psychicznie,
- Praca z trudnym podopiecznym,
- Rola pracownika pierwszego kontaktu w realizacji potrzeb mieszkańca DPS,
- Komunikacja interpersonalna,
- Zasada stosowania przymusu bezpośredniego,
- Formy i metody aktywizacji społeczno - zawodowej osób niepełnosprawnych, Rehabilitacja społeczna w DPS,
- Muzykoterapia,
- Asertywność,
- Terapia zajęciowa

Pozostali pracownicy

(księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych itp.)

- Wydatki strukturalne,
- Ochrona danych osobowych,
- Kadry i płace,
- Prawo Pracy,

- Ochrona danych osobowych,
- Zamówienia publiczne,
- Praca z trudnym klientem,
- Księgowość budżetowa,
- Rachunkowość.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Rozdział IV. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników środowiskowych domów samopomocy

1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych.

W celu identyfikacji potrzeb informacyjnych i szkoleniowych na rok 2016, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego przeprowadził badanie ankietowe wśród 35 przedstawicieli środowiskowych domów samopomocy.

1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji

Przeprowadzone badanie pozwoliło na dokonanie oceny dostępności do informacji dotyczących grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela 7. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

<u>Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym</u>	Bardzo dobry	Dobry	Słaby	Bardzo słaby	Nie mam zdania
Osoby bezdomne	4	16	9	3	2
Dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym	0	16	12	3	3
Dzieci i młodzież wychowujące się poza rodziną	1	13	14	2	4
Rodziny wielodzietne	2	17	9	0	6
Osoby bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	1	10	16	3	4
Osoby długotrwale bezrobotne	3	14	14	0	3
Osoby należące do mniejszości etnicznych i narodowych	1	4	12	8	9
Imigranci	1	4	12	6	11
Emigranci	1	6	10	6	11
Niepelnosprawni	10	17	7	0	0
Osoby przewlekle chore	5	11	12	2	4
Osoby opuszczające zakłady karne	3	6	14	5	6
Osoby starsze	4	14	10	4	2
Ofiary przemocy w rodzinie	4	16	9	3	2
Osoby samotnie wychowujące dzieci	2	13	12	2	5

Kobiety pozostające poza rynkiem pracy	2	6	18	1	7
Osoby uzależnione od alkoholu	3	15	9	2	4
Osoby uzależnione od środków odurzających (innych niż alkohol)	1	12	13	2	6
Osoby żyjące w ubóstwie	3	15	11	2	3
Osoby chorujące psychicznie	5	19	7	2	1
Inny problem	0	1	2	0	14

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Ankietowani pracownicy środowiskowych domów samopomocy uznali, iż najłatwiejszy dostęp do informacji, tj. opracowań naukowych, raportów z badań, biuletynów i czasopism branżowych czy serwisów internetowych dotyczy grupy osób niepełnosprawnych (10 wskazań ocenionych „bardzo dobrze” i aż 17 ocenionych „dobrze”).

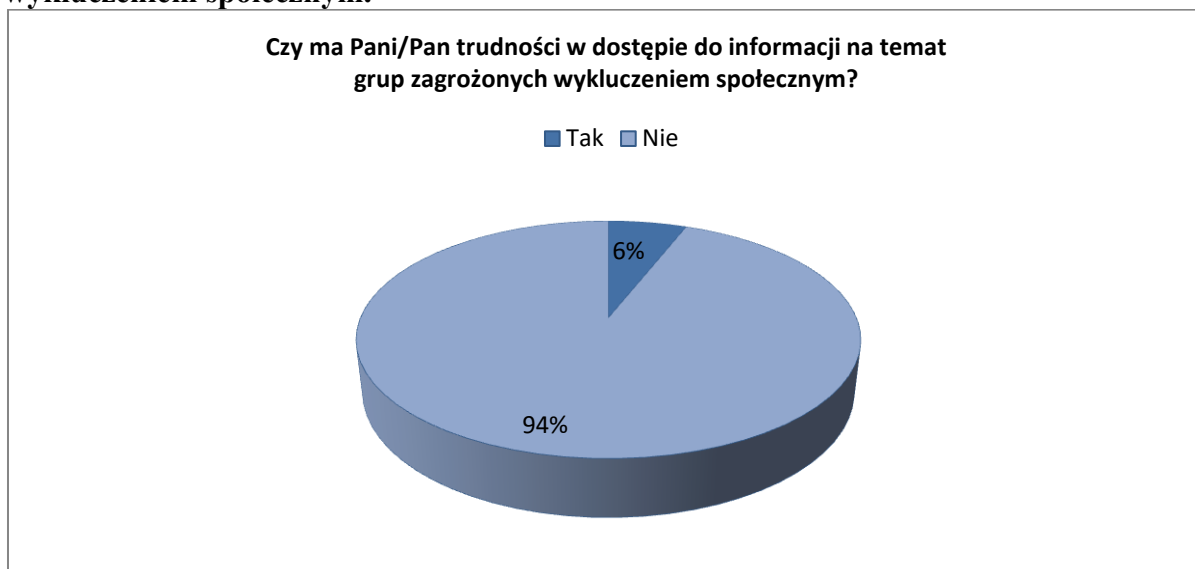
Równie wysoko badani ocenili dostępność do zagadnień związanych z tematyką osób chorujących psychicznie (po 19 wskazań) oraz rodzin wielodzietnych (17 wskazań). Dostęp do tych informacji respondenci ocenili na poziomie „dobrym”. „Słabo” zostały ocenione zagadnienia obrazujące sytuację kobiet pozostających poza rynkiem pracy (18 wskazań) oraz zagadnienia dotyczące osób bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (16 wskazań). Podobnie jak poprzedni respondenci, przedstawiciele powiatowych badanych jednostek oceniają, iż dostęp do informacji o imigrantach i emigrantach jest bardzo słaby. Na kolejnym miejscu uplasowały się informacje dotyczące osób należących do mniejszości etnicznych oraz bezdomnych.

1.2 Bariery w dostępie do informacji

Następny etap badania ankietowego polegał na określeniu głównych barier w dostępie do informacji o grupach zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Analiza wyników pokazała, że zdecydowana większość respondentów, bo aż 94%, nie ma problemów z dotarciem do informacji dotyczących wyżej wymienionych grup tematycznych. Tylko 6% przedstawiciele badanych jednostek, uważa że takie bariery w dostępie do informacji występują i wymieniają tu brak aktualnych informacji w branżowych serwisach internetowych .

Wykres 31. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

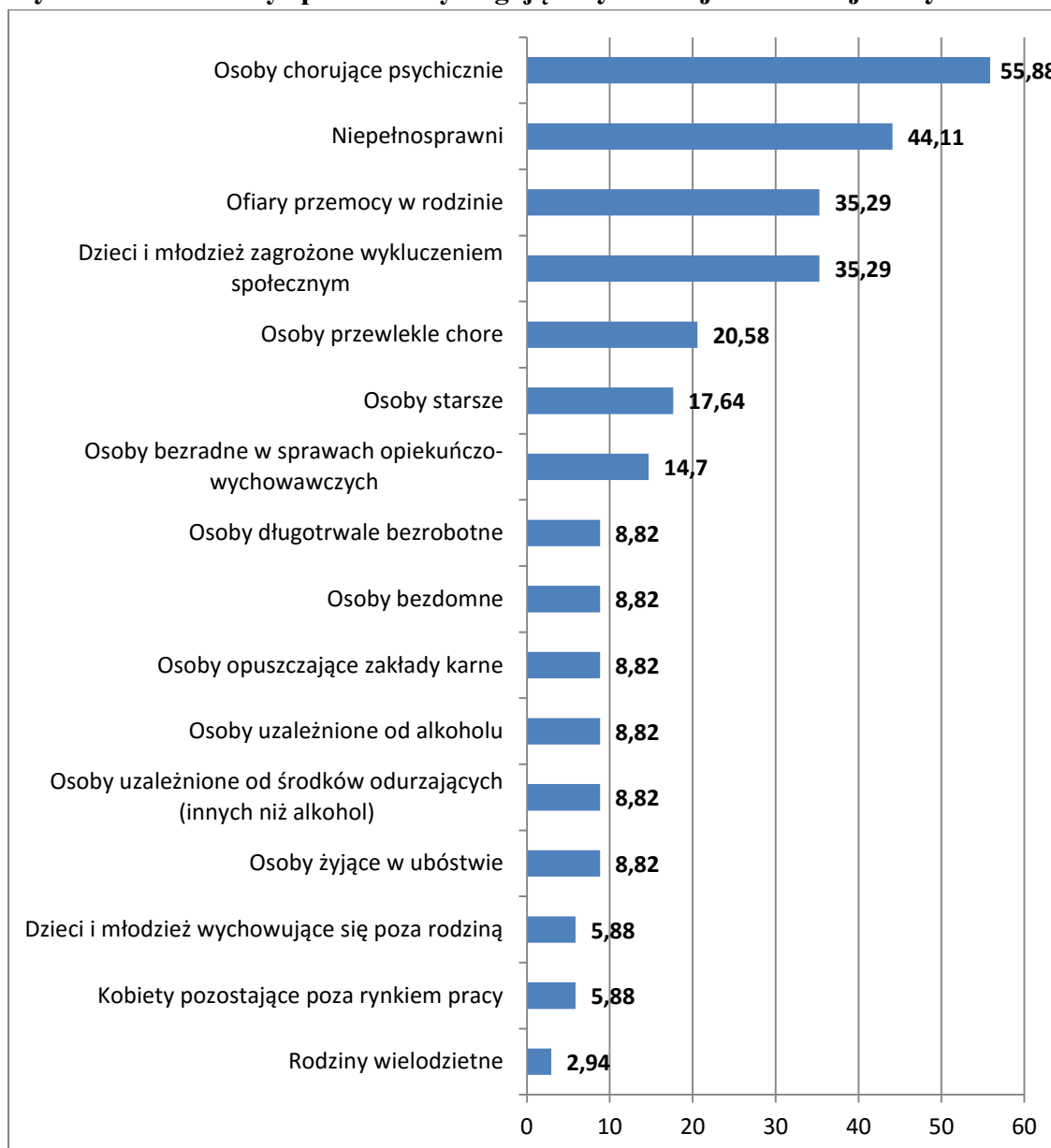
Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych

W opinii przedstawicieli środowiskowych domów samopomocy dane dotyczące problemów społecznych powinny być cyklicznie monitorowane i aktualizowane. Informacje te są niezbędne dla badanych instytucji, aby zwiększyć możliwość udzielania pomocy swoim podopiecznym.

Według ankietowanych do najbardziej istotnych problemów należy zaliczyć: osoby chorujące psychicznie (55,88% wskazań), osoby niepełnosprawne (44,11%) oraz dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym i ofiary przemocy w rodzinie (po 35,29%).

Wykres 32. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

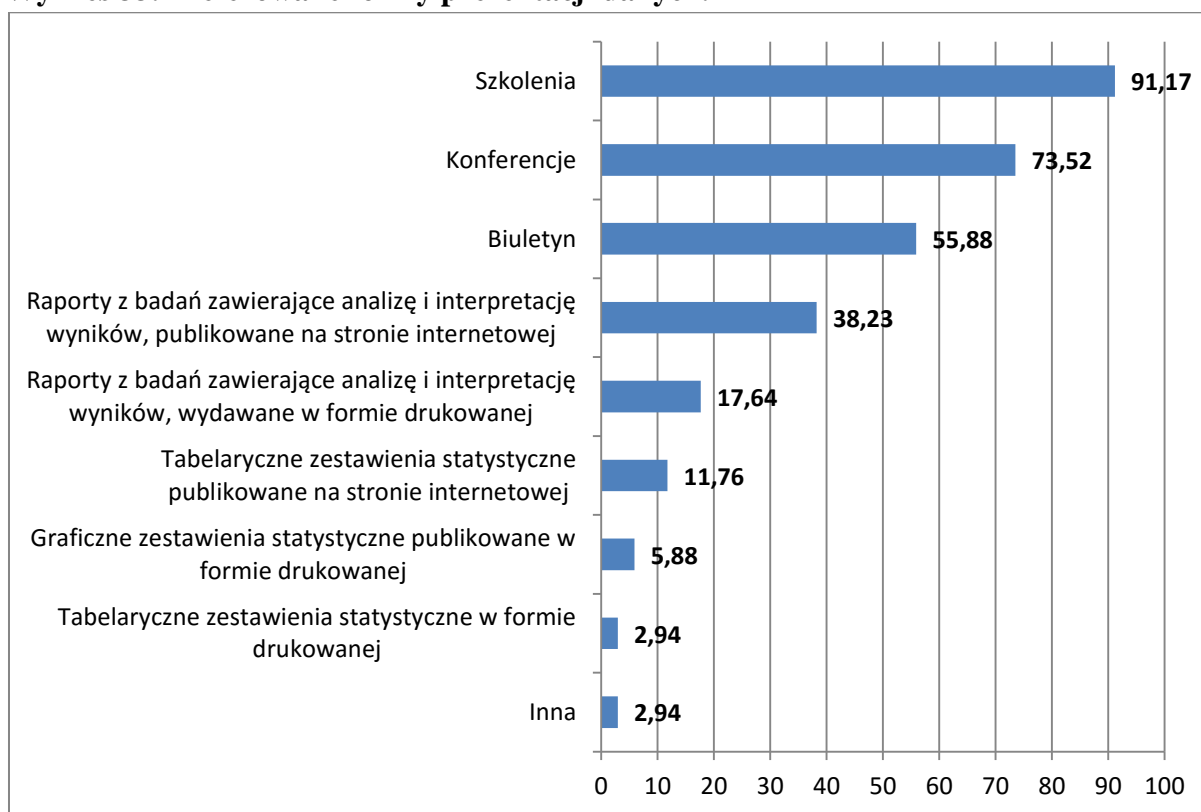
Źródło: Opracowanie własne ROPS

Najmniejsze zainteresowanie w opinii przedstawicieli ŚDS budzą informacje dotyczące rodzin wielodzietnych, dzieci i młodzieży wychowujących się poza rodziną oraz kobiety pozostające poza rynkiem pracy. Według przedstawicieli środowiskowych domów samopomocy na liście najważniejszych problemów społecznych, które powinny być objęte monitoringiem, nie znalazły się zagadnienia dotyczące: osób należących do mniejszości etnicznych i narodowych, imigrantów, emigrantów oraz osób samotnie wychowujących dzieci.

1.4 Forma prezentacji danych

W dalszej części badania ankietowani mieli za zadanie wskazać trzy najbardziej preferowane formy udostępniania informacji z zakresu polityki społecznej. Najbardziej preferowane formy prezentacji danych związane są z możliwością bezpośredniego kontaktu z ekspertami prezentującymi dane zagadnienia.

Wykres 33. Preferowane formy prezentacji danych.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

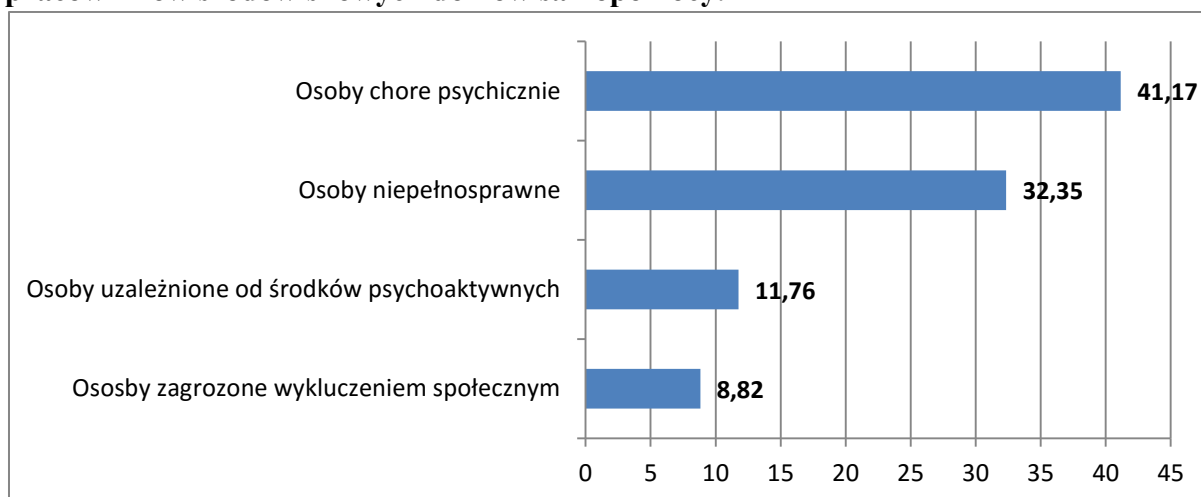
Zgodnie ze wskazaniem respondentów najbardziej pożądaną formą prezentacji danych są szkolenia – 91,17%. Na kolejnym miejscu uplasowały się konferencje, które uzyskały 73,52% wskazań. Jednocześnie wskazano duże zapotrzebowanie na prezentację danych szczegółowych w postaci biuletynu – 55,88% wskazań.

Respondenci wskazali również na potrzebę organizacji warsztatów - 2,94% wskazań, jako formy dającej możliwość bezpośredniej wymiany opinii, jak również dającej możliwość praktycznego doskonalenia potrzebnych umiejętności.

1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania

Pytanie zamykające część pierwszą badania dotyczącego identyfikacji potrzeb informacyjnych było poznanie opinii na temat zagadnień, które wymagają najpilniejszego rozpoznania (wykres 34).

Wykres 34. Zakres tematyczny wymagający ciągłego aktualizowania w opinii pracowników środowiskowych domów samopomocy.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Według uzyskanych danych obszarem tematycznym, który powinien być stale gromadzony i poddawany analizie jest problematyka osób chorych psychicznie (41,17% wskazań) ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych chorych psychicznie. Dane te powinny zawierać aktualne analizy – liczby osób objętych leczeniem w poradniach zdrowia psychicznego i/lub poradniach specjalistycznych na terenie województwa świętokrzyskiego, z podziałem na osoby z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym, umiarkowanym i lekkim, osoby przewlekłe chore psychicznie, osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, osoby uzależnione od środków odurzających, osoby z zaburzeniami pamięci, osoby chorujące na autyzm.

Drugim wskazanym zakresem tematycznym wysoko ocenionym jest problem niepełnosprawności (32,35%) z wyodrębnieniem stopni niepełnosprawności, sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy, form wsparcia i rehabilitacji oraz współpracy z rodziną osoby niepełnosprawnej.

Preferowane zakresy tematyczne to także: problem osób uzależnionych od środków psychoaktywnych - aktualne dane i zestawienia statystyczne dotyczące tego problemu oraz zjawisko wykluczenia społecznego – wykaz dobrych praktyk rozwijających dialog społeczny,

partnerstwa i współpracy na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych.

2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS

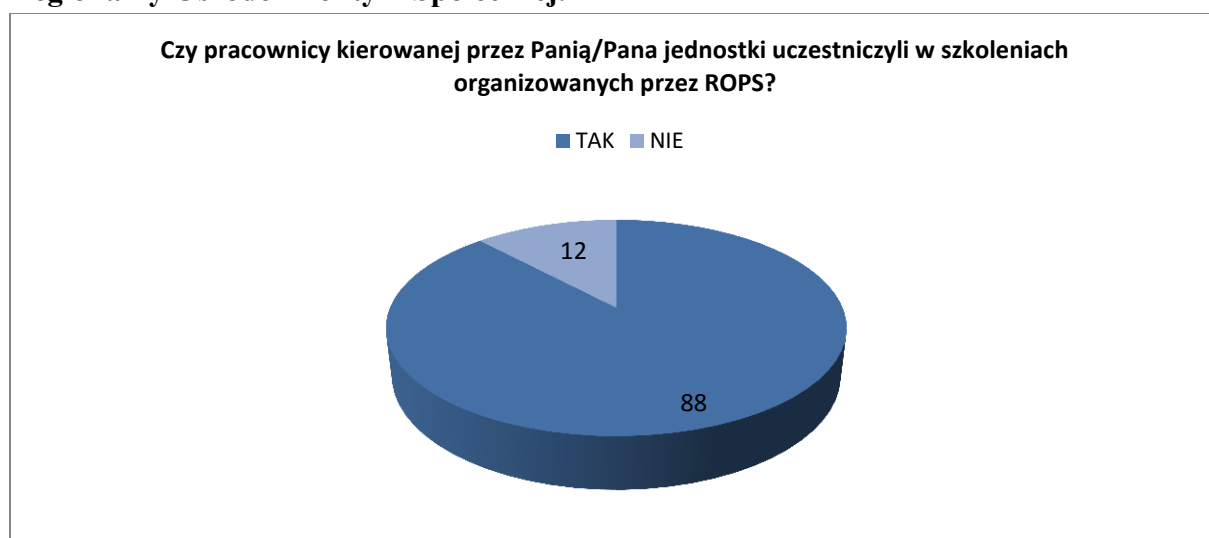
Przedmiotem przeprowadzonego badania ankietowego wśród pracowników 34 środowiskowych domów samopomocy, znajdujących się na terenie województwa świętokrzyskiego było także rozpoznanie ich potrzeb szkoleniowych. Pytania kierowane były do kierowników jednostek. Dzięki temu możliwe będzie przeanalizowanie dotychczasowej efektywności, jak i poznać oczekiwania dotyczące szkoleń, planowanych na 2016 rok.

2.1 Ocena efektywności szkoleń

Każda osoba decydująca się na uczestnictwo w szkoleniu ma określone oczekiwania, wymagania, potrzeby, których realizacja decyduje ostatecznie o zadowoleniu uczestnika i jego pozytywnej ocenie.

Analizując rozkład odpowiedzi, dowiadujemy się, że przedstawiciele badanych jednostek w większości uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (88%); tylko 12 % respondentów nie uczestniczyło w szkoleniach.

Wykres 35. Procentowy udział liczby osób w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

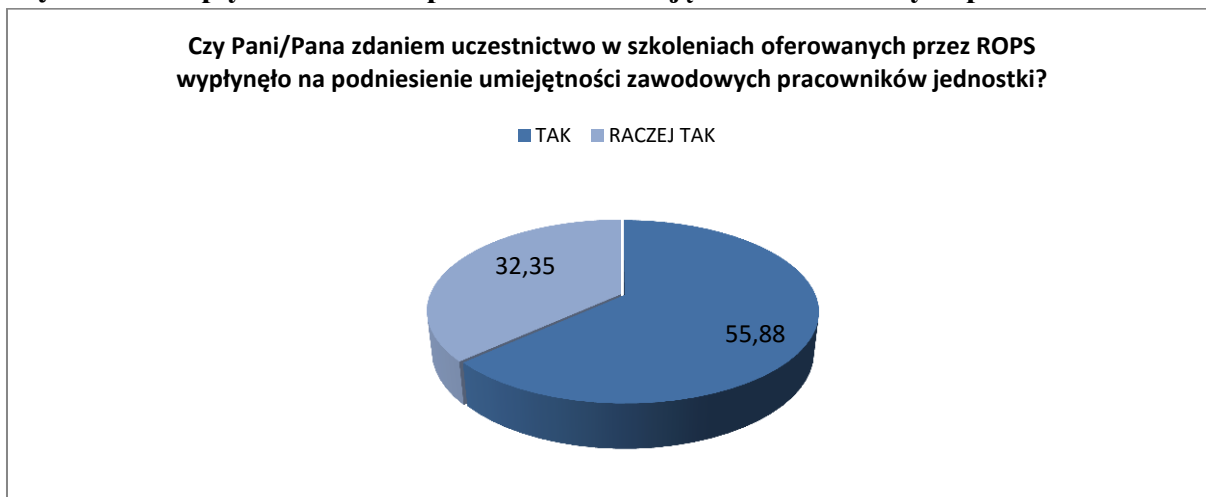

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Badani wskazali, że uczestnictwo w szkoleniach ma bezpośredni wpływ na podniesienie ich kwalifikacji i umiejętności zawodowych (55,88% osób odpowiedziało

twierdząco – „tak”, zaś 32,35% ankietowanych udzieliło odpowiedzi zbliżonej „raczej tak”). Nikt z respondentów nie wyraził swojego niezadowolenia ze szkoleń oferowanych przez ROPS.

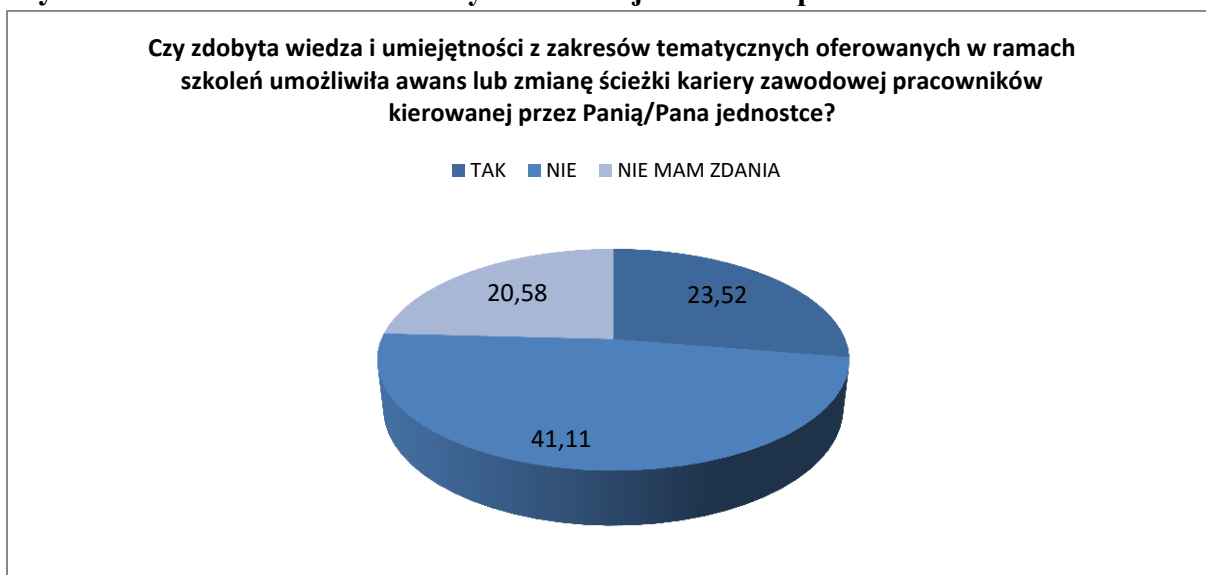
Wykres 36. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Kolejne pytanie dotyczące wpływu zdobytej wiedzy i umiejętności oferowanych w ramach szkoleń, na awans zawodowy lub zmianę ścieżki kariery zawodowej 44,11% badanych odpowiedziało, iż nie ma takiej zależności. Tylko 1/4 ankietowanych, stwierdziła, iż wiedza zdobyta przyczyniły się do awansu zawodowego. Aż 20,58% badanych nie ma zdania na ten temat.

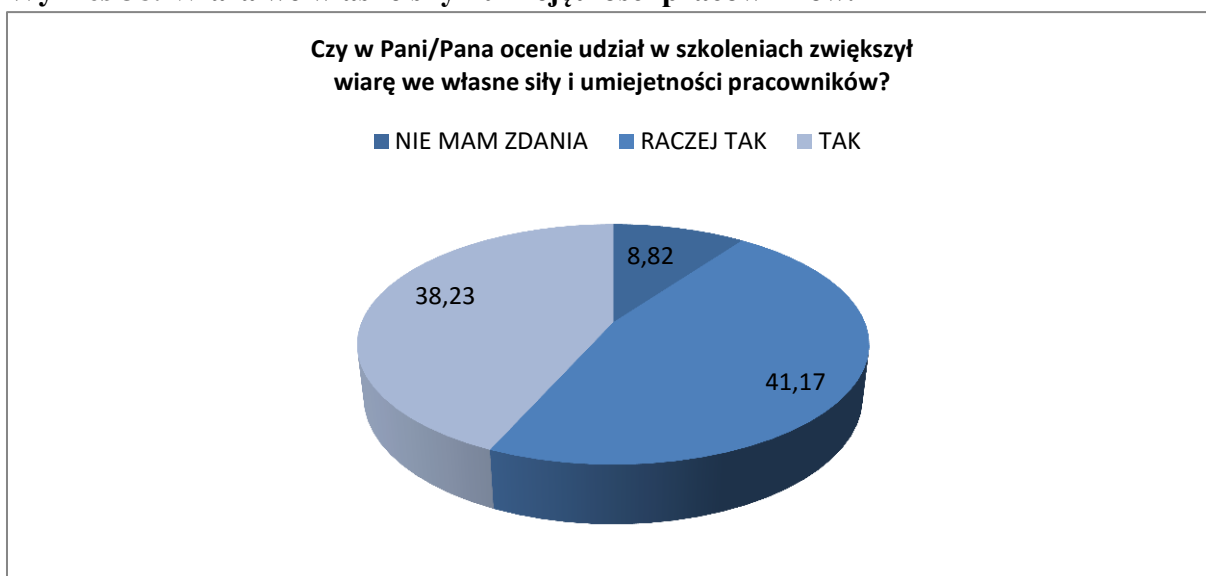
Wykres 37. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Uczestnicy badania odpowiadali również, czy udział w szkoleniach zwiększył ich wiarę we własne siły i umiejętności. Zdecydowana większość, bo aż 41,17% osób odpowiedziała „raczej tak”, „tak” odpowiedziało 38,23% ankietowanych. 8,82% respondentów nie potrafiło się ustosunkować do stwierdzenia, że szkolenia wpłynęły pozytywnie na ich rozwój osobisty i wiarę we własne siły.

Wykres 38. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Na zakończenie ankietowali mieli ocenić wpływ szkoleń, na jakość i efektywność wykonywanej pracy przez nich pracy. Badani byli w 100% zgodni co tego, iż istnieje realny wpływ wiedzy zdobytej podczas szkoleń na wykonywaną przez nich pracę.

Wykres 39. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

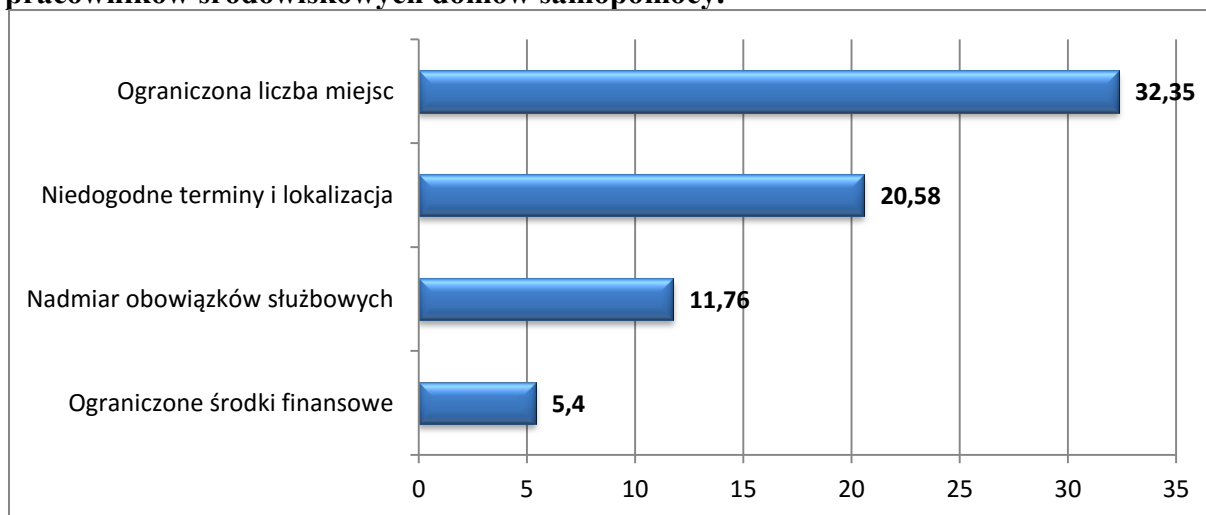

Źródło: Opracowanie własne ROPS

2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach

W odpowiedzi na pytanie dotyczące przeszkód i barier uczestnictwa w szkoleniach przedstawiciele środowiskowych domów samopomocy odpowiedzieli, iż bariery takie występują (wykres 40).

Wykres 40. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników środowiskowych domów samopomocy.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Największą przeszkodą w opinii badanych jest ograniczona liczba miejsc na szkoleniach (32,35% wskazań). Uzasadniali swoją odpowiedź zbyt dużą ilością osób chętnych, co uniemożliwia wzięcie udziału w szkoleniach z zakresu interesującej tematyki.

Kolejnymi przeszkodami wymienianymi są: niedogodne terminy i lokalizacja – 20,58%, ankietowanych, uważa że mają problemy z uczestnictwem w szkoleniach kilkudniowych – gdyż o terminach dowiadują się za późno, wskazują na zbyt małą ilość realizowanych szkoleń – brak cykliczności. Do barier zaliczają tu także miejsce szkolenia i wskazują na Kielce jako najbardziej pożądaną lokalizację z uwagi na możliwość dojazdu środkami transportu publicznego.

Nadmiar obowiązków służbowych stanowi barierę dla 11,76% ankietowanych. Spowodowane jest to często brakami kadrowymi. Uczestnictwo w szkoleniu kilku pracowników to problem organizacyjny w funkcjonowaniu jednostki.

Respondenci wskazali również na ograniczenia finansowe jednostki jako przeszkody w czynnym uczestnictwie w szkoleniach organizowanych przez ROPS.

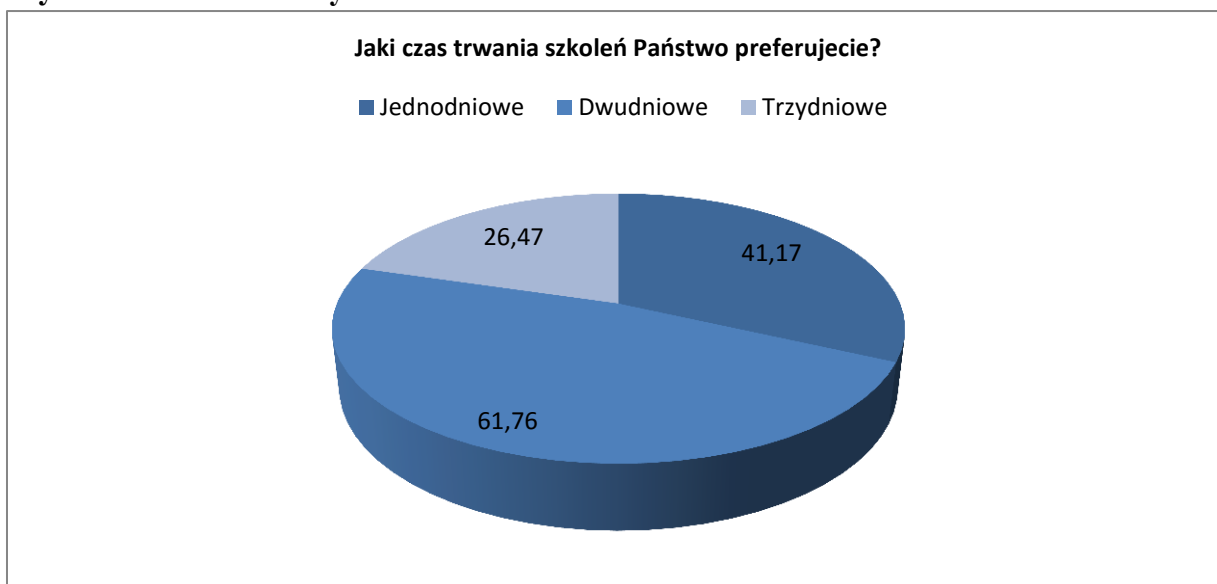
2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń

Przedstawiciele zdecydowanej większości środowiskowych domów samopomocy zadeklarowali, iż chcą uczestniczyć w szkoleniach organizowanych w 2016 roku (97% wskazań). Tylko 3% ankietowanych wskazało odpowiedź negatywna omawianym zakresie.

Chęć uczestnictwa wyraziły 273 osoby, z czego 34 pracowników kadry zarządzającej, 38 pracowników socjalnych, 182 pracowników merytorycznych oraz 19 pracowników zadaniowych, tj. księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych.

Pytani o preferowany czas trwania szkoleń, ankietowani w większości wskazali szkolenie dwudniowe (61,76%) – jest to najdogodniejsza forma uczestnictwa. Szczegóły prezentuje wykres.

Wykres 41. Preferowany czas trwania szkoleń.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Przeprowadzone badanie ankietowe pozwoliło precyzyjnie określić, tematykę szkoleń wskazaną przez przedstawicieli badanych jednostek, zgodnie z którą chcą podnosić swoje kwalifikacje zawodowe. Zestawienie odpowiedzi na temat preferowanych zagadnień przedstawia tabela 8.

Tabela 8. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników środowiskowych domów samopomocy.

Dyrektorzy/kierownicy
➤ Zarządzanie zespołem, ➤ Trening menadżerski, ➤ Zarządzanie konfliktem, ➤ Superwizja, ➤ Gerontologia społeczna, ➤ Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, ➤ Prawo pracy z uwzględnieniem zmian obowiązujących w 2016 rok, ➤ Elementy prawne oraz tworzenie projektów szkoleniowych, ➤ Mediacje rodzinne, ➤ Budowanie partnerstwa międzyinstytucjonalnego, ➤ Asertywne mechanizmy interpersonalnej, ➤ Tworzenie indywidualnych planów wspierająco - rehabilitacyjnych, ➤ Ochrona danych osobowych, ➤ Zarządzanie zasobami ludzkimi. ➤ Coaching,
Pracownicy socjalni
➤ Wypalenie zawodowe, ➤ Superwizja, ➤ Praca z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, ➤ Wypalenie zawodowe, ➤ Rola i zadania pracownika pierwszego kontaktu w realizacji potrzeb mieszkańców, ➤ Praca z klientem agresywnym, ➤ Metody rozwiązywania konfliktów w placówkach wsparcia, ➤ Aktywizacja osób chorujących psychicznie, ➤ Interpretacje przepisów prawnych ustawy o pomocy społecznej, ➤ Praca socjalna z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami, ➤ Tworzenie indywidualnych planów wspierająco - rehabilitacyjnych, ➤ Ochrona danych osobowych, ➤ Mediacje,
Inni pracownicy merytoryczni (terapeuta, psycholog, opiekun, asystenci rodziny, koordynatorzy pieczy zastępczej, doradcy)
➤ Terapia zajęciowa,

- Interwencja kryzysowa,
- asertywna komunikacja w pracy z uczestnikiem
- Praca metodą treningów,
- Wypalenie zawodowe,
- Superwizja,
- Animator społeczny,
- Mediacje,
- Metody i techniki psychoterapeutyczne,
- Wizualizacja i techniki relaksacyjne w pracy z podopiecznymi z zaburzeniami psychicznymi,
- Trening umiejętności społecznych,
- Zajęcia praktyczne z osobami chorymi psychicznie,
- Wypalenie zawodowe,
- Metody pracy z osobami z cechami autyzmu,
- Nowoczesne formy terapii i metody pracy,
- Seksualność osób niepełnosprawnych,
- Nowatorskie metody pracy instruktora terapii zajęciowej,
- Praca z rodzinami w kryzysie z powodu zaburzeń psychicznych,

Pozostali pracownicy

(księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych itp.)

- Ochrona danych osobowych,
- Warsztaty rękodzieła artystycznego,
- Inwentaryzacje w jednostkach sektora finansów publicznych-zmiany w klasyfikacji budżetowej w 2016r.,
- Zarządzanie i rozliczanie projektów EFS,
- Ochrona danych osobowych,
- Charakterystyka zaburzeń psychicznych,
- Stres, wypalenie zawodowe,
- Kadry i płace.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Rozdział V. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników warsztatów terapii zajęciowej.

1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych.

Respondenci z WTZ uczestniczący w badaniu w pierwszej części ankiety zostali poproszeni o określenie poziomu dostępności do informacji dotyczących osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wskazanie problemów społecznych wymagających cyklicznego monitoringu czy określenie przyczyn ograniczonego dostępu do informacji.

1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji

Pracownicy warsztatów terapii zajęciowej na podstawie znanych i dostępnych źródeł informacji dotyczących grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, dokonali następującej oceny dostępnych informacji:

Tabela 9. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

<u>Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym</u>	Bardzo dobry	Dobry	Słaby	Bardzo słaby	Nie mam zdania
Osoby bezdomne	0	8	7	6	5
Dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym	0	6	13	4	3
Dzieci i młodzież wychowujące się poza rodziną	2	7	9	2	6
Rodziny wielodzietne	3	6	12	2	3
Osoby bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	0	5	11	6	4
Osoby długotrwale bezrobotne	1	9	10	3	3
Osoby należące do mniejszości etnicznych i narodowych	0	1	5	7	13
Imigranci	0	2	6	6	12
Emigranci	0	4	5	6	12
Niepelnosprawni	10	11	2	3	0

Osoby przewlekle chore	2	8	9	4	3
Osoby opuszczające zakłady karne	0	5	5	4	12
Osoby starsze	2	6	9	6	3
Ofiary przemocy w rodzinie	0	5	9	7	5
Osoby samotnie wychowujące dzieci	0	9	9	2	6
Kobiety pozostające poza rynkiem pracy	1	8	7	5	5
Osoby uzależnione od alkoholu	1	8	7	7	3
Osoby uzależnione od środków odurzających (innych niż alkohol)	0	7	5	6	8
Osoby żyjące w ubóstwie	0	7	10	4	4
Osoby chorujące psychicznie	1	9	7	7	2
Inny problem	0	0	1	2	7

Źródło: Opracowanie własne ROPS

W opinii badanych najłatwiejszy dostęp do informacji, tj. opracowań naukowych, raportów z badań, biuletynów i czasopism branżowych czy serwisów internetowych, dotyczy osób niepełnosprawnych (10 wskazań ocenionych „bardzo dobrze” i 11 wskazań ocenianych „dobrze”).

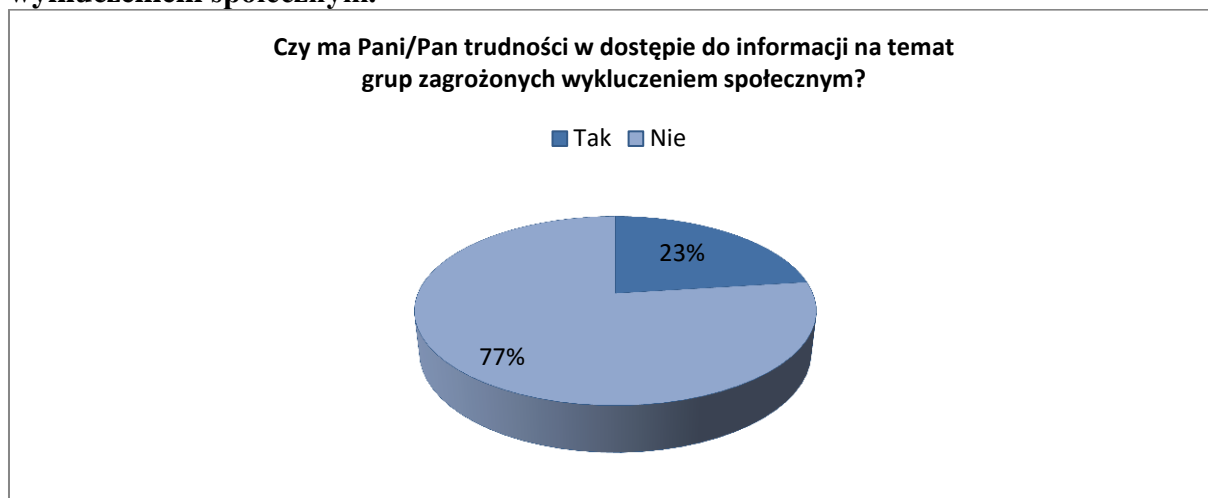
Następnie ankietowani wymieniali zagadnienia związane z osobami długotrwale bezrobotnymi, samotnie wychowującymi dzieci i chorymi psychicznie (po 9 wskazań) oraz osobami bezdomnymi, przewlekle chorymi, uzależnionymi od alkoholu, a także z sytuacją kobiet pozostających poza rynkiem pracy (po 8 wskazań). Dostęp do tych informacji respondenci ocenili na poziomie „dobrym”. „Słabo” zostały ocenione zagadnienia związane z sytuacją dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym (13 wskazań), rodzin wielodzietnych (12 wskazań) i osób bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (11 wskazań).

1.2 Bariery w dostępie do informacji

Zebrane dane wskazują na fakt, iż przedstawiciele badanych jednostek nie mają trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. 77% respondentów nie widzi przeszkód w tym zakresie. Jednak są jednostki, dla których takie problemy występują – grupę tą stanowi aż 23% ankietowanych.

Do trudności zaliczają między innymi brak dostępu do tematycznych danych i opracowań, biuletynów czy czasopism.

Wykres 42. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

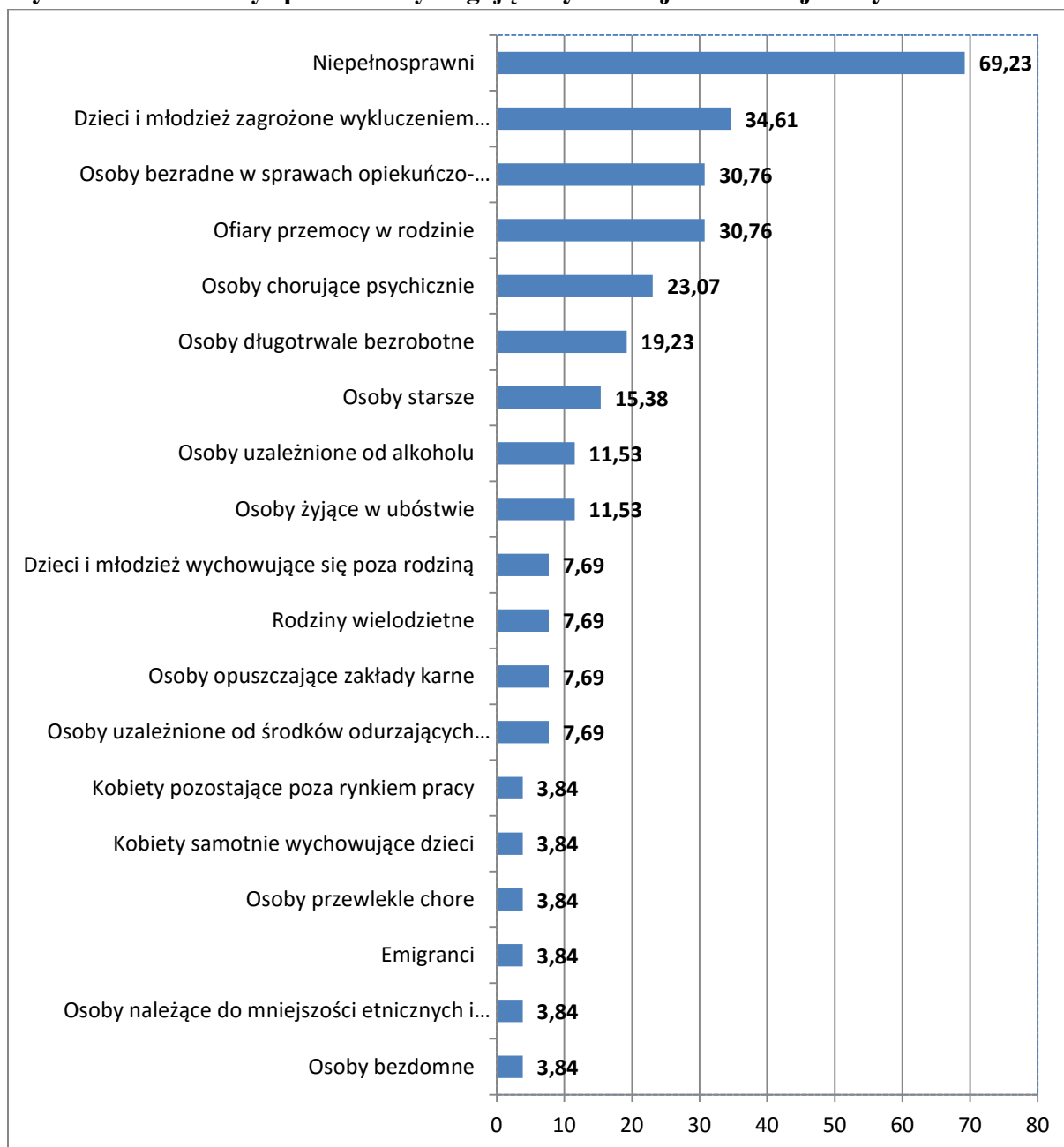

Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych

Uczestnicy badania zostali poproszeni o wskazanie trzech najważniejszych problemów społecznych, w stosunku do których konieczna jest cykliczna analiza informacji na poziomie regionalnym. Analiza uzyskanych danych liczbowych dowodzi, że dla pracowników warsztatów terapii zajęciowej cykliczna aktualizacja informacji powinna w szczególności dotyczyć osób niepełnosprawnych (69,23% wskazań) – czyli bezpośrednich beneficjentów tych jednostek. Szczegółowy rozkład odpowiedzi prezentuje wykres nr 43.

Wykres 43. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

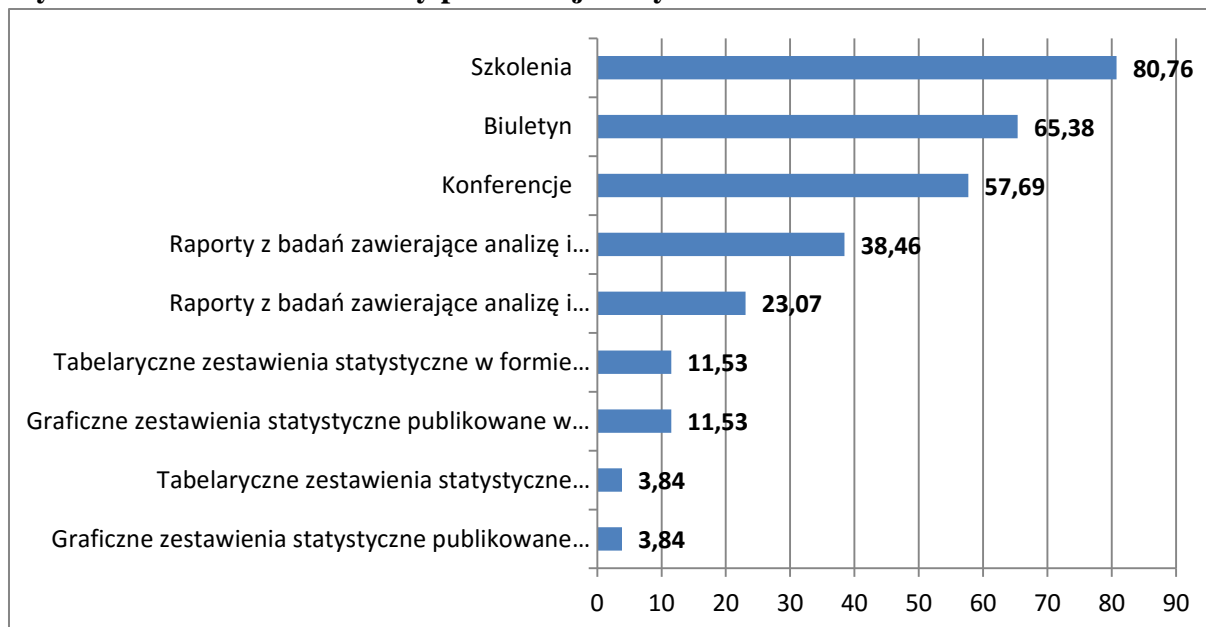
Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.4 Forma prezentacji danych

Osoby biorące udział w badaniu wskazując trzy najbardziej satysfakcjonujące formy udostępniania informacji z zakresu polityki społecznej były zgodne, iż najlepszą formą prezentacji danych są szkolenia (80,76% wskazań). Dużym zainteresowaniem cieszyły się również konferencje (57,69%) jako kolejna forma bezpośredniego kontaktu z osobami przekazującymi bezpośrednio potrzebną wiedzę. 65,38% - uzyskała tradycyjna forma przekazywania informacji, tj. biuletyn i raporty z badań zawierające analizę i interpretację

wyników, wydawane w formie drukowanej (38,46%). Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 44. Preferowane formy prezentacji danych.

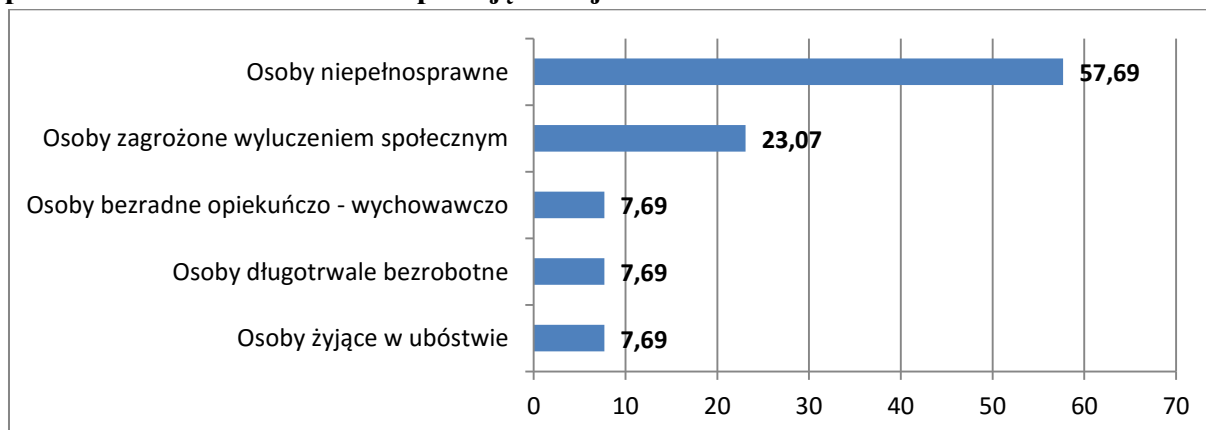

Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania

Celem tej części badania było poznanie opinii przedstawicieli warsztatów terapii zajęciowej z terenu województwa świętokrzyskiego na temat problemów społecznych, które wymagają najpilniejszego rozpoznania.

Wykres 45. Zakres tematyczny wymagający ciągłego aktualizowania w opinii pracowników warsztatów terapii zajęciowej.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Badani uznali, iż problemy dotyczące osób niepełnosprawnych wymaga ciągłej analizy. Warsztaty terapii zajęciowej, jako podmioty realizujące zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej niepełnosprawnych podopiecznych zwracają uwagę na następujące zagadnienia, które powinny być gromadzone: sytuacja na rynku pracy, zatrudnianie osób niepełnosprawnych oraz formy aktywizacji zawodowej.

Problem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a w szczególności pomoc dzieciom i młodzieży, które borykają się z tym problemem - dane statystyczne oraz rozmiar problemu w województwie świętokrzyskim winny być ciągle aktualizowane, aby móc wpływać na sytuację życiową tych osób.

Ankietowani wskazali również na osoby bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, osoby żyjące w ubóstwie oraz osoby długotrwale bezrobotne, jako grupy osób (społeczne) , które pozostają w kręgu oddziaływań warsztatów terapii zajęciowej, a które muszą być poddawane diagnozowaniu.

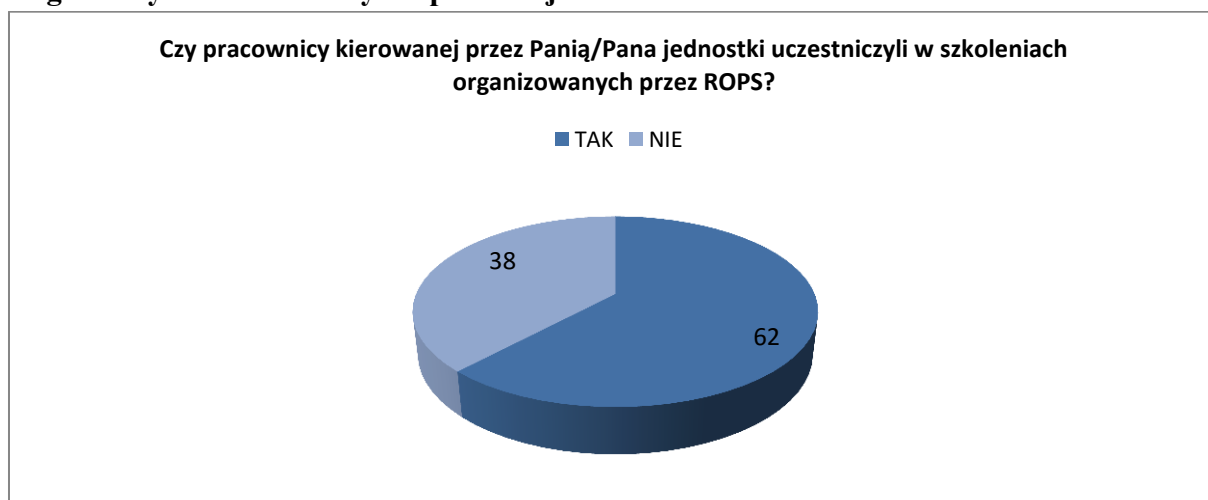
2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS

Badanie potrzeb szkoleniowych pracowników 26 warsztatów terapii zajęciowej, dotyczyły poziomu zadowolenia uczestników szkoleń, przydatności prezentowanych treści oraz możliwości wykorzystania zdobytej wiedzy w wykonywanej pracy.

2.1 Ocena efektywności szkoleń

Analiza uzyskanych wyników badania wskazała, że większość przedstawicieli badanych jednostek (62% wskazań) uczestniczyło w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Istnieje jednak duży odsetek (38%) osób, które nie brały udziału w szkoleniach.

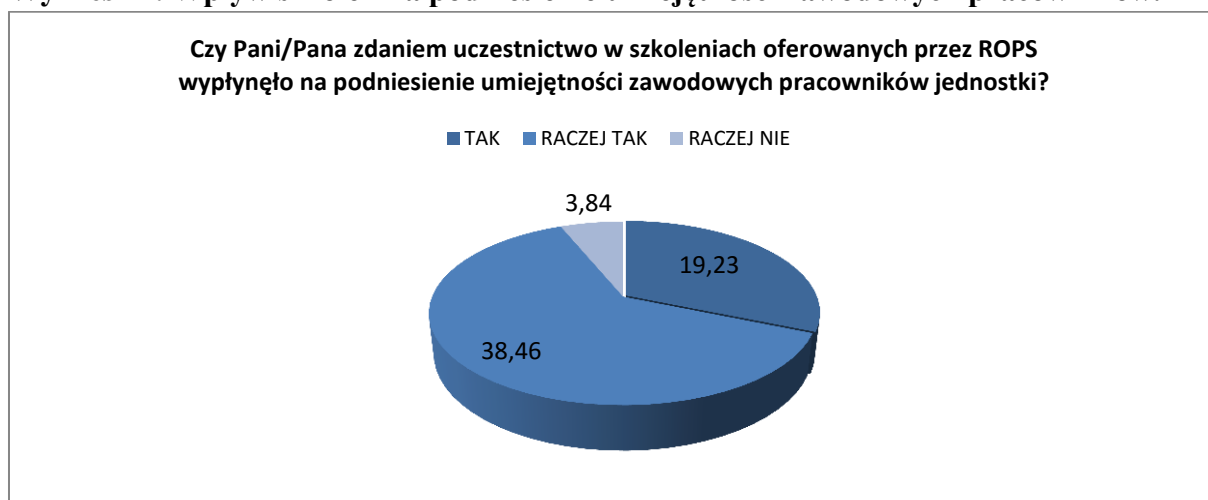
Wykres 46. Procentowy udział liczby osób w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Uczestnicy pytani o realny wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych wskazali, że ich oczekiwania w większości zostały spełnione (57,69%). 3,84% respondentów uważa, że poprzez uczestnictwo w szkoleniach nie wzrosły ich umiejętności zawodowe.

Wykres 47. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

W przeprowadzonym badaniu sprawdzano również możliwości awansu bądź zmianę ścieżki kariery zawodowej pracowników po wzięciu udziału w szkoleniach.

Zdobyta podczas szkoleń wiedza i umiejętności umożliwiły awans bądź zmianę ścieżki zawodowe u 11,53 % ankietowanych. U 34,61% badanych pozycja zawodowa nie uległa zmianie, a aż 15,38% badanych nie ma zdania na ten temat.

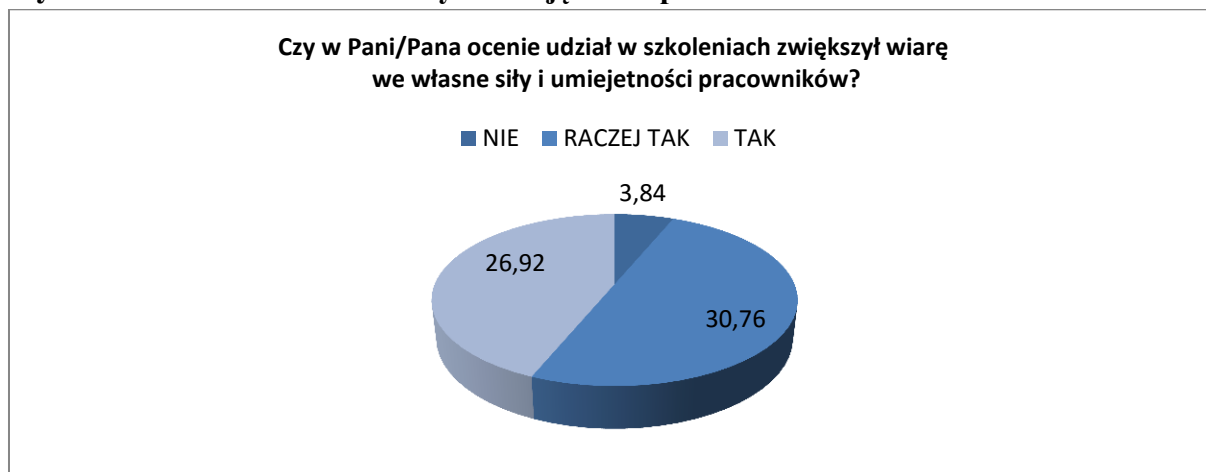
Wykres 48. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Kolejne pytanie dotyczyło rozwoju umiejętności osobistych. Praktycznie wszyscy uczestnicy badania byli zgodni, iż udział w szkoleniach przyczynił się po zwiększenia wiary we własne możliwości. 57,69% badanych udzieliło odpowiedzi twierdzących „tak” i „raczej tak”. 3,84% ankietowanych nie widzi związku pomiędzy uczestnictwem w szkoleniach a wzrostem wiary we własne możliwości.

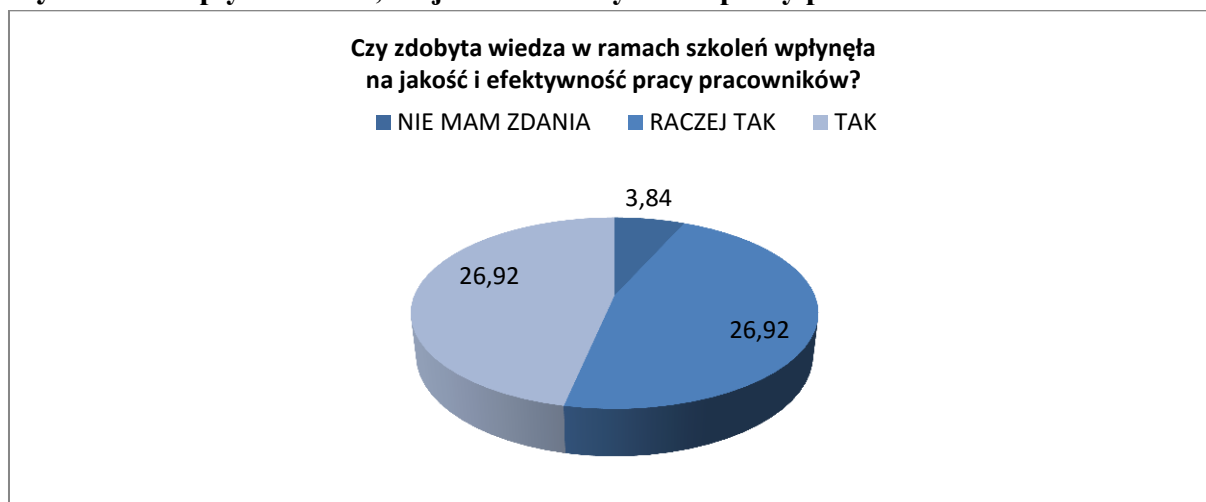
Wykres 49. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Ostatnie pytanie poruszało kwestię wpływu szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników ośrodków pomocy społecznej. 53,84% badanych udzieliła odpowiedzi pozytywnych „tak” i „raczej tak” odnosząc się do poprawy jakości i efektywności pracy, jakie nastąpiły po udziale w szkoleniach. Tylko 3,84% ankietowanych nie widzi takiej zależności.

Wykres 50. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Podsumowując odpowiedzi udzielone przez przedstawicieli warsztatów terapii zajęciowej można stwierdzić, iż udział w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej umożliwił podniesienie jakości wykonywanej pracy oraz utrzymanie profesjonalnego poziomu realizowanych zadań, a przeszkoleni pracownicy poprawili jakość swoich wyników.

2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach

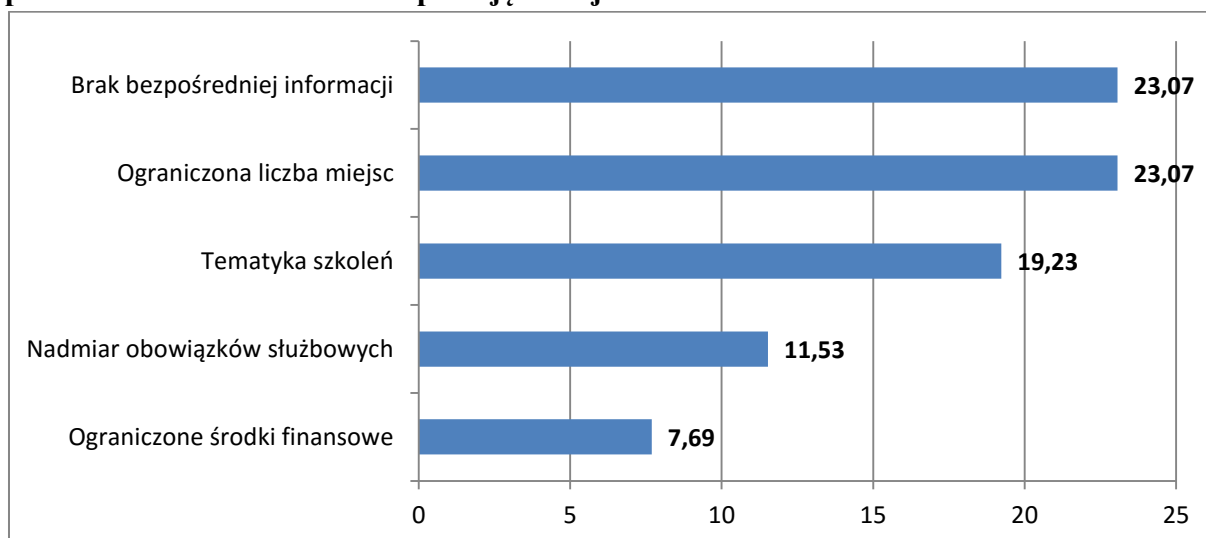
Przedstawiciele warsztatów terapii zajęciowej zapytani o przeszkody i bariery, na jakie napotykają chcąc uczestniczyć w szkoleniach realizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w pierwszej kolejności wymienili brak bezpośredniej informacji i ograniczoną liczbę miejsc (po 23,07% wskazań). Ankietowani wymieniali tu: brak aktualnych informacji dotyczących organizowanych szkoleń, nieinformowanie placówki o aktualnej ofercie szkoleniowej oraz zbyt dużą liczbę chętnych.

Kolejna z przeszkód to tematyka szkoleń (19,23%). Przedstawiciele badanych jednostek sygnalizują, aby tematyka była związana z wykonywaną przez nich pracą z osobami niepełnosprawnymi (oferta szkoleń musi być ściśle związana z potrzebami WTZ).

Następnie wymieniano nadmiar obowiązków służbowych, problem w zorganizowaniu zastępstwa na czas nieobecności pracownika biorącego udział w szkoleniu, inni pracownicy nie pogodziliby tego z zakresem swoich obowiązków, zbyt dużą ilość zadań nałożonych na pracowników.

Wymienione zostały również bariery finansowe, które stanowią 7,69% wskazań ankietowanych. Szczegóły prezentuje poniższy wykres:

Wykres 51. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników warsztatów terapii zajęciowej.

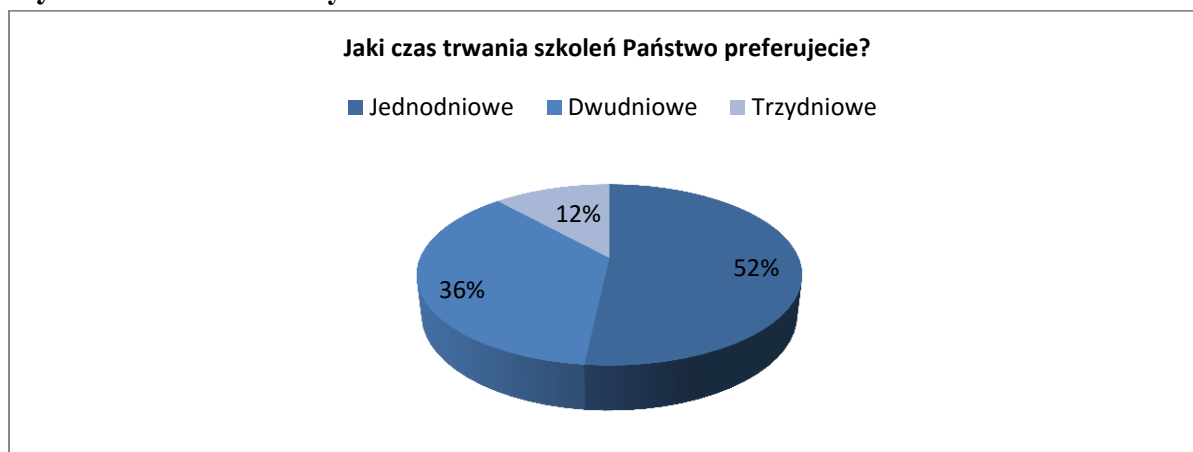
Źródło: Opracowanie własne ROPS

2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń

Wszyscy przedstawiciele warsztatów terapii zajęciowej z terenu województwa świętokrzyskiego zadeklarowali chęć swojego uczestnictwa w szkoleniach planowanych na 2016 rok. Swoją udział zadeklarowało 272 pracowników, w tym 25 dyrektorów/kierowników, 10 pracowników socjalnych, 217 pracowników merytorycznych oraz 20 pozostałych pracowników.

Pracownicy zapytani o czas trwania szkoleń, w których chcieli by brać udział, zdecydowana większość, bo aż 69,23% wskazała na szkolenia jednodniowe jako najdogodniejszą formę uczestnictwa w szkoleniach, gdyż pozwala na większą elastyczność. 26,92% respondentów wskazało szkolenie trzydniowe, jako preferowany czas trwania potencjalnych szkoleń.

Wykres 52. Preferowany czas trwania szkoleń.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Odpowiedzi udzielone przez przedstawicieli badanych jednostek pozwoliły precyzyjnie określić, tematykę szkoleń, zgodnie z którą chcą podnosić swoje kwalifikacje zawodowe.

Tabela 10. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników warsztatów terapii zajęciowej.

Dyrektorzy/kierownicy
➤ Osoby niepełnosprawne zagrożone wykluczeniem społecznym, ➤ Pomoc osobom niepełnosprawnym w usamodzielnieniu się, ➤ Aktywne formy terapii zajęciowej, ➤ Zarządzanie zasobami ludzkimi, ➤ Zarządzanie placówką, ➤ Komunikacja interpersonalna, ➤ Działania marketingowe, ➤ Kontrola zarządcza, ➤ Prawo zamówień publicznych, ➤ Ochrona danych osobowych, ➤ Niepełnosprawni na rynku pracy, ➤ Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
Pracownicy socjalni
➤ Komunikacja społeczna, ➤ Rozwiązywanie konfliktów, ➤ Praca z rodziną w środowisku, ➤ Seksualność osób niepełnosprawnych, ➤ Negocjacje, ➤ Procedury ubezwłasnowolnionych osób niepełnosprawnych, ➤ Przemoc w rodzinie, ➤ Ubóstwo, ➤ Współpraca z rodzinami osób niepełnosprawnych, ➤ Seksualność dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie, ➤ Rozwiązywanie konfliktów, ➤ Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

- Nowoczesne metody pracy z osobami niepełnosprawnymi ruchowo i umysłowo,

Inni pracownicy merytoryczni

(terapeuta, psycholog, opiekun, asystenci rodziny, koordynatorzy pieczy zastępczej, doradcy)

- Osoby niepełnosprawne zagrożone wykluczeniem społecznym,
- Pomoc osobom niepełnosprawnym w usamodzielnianiu się,
- Aktywne formy terapii zajęciowej,
- Problemy osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- Metody i techniki pracy terapeutycznej,
- Diagnoza postępów w rehabilitacji,
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna,
- Jak efektywnie pracować z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie,
- Seksualność osób niepełnosprawnych;
- Kurs języka migowego,
- Wypalenie zawodowe pracowników jednostek pomocy społecznej,
- Poradnictwo zawodowe,
- Superwizja.

Pozostali pracownicy

(księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych itp.)

- Programy komputerowe usprawniające prowadzenie dokumentacji,
- Kadry i płace,
- Ochrona danych osobowych,
- Prawo pracy

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Rozdział VI. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników placówek opiekuńczo - wychowawczych

1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych.

Badanie potrzeb szkoleniowych i informacyjnych objęło 33 placówki opiekuńczo – wychowawcze z terenu województwa świętokrzyskiego, natomiast w badaniu bezpośrednio wzięły udział 24 jednostki.

1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji

Uczestnicy badania w pierwszej części ankiety zostali poproszeni o określenie poziomu dostępności do informacji dotyczących osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wskazanie problemów społecznych wymagających cyklicznego monitoringu czy określenie przyczyn ograniczonego dostępu do informacji.

Tabela 11. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

<u>Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym</u>	Bardzo dobry	Dobry	Słaby	Bardzo słaby	Nie mam zdania
Osoby bezdomne	0	6	8	3	7
Dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym	2	8	6	4	4
Dzieci i młodzież wychowujące się poza rodziną	4	8	9	0	3
Rodziny wielodzietne	1	5	10	2	6
Osoby bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	3	5	6	6	4
Osoby długotrwale bezrobotne	1	8	5	1	9
Osoby należące do mniejszości etnicznych i narodowych	0	0	7	3	14
Imigranci	0	0	8	3	13
Emigranci	0	2	7	3	12
Niepelnosprawni	1	12	5	1	5
Osoby przewlekle chore	1	3	9	4	7
Osoby opuszczające zakłady karne	0	2	7	3	12
Osoby starsze	0	4	11	3	6

Ofiary przemocy w rodzinie	1	7	10	1	5
Osoby samotnie wychowujące dzieci	1	8	8	2	5
Kobiety pozostające poza rynkiem pracy	1	2	10	2	9
Osoby uzależnione od alkoholu	1	10	4	3	6
Osoby uzależnione od środków odurzających (innych niż alkohol)	1	5	7	2	8
Osoby żyjące w ubóstwie	1	4	11	2	6
Osoby chorujące psychicznie	0	6	7	4	6
Inny problem	0	0	0	0	11

Źródło: Opracowanie własne ROPS

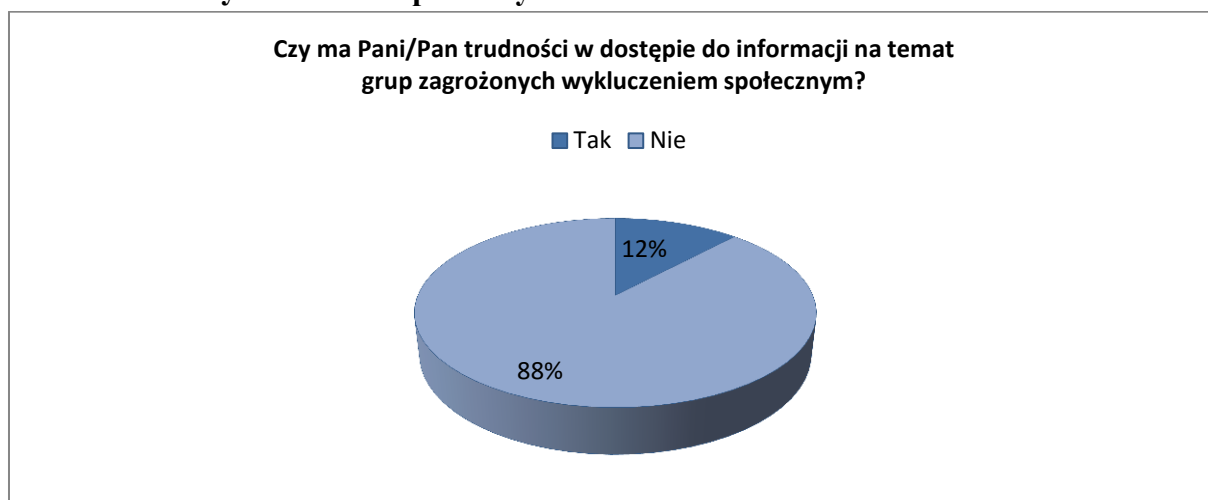
Ankietowani uznali, iż najłatwiejszy dostęp do informacji, tj. opracowań naukowych, raportów z badań, biuletynów i czasopism branżowych czy serwisów internetowych, dotyczy zakresu osób niepełnosprawnych - 12 wskazań ocenionych „dobrze”.

Następnie przedstawiciele badanych jednostek wymienili zagadnienia związane z osobami uzależnionymi od alkoholu (10 wskazań), osobami długotrwale bezrobotnymi, sytuacją dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym i wychowujących się poza rodziną oraz osobami samotnie wychowującymi dzieci (po 8 wskazań). Dostęp do tych informacji respondenci ocenili na poziomie „dobrym”. Najniżej zostały ocenione zagadnienia dotyczące informacji o osobach żyjących w ubóstwie oraz o osobach starszych - po 11 wskazań. Na kolejnych miejscach uplasowały się informacje dotyczące sytuacji rodzin wielodzietnych, przemocy w rodzinie oraz kobiet pozostających poza rynkiem pracy.

1.2 Bariery w dostępie do informacji

Dokonana analiza wyników dotyczących trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym pokazała, że 88% nie ma problemów z dotarciem do informacji z wyżej wymienionych zakresów tematycznych. 12% przedstawicieli badanych jednostek, uważa że takie bariery w dostępie do informacji występują i wymieniają tu brak aktualnych raportów, opracowań i informacji dostępnych np. w Internecie.

Wykres 53. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

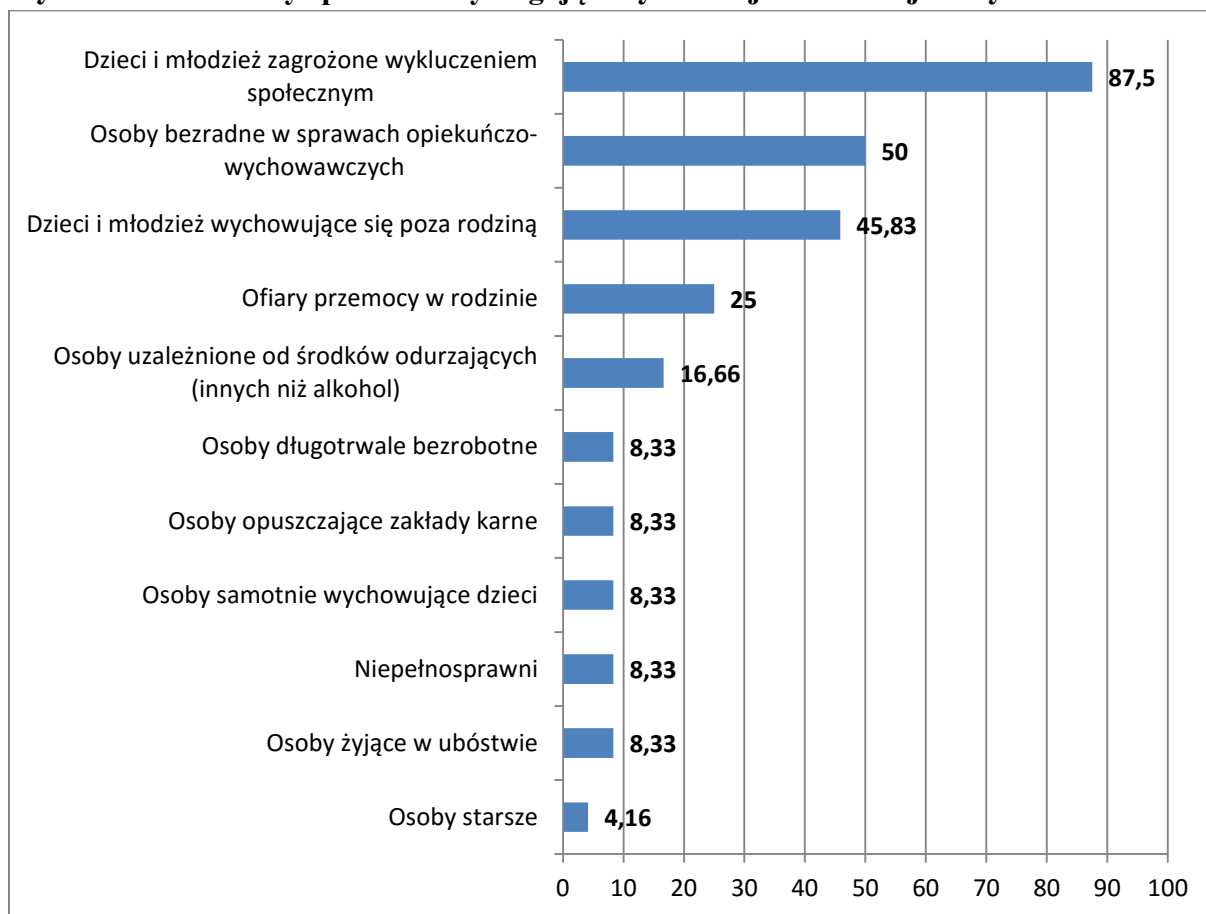

Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych

Przedstawiciele badanych jednostek są zdania, iż dane dotyczące problemów społecznych powinny być cyklicznie monitorowane i aktualizowane. Do najbardziej istotnych problemów, w stosunku do których konieczna jest ciągła aktualizacja danych na poziomie regionalnym zaliczyli: sytuację dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym (87,5%), sytuację osób bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (50%) oraz sytuację dzieci i młodzieży wychowujące się poza rodziną (45,83%). Szczegółowy rozkład odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 54. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

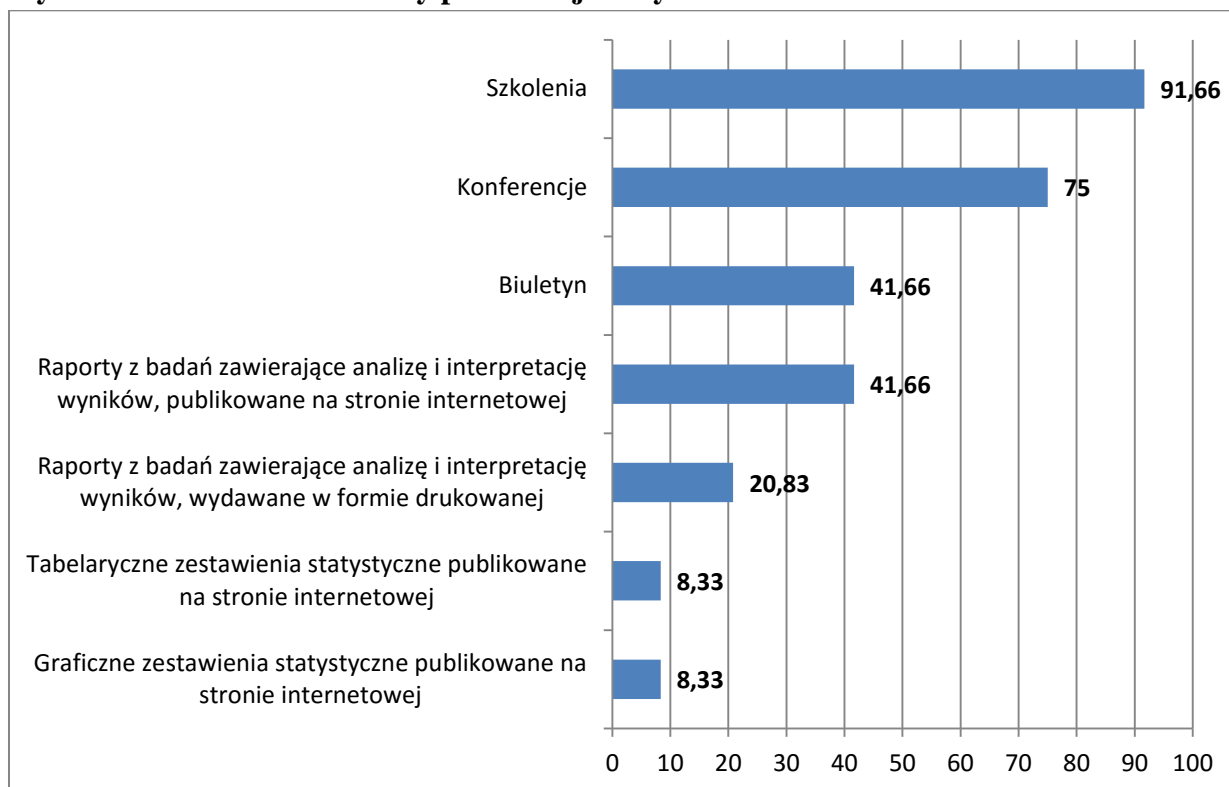
Źródło: Opracowanie własne ROPS

Według badanych, na liście najważniejszych problemów społecznych, które powinny być objęte ciągłym monitoringiem nie znalazły się zagadnienia dotyczące: rodzin wielodzietnych, osób należących do mniejszości etnicznych i narodowych, imigrantów, emigrantów, osób samotnie wychowujących dzieci oraz osób chorych psychicznie.

1.4 Forma prezentacji danych

Aby móc wpływać na likwidację luk w przepływie informacji, bardzo ważne jest poznanie preferowanych form prezentacji danych oraz ich udostępnianie. Poniższe opracowanie prezentuje najbardziej preferowane sposoby udostępniania informacji z obszaru polityki społecznej.

Wykres 55. Preferowane formy prezentacji danych.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

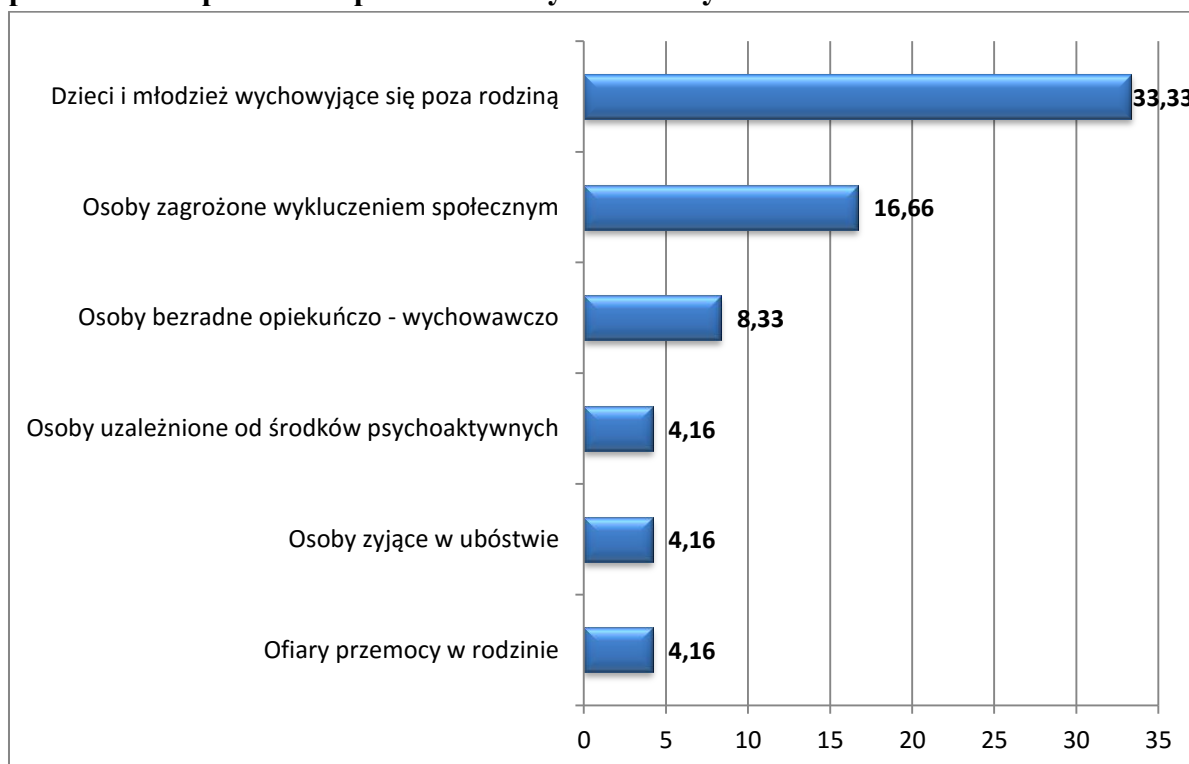
Analiza danych wskazuje, że najbardziej efektywną formą prezentacji danych są szkolenia. Ponad 91,66% respondentów wskazało tę formę, jako najbardziej pożądaną. Jednocześnie bardzo dobrymi sposobami przekazywania informacji okazały się konferencje (75%) oraz biuletyny i raporty z badań zawierające analizę i interpretację wyników, publikowane na stronie internetowej, na które wskazywało 41,66% przedstawicieli placówek opiekuńczo – wychowawczych.

1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania

Celem było również poznanie opinii przedstawicieli badanych jednostek z terenu województwa świętokrzyskiego na temat problemów społecznych, które wymagają najpilniejszego rozpoznania.

Poniżej przedstawiono główne problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania.

Wykres 56. Zakres tematyczny wymagający ciągłego aktualizowania w opinii pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

W pierwszej kolejności znalazły się problemy dotyczące dzieci i młodzież wychowujące się poza rodziną: analiza danych dotycząca pieczy zastępczej, pomocy finansowej, danych na temat udzielanych świadczeń i formach pomocy, dane dotyczące jakości i warunków życia wychowanków po opuszczeniu placówek, obszar poruszający problematykę wykluczenia społecznego w szczególności sytuacja dzieci i młodzieży.

Ostatnim wysoko ocenionym zakresem tematycznym są zagadnienia dotyczące osób bezradnych opiekuńczo – wychowawczo – raporty o sytuacji rodzin, w których dodatkowo występuje problem uzależnienia czy bezrobocia. Ankietowani, wskazali również na problemy związane z ubóstwem, uzależnieniem od środków psychoaktywnych i przemocą.

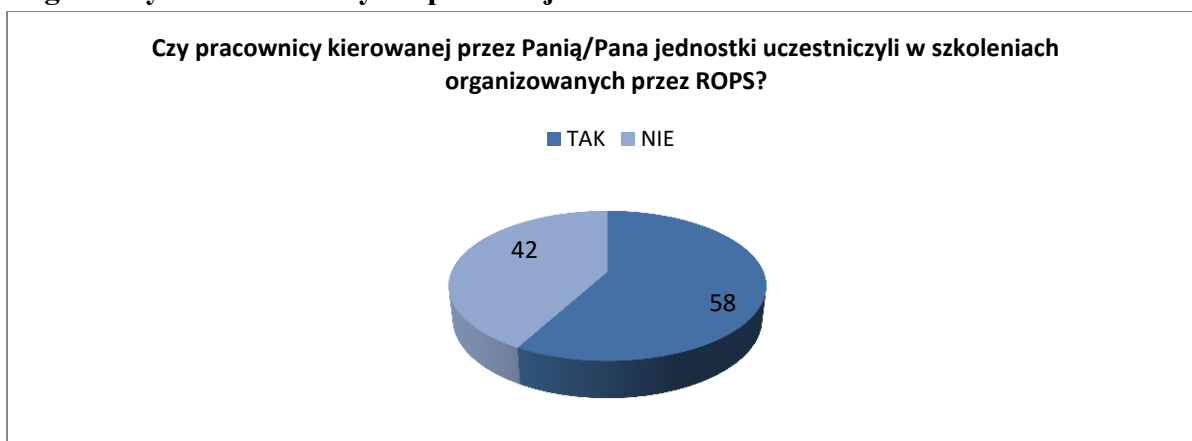
2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS

Istotną kwestią poruszoną w badaniu ankietowym wśród pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych znajdujących się na terenie województwa świętokrzyskiego było rozpoznanie potrzeb szkoleniowych na rok 2016.

2.1 Ocena efektywności szkoleń

Analiza wyników badania wskazała, że większość (58% wskazań) przedstawiciele badanych jednostek uczestniczyło w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Istnieje jednak duża grupa badanych osób (42%), która nigdy nie uczestniczyła w organizowanych szkoleniach.

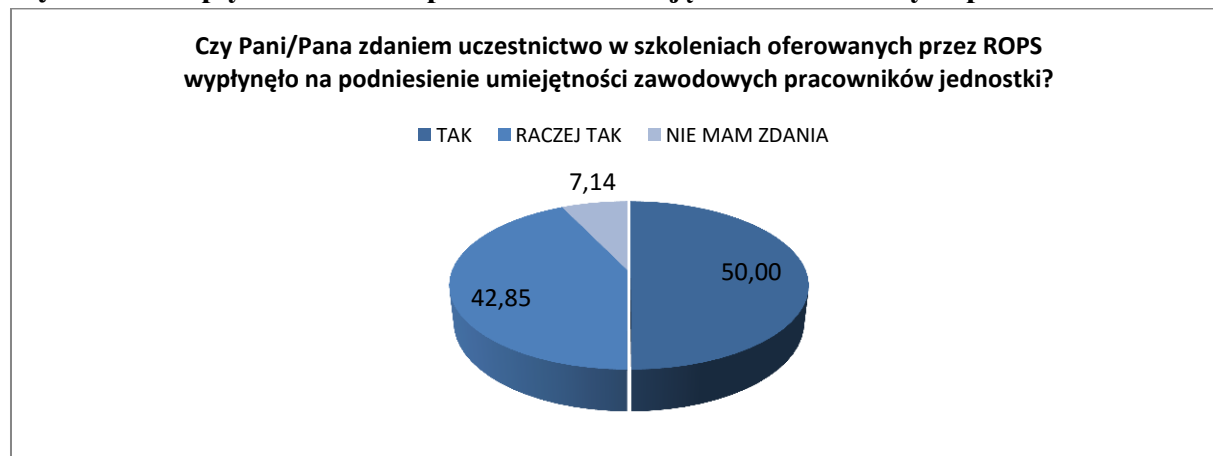
Wykres 57. Procentowy udział liczby osób w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Ankietowani odpowiadając na pytanie dotyczące wpływu szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych uczestników odpowiedzieli, że ich oczekiwania w pełni spełnione. 92,85% respondentów uważa, że poprzez uczestnictwo w szkoleniach podniosło swoje umiejętności zawodowe. Jedynie 7,14 % badanych nie ma zdania na ten temat. Odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

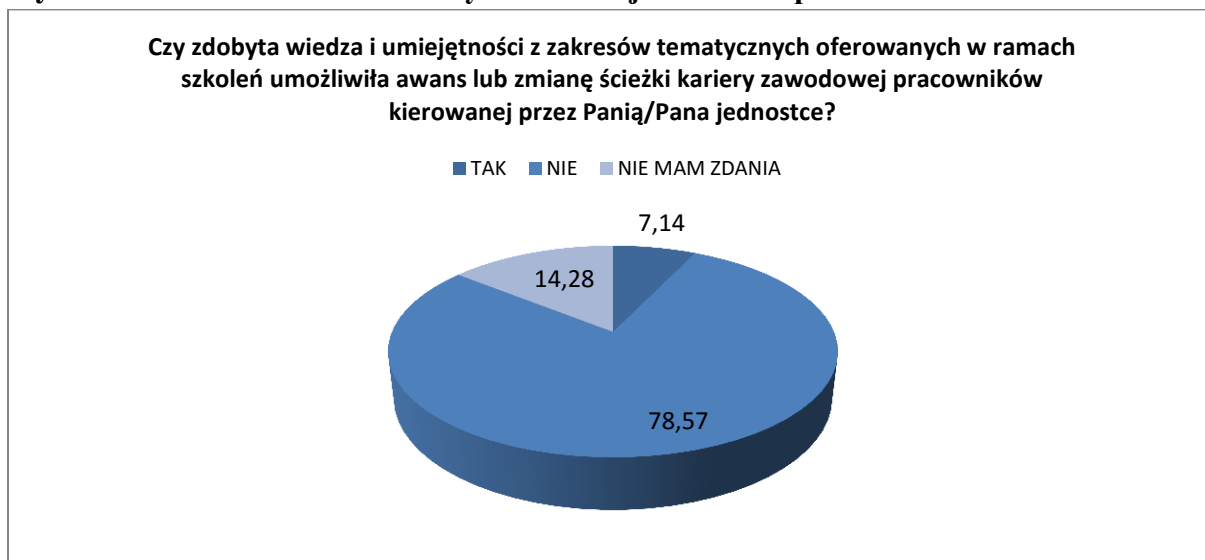
Wykres 58. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Na pytanie dotyczące wpływu zdobytej wiedzy i umiejętności oferowanych w ramach szkoleń, na awans zawodowy lub zmianę ścieżki kariery zawodowej 78,57 % badanych odpowiedziało przecząco. Tylko 7,14 %, ankietowanych stwierdziło, iż wiedza zdobyta przyczyniła się do awansu zawodowego.

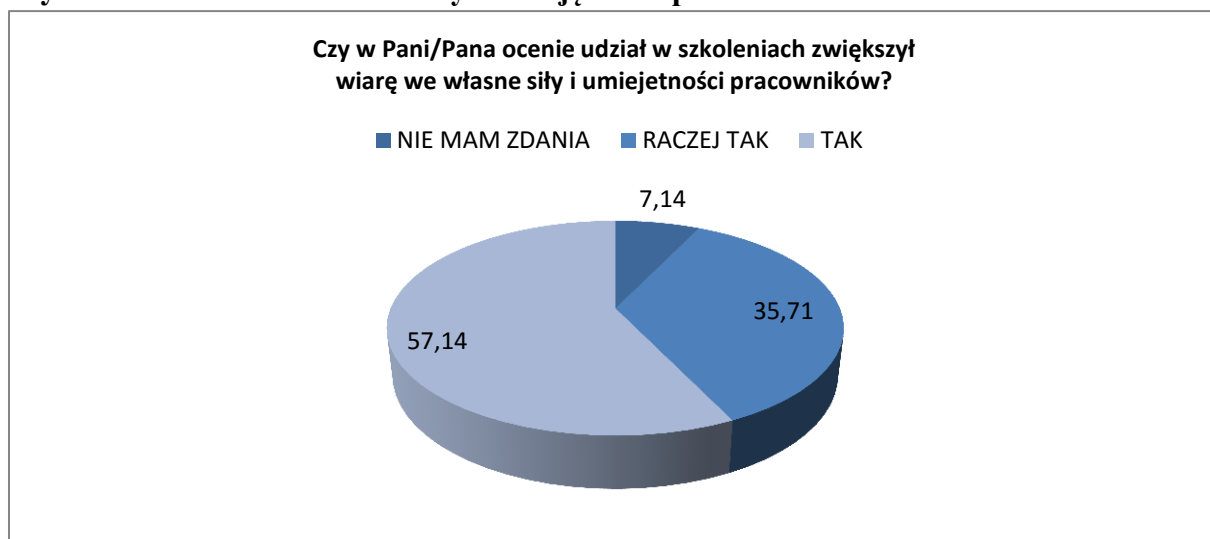
Wykres 59. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Zdecydowana większość ankietowanych, bo aż 92,85% uznała, że udział w szkoleniach zwiększył ich wiarę we własne możliwości. 7,14% respondentów nie umiało określić czy ich udział w szkoleniach przyczynił się do pozytywnego postrzegania wiary we własne siły i umiejętności.

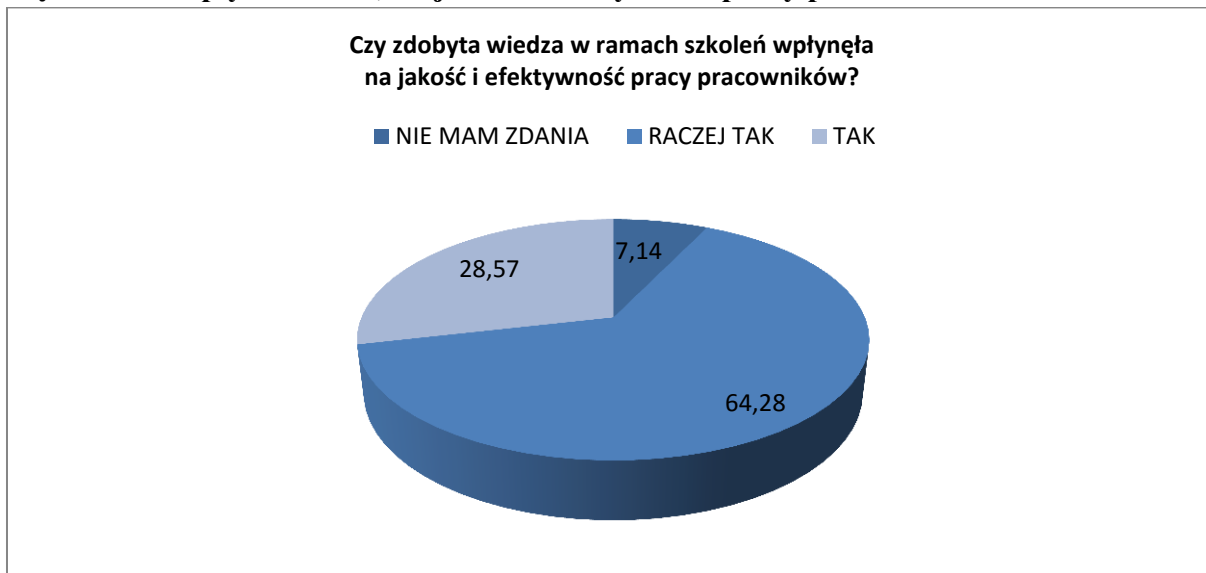
Wykres 60. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

W ostatnim pytaniu respondenci mieli ocenić wpływ szkoleń, na jakość i efektywność wykonywanej pracy. 64,28% ankietowanych była zgodna i udzieliła odpowiedzi „raczej tak” na zadane pytanie. 28,57% badanych odpowiedziało na „tak” na zadane pytanie – odnosząc się tym samym do poprawy jakości i efektywności pracy po udziale w szkoleniach.

Wykres 61. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

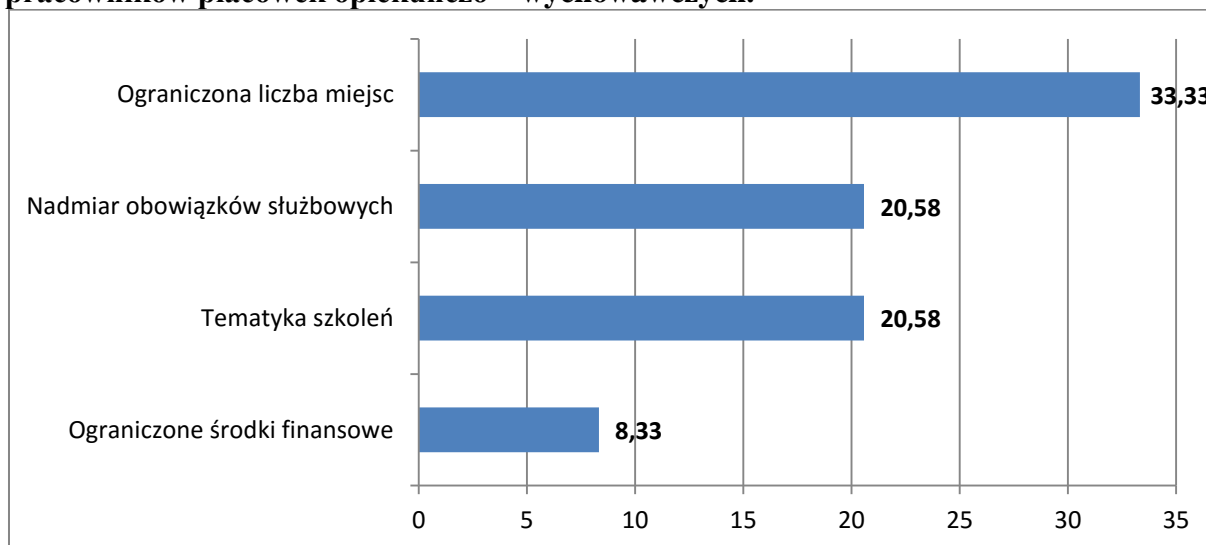

Źródło: Opracowanie własne ROPS

2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach

Pracownicy badanych placówek opiekuńczo – wychowawczych w odpowiedzi na pytanie dotyczące przeszkód i barier uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej odpowiedzieli, iż bariery takie występują, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 62. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Przedstawiciele badanych jednostek uznali, iż największą przeszkodą jest ograniczona liczba miejsc na szkoleniach (33,33% wskazań). Uzasadniali swoją odpowiedź zbyt dużą ilością osób chętnych lub kierowaniu oferty szkoleniowej głównie do przedstawicieli innych jednostek.

Kolejnymi przeszkodami wymienianymi są: nadmiar obowiązków służbowych – prowadzone jednostki muszą dostosowywać czas uczestnictwa w szkoleniach do opieki nad dziećmi, zwłaszcza jeśli placówka nie ma zatrudnionego opiekuna oraz tematyka szkoleń – często niezbieżna z zakresem działalności placówki.

Respondenci wskazali również na ograniczenia finansowe jednostki jako przeszkody w czynnym uczestnictwie w szkoleniach organizowanych przez ROPS.

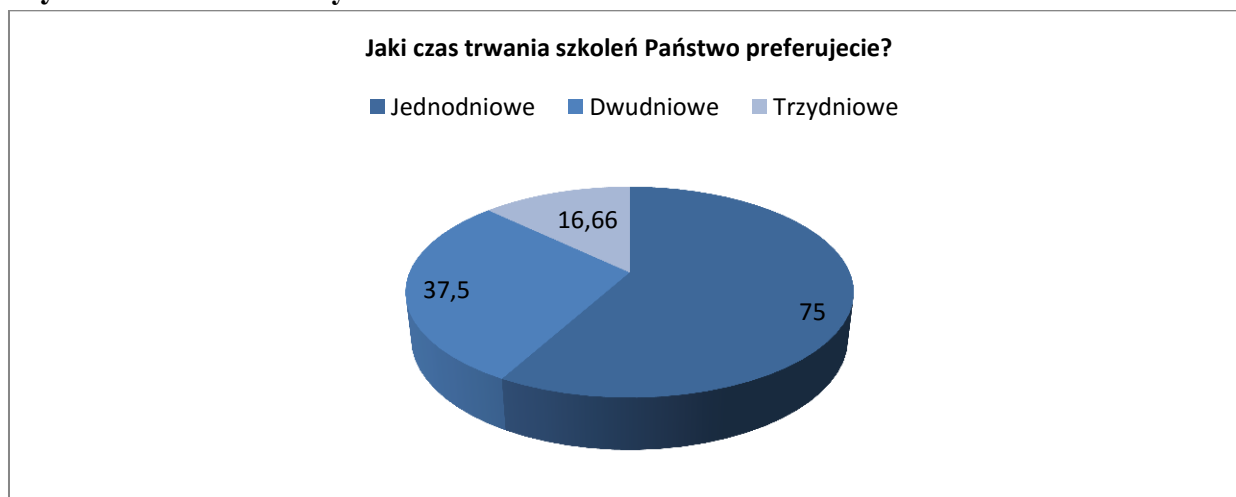
2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń

Uczestnicy badania zadeklarowali chęć uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w 2016 roku (96% wskazań). Tylko 4% ankietowanych odmawia uczestnictwa w szkoleniach.

Wśród badanych respondentów 209 osób jest zainteresowanych uczestnictwem w szkoleniach, z czego 24 pracowników kadry zarządzającej, 15 pracowników socjalnych, 142 pracowników merytorycznych oraz 28 pracowników zadaniowych, tj. księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych.

Zapytani o podanie preferowanego czasu trwania szkoleń, w większości wybrali szkolenie jednodniowe (75%) jako najdogodniejszą formę uczestnictwa.

Wykres 63. Preferowany czas trwania szkoleń.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Przeprowadzone badanie ankietowe pozwoliło precyzyjnie określić, tematykę szkoleń wskazaną przez przedstawicieli badanych jednostek, zgodnie z którą chcą podnosić swoje kwalifikacje zawodowe. Zestawienie odpowiedzi na temat preferowanych zagadnień przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Dyrektorzy/kierownicy
➤ Program Rodzina 500 +,➤ Zmiany w przepisach dotyczące funkcjonowania placówek opiekuńczo – wychowawczych,➤ Aspekty prawne dotyczące emigrantów i uchodźców,➤ Rodzina z problemami uzależnienia,➤ Zapobieganie wykluczeniu dzieci i młodzieży,➤ Superwizja,➤ Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach;➤ Negocjacje,➤ Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,➤ Zarządzanie zasobami ludzkimi,➤ Zapobieganie wypaleniu zawodowemu,➤ Trening radzenia sobie w stresujących warunkach,➤ Kontrola zarządcza,➤ Ochrona danych osobowych,

- Organizacja i zarządzanie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Pracownicy socjalni

- Praca z rodziną z problemem alkoholowym,
- Przemoc w rodzinie,
- Nowatorskie programy walki z ubóstwem,
- Praca z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym,
- Praca z rodziną dysfunkcyjną,
- Kontrakt socjalny - metody pracy i aktywizacji klienta,
- Indywidualny program usamodzielnienia dla osób opuszczających placówkę,
- Aktywizacja zawodowa i społeczna osób usamodzielniających się,

Inni pracownicy merytoryczni

(terapeuta, psycholog, opiekun, asystenci rodziny, koordynatorzy pieczy zastępczej, doradcy)

- Szkolenia dotyczące pracy z dzieckiem,
- Techniki z zakresu funkcjonowania dziecka po traumie,
- Standardy pracy z rodzinami zastępczymi,
- Uzależnienia od środków odurzających,
- Pomoc psychologiczna,
- Interwencja kryzysowa,
- Zaburzenia odżywiania,
- Molestowanie dzieci i młodzieży,
- Warsztaty socjoterapeutyczne,
- Dialog motywacyjny,
- Praca z dzieckiem w depresji,
- Arteterapia,
- Trening relaksacyjny,
- Terapia zajęciowa,
- Stres zawodowy,
- Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach,
- Trening Zastępowania Agresji ART.,
- Mediacje rodzinne.

Pozostali pracownicy

(księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych itp.)

- Zagadnienia dotyczące informacji niejawnych i wrażliwych a aspekty związane z rozliczaniem podatku VAT z jednostek organizacyjnych,
- Dotacje unijne,

- Obsługa programów administracyjnych i księgowych,
- Prawo pracy,
- Ochrona danych osobowych,
- Zapobieganie wypaleniu zawodowemu,
- Kadry i płace.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Rozdział VII. Zakres potrzeb informacyjnych i szkoleniowych pracowników zakładów aktywności zawodowej

1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych.

Uczestnicy badania – przedstawiciele 4 zakładów aktywności zawodowej działające na terenie województwa świętokrzyskiego w pierwszej części ankiety zostali poproszeni o określenie poziomu dostępności do informacji dotyczących osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wskazanie problemów społecznych wymagających cyklicznego monitoringu czy określenie przyczyn ograniczonego dostępu do informacji.

1.1 Ocena dostępnych informacji na temat beneficjentów instytucji

Na podstawie znanych i dostępnych źródeł informacji dotyczących grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, pracownicy zakładów aktywności zawodowej dokonali następującej oceny dostępnych informacji:

Tabela 13. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

<u>Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym</u>	Bardzo dobry	Dobry	Słaby	Bardzo słaby	Nie mam zdania
Osoby bezdomne	0	1	2	1	0
Dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym	0	1	2	1	0
Dzieci i młodzież wychowujące się poza rodziną	0	1	2	1	0
Rodziny wielodzietne	0	1	2	1	0
Osoby bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	1	3	0
Osoby długotrwale bezrobotne	0	3	0	1	0
Osoby należące do mniejszości etnicznych i narodowych	0	0	1	2	0
Imigranci	0	0	2	2	0
Emigranci	0	0	1	3	0
Niepelnosprawni	0	2	2	0	0
Osoby przewlekle chore	0	0	3	1	0
Osoby opuszczające zakłady karne	0	0	3	1	0

Osoby starsze	0	0	3	1	0
Ofiary przemocy w rodzinie	0	1	2	1	0
Osoby samotnie wychowujące dzieci	0	1	3	0	0
Kobiety pozostające poza rynkiem pracy	0	0	3	1	0
Osoby uzależnione od alkoholu	0	2	1	1	0
Osoby uzależnione od środków odurzających (innych niż alkohol)	0	1	1	2	0
Osoby żyjące w ubóstwie	0	2	0	2	0
Osoby chorujące psychicznie	0	2	1	1	0
Inny problem	0	1	0	0	0

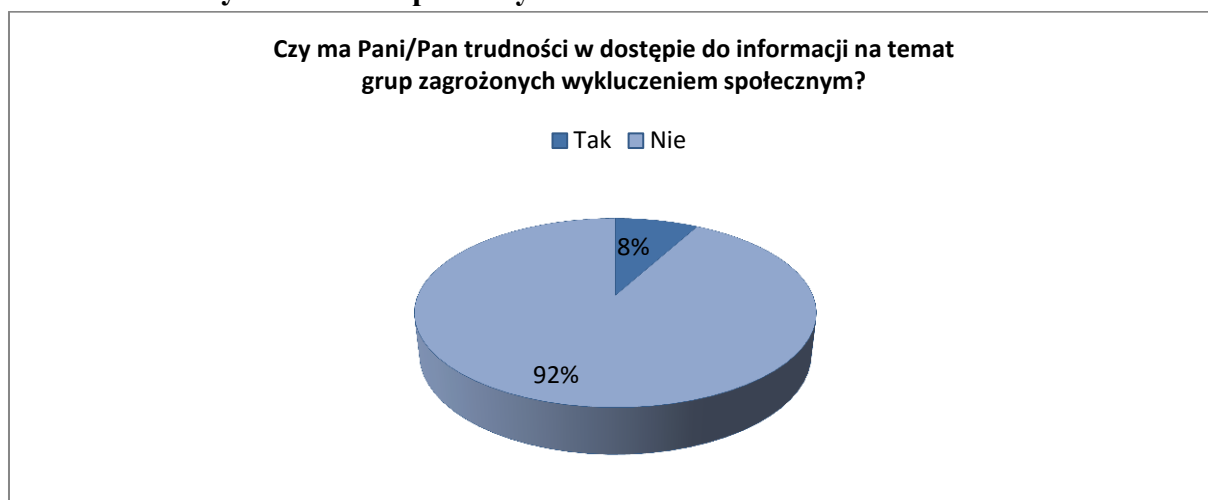
Źródło: Opracowanie własne ROPS

Z uzyskanych informacji wynika, iż respondenci nie mieli trudności w uzyskaniu informacji na temat osób długotrwale bezrobotnych. Ankietowani wysoko ocenili również zagadnienia związane z osobami niepełnosprawnymi, uzależnionymi od alkoholu, chorującymi psychicznie czy żyjącymi w ubóstwie. „Słabo” został oceniony dostęp do informacji dotyczący osób przewlekle chorych, osób opuszczających zakłady karne, osób starszych, samotnie wychowujących dzieci oraz kobiet na pozostających poza rynkiem pracy (po 3 wskazania).

1.2 Bariery w dostępie do informacji

Analiza wyników badania dotyczących trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym pokazała, że $\frac{3}{4}$ respondentów, nie ma problemów z dotarciem do informacji z wyżej wymienionych zakresów tematycznych.

Wykres 64. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

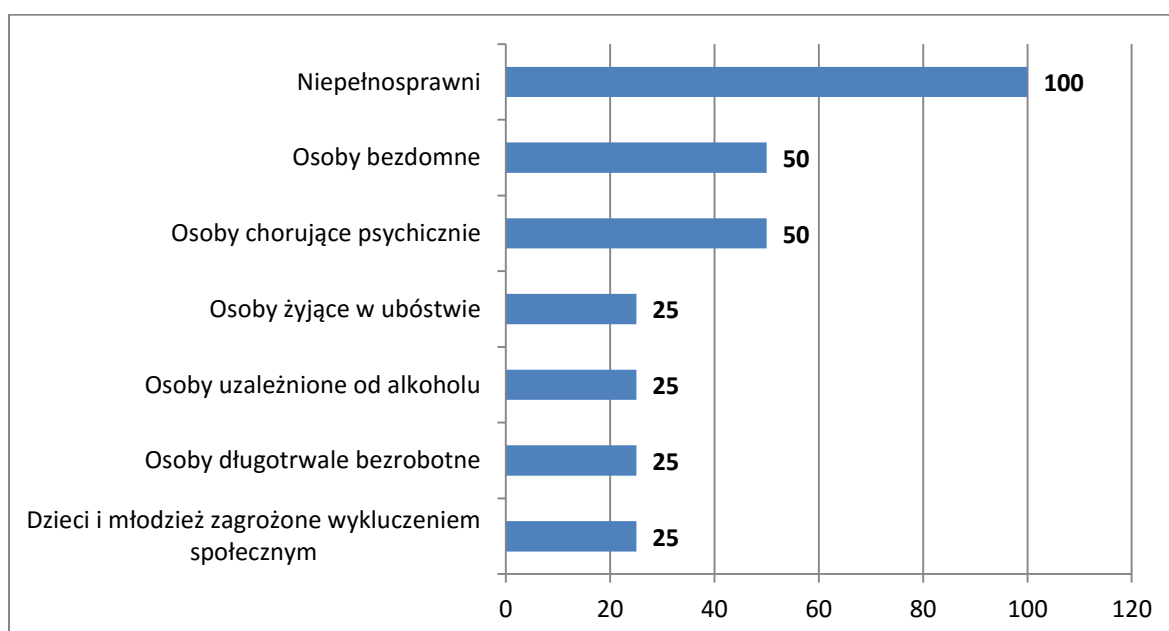
Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.3 Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych

Respondenci są zdania, iż dane dotyczące problemów społecznych powinny być cyklicznie monitorowane i aktualizowane.

Uczestnicy badania zostali poproszeni o wskazanie trzech najważniejszych problemów społecznych, w stosunku do których konieczna jest cykliczna analiza informacji na poziomie regionalnym. Według analizy wyników ciągłym monitoringiem powinny zostać objęte zagadnienia dotyczące: osób niepełnosprawnych (100% wskazań), osób bezdomnych (50%) oraz dane na temat osób chorujących psychicznie (50% wskazań).

Wykres 65. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

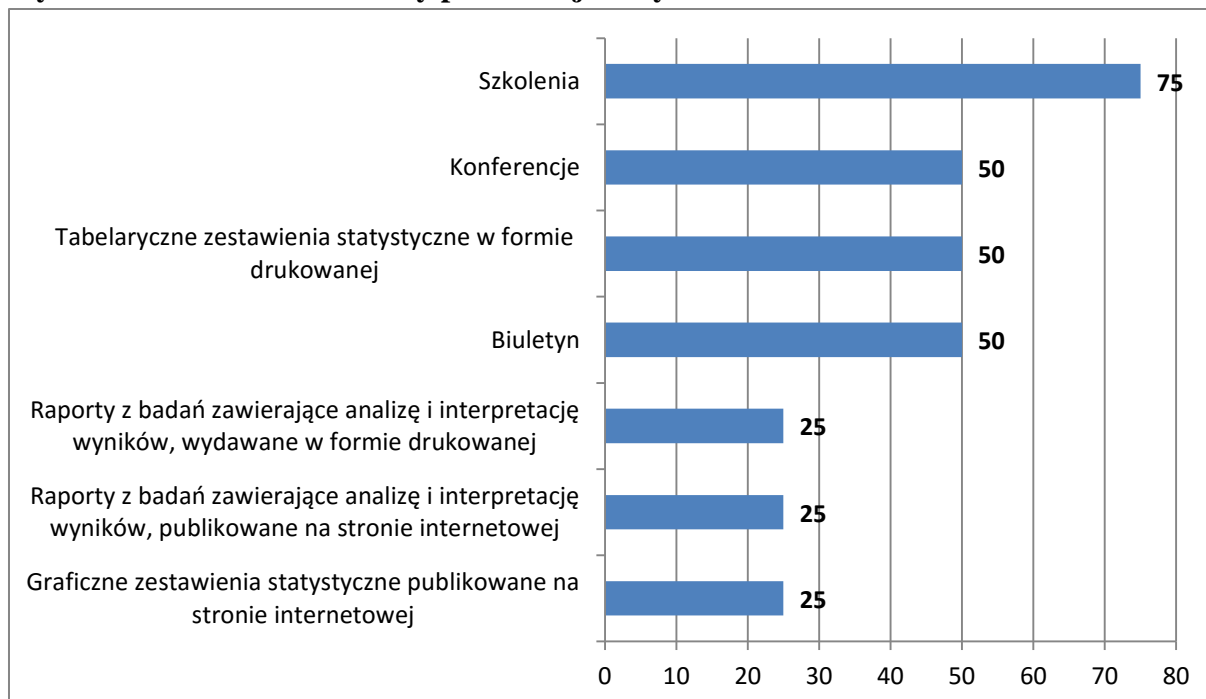

Źródło: Opracowanie własne ROPS

1.4 Forma prezentacji danych

W dalszej części badania, wskazali na trzy najbardziej preferowane formy udostępniania informacji z zakresu polityki społecznej. Najbardziej preferowane formy prezentacji danych związane są z możliwością bezpośredniego kontaktu z ekspertami prezentującymi dane zagadnienia.

Wykres 66. Preferowane formy prezentacji danych.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Zgodnie ze wskazaniami respondentów najbardziej pożądaną formą prezentacji danych są szkolenia – 75%. Na kolejnym miejscu we wskazaniach respondentów znalazły się konferencje, które uzyskały 50% wskazań. Jednocześnie wskazano duże zapotrzebowanie na prezentację danych szczegółowych w postaci biuletynu oraz tabelarycznych zestawień statystycznych w formie drukowanej - 50% wskazań. Na równorzędnych miejscach uplasowały się raporty z badań zawierające analizę i interpretację wyników, zarówno publikowane na stronie internetowej, jak i wydawane w formie drukowanej oraz graficzne zestawienia statystyczne publikowane na stronie internetowej (25% wskazań). Te ostatnie, według badanych cieszą się najmniejszą popularnością.

1.5 Problemy społeczne wymagające najpilniejszego rozpoznania

W ankiecie pytano również o propozycję zakresów tematycznych, które Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej powinien gromadzić i poddawać ciągłej analizie.

Według uzyskanych danych obszarem tematycznym, który wymaga dokładnej analizy jest problematyka niepełnosprawności (75% wskazań): ze szczególnym naciskiem na informacje z zakresu: osób niepełnosprawnych powyżej 18 roku życia (kończących edukację w specjalnych ośrodkach szkolno – edukacyjnych), informacji dotyczących aktywizacji zawodowej - zatrudnianie w zakładach pracy chronionej czy na otwartym rynku pracy oraz danych statystycznych dotyczących osób nabywających status osoby niepełnosprawnej z podziałem na stopień niepełnosprawności.

Ankietowani wskazywali również na dokonywanie szczegółowej diagnozy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: skali problemu, wskazywania różnych możliwości pomocy oraz sposoby docierania do tych osób.

2. Ocena szkoleń prowadzonych przez ROPS

Druga część przeprowadzonego badania ankietowego dotyczyła oceny szkoleń. Pytania kierowane były do kierowników zakładów aktywności zawodowej. Dzięki temu możliwe będzie przeanalizowanie dotychczasowej efektywności, jak i poznać oczekiwania dotyczące szkoleń, które będzie można organizować w przyszłości.

2.1 Ocena efektywności szkoleń

W tej części badania respondenci mieli udzielić odpowiedzi na pytanie dotyczące uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Ze szkoleń oferowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego korzystały dwa Zakłady Aktywności Zawodowej.

Uczestnicy zapytani o to, jak uczestnictwo w szkoleniach wpłynęło na podniesienie kwalifikacji i umiejętności zawodowych odpowiedzieli, że ich oczekiwania zostały w pełni zaspokojone.

W przypadku jednego Zakładu Aktywności Zawodowej wiedza oraz umiejętności nabyte w ramach szkoleń przyczyniły się do osiągnięcia awansu zawodowego bądź zmianę ścieżki kariery.

Kolejne pytanie poruszało kwestię wpływu szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników ośrodków pomocy społecznej. 50% badanych udzieliła odpowiedzi pozytywnych „tak” odnosząc się do poprawy jakości i efektywności pracy, jakie nastąpiły po

udziale w szkoleniach. Druga połowa ankietowanych uważa, iż wiedza zdobyta podczas szkoleń „raczej nie” wpływa na zwiększenie wydajności w wykonywanej pracy.

2.2 Bariery i przeszkody w uczestnictwie w szkoleniach

Przedstawiciele badanych jednostek zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na temat przeszkód i barier, na jakie napotykają chcąc uczestniczyć w szkoleniach realizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Wśród odpowiedzi udzielonych przez respondentów jedną z barier jest brak oferty szkoleń kompleksowych, która ułatwiłaby uczestnictwo. Dobór tematyki dostosowanej do potrzeb odbiorców oraz brak informacji o organizowanych szkoleniach to kolejne przeszkody wpływające na uczestnictwo w szkoleniach.

Do przeszkód organizacyjnych przedstawiciele zakładów aktywności zawodowej zaliczają nadmiar obowiązków służbowych i wynikający z tego brak czasu, nieodpowiedni termin oraz zła lokalizacja szkoleń.

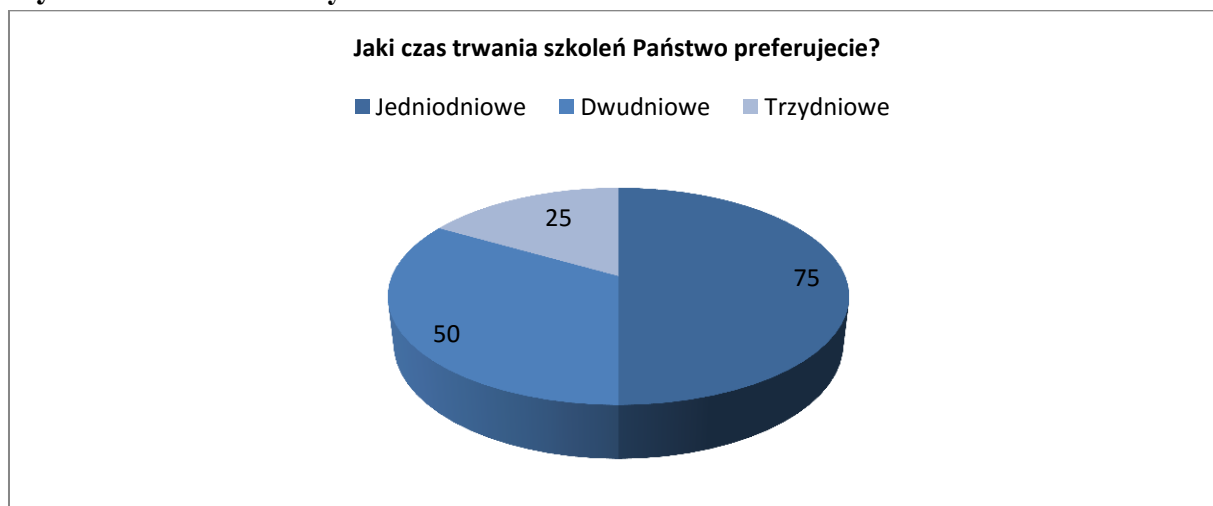
2.3 Oczekiwania organizacyjne na temat szkoleń

Z przeprowadzonego badania wynika, iż zdecydowana większość respondentów wyraża zadowolenie z zakresów tematycznych, sposobu przygotowania oraz efektywności szkoleń, jakie oferuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Wszystkie badane ośrodki zadeklarowały chęć uczestnictwa w szkoleniach organizowanych w 2016 roku, tj. łącznie 39 osób, w tym 7 z kadry zarządzającej, 1 pracownik socjalnych, 19 pracowników merytorycznych oraz 12 pozostałych pracowników, tj. księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych.

Ankietowani pytani o preferowany czas trwania szkoleń, w większości wybrali szkolenie jednodniowe (75%) – jest to najdogodniejsza forma uczestnictwa, gdyż umożliwia oddelegowanie więcej, niż jednego pracownika.

Wykres 67. Preferowany czas trwania szkoleń.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Aby optymalnie dostosować przygotowane szkolenia do aktualnych oczekiwań respondentów, zostali poproszeni o wskazanie zakresów tematycznych, z uwzględnieniem podziału na zakres wykonywanych obowiązków. Szczegóły prezentuje tabela 14.

Tabela 14. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników zakładów aktywności zawodowej.

Kadra zarządzająca
➤ Zarządzanie zasobami ludzkimi, ➤ Pozyskiwanie miejsc pracy na otwartym rynku, ➤ Praca z osobami niepełnosprawnymi, chorymi psychicznie, ➤ Komunikacja interpersonalna.
Inni pracownicy merytoryczni (terapeuta, psycholog, opiekun, asystenci rodziny, koordynatorzy pieczy zastępczej, doradcy)
➤ Tworzenie spółdzielni socjalnych. ➤ Szkolenia specjalistyczne, ➤ Metody pracy z osobami niepełnosprawnymi, ➤ Integracja społeczna, ➤ Komunikacja interpersonalna.
Pozostali pracownicy (księgowy/a, informatyk, pracownicy działu świadczeń rodzinnych itp.)
➤ Obsługa kadrowo-księgową osób niepełnosprawnych, ➤ Promocja integracji, ➤ Pozyskiwanie funduszy europejskich.

Źródło: Opracowanie własne ROP

Wnioski i rekomendacje

- Badane instytucje udzielają pomocy różnym grupom społecznym, ze wskazaniem na zagrożone lub wykluczone społecznie. Realizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej badania koncentrują się wokół osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Pod względem wartości oceny merytorycznej, dostępności i aktualności informacji, najwyżej zostały ocenione dane na temat osób niepełnosprawnych i osób długotrwale bezrobotnych. Najniżej oceniono dane dotyczące: imigrantów, emigrantów oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
- Istotnym elementem badań realizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej jest cykliczność zbieranych informacji. Respondenci najczęściej wskazywali obszary w których konieczne jest prowadzenie badań: niepełnosprawność, sytuacja dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, osoby chore psychicznie, osoby bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz ofiary przemocy w rodzinie.
- Dostęp do informacji winien być prosty i skuteczny. Gromadzone dane, winny być przekazywane zainteresowanym pomiotom w formie komunikacji bezpośredniej tj. w trakcie szkoleń, konferencji i warsztatów tematycznych. Opracowywane materiały winny być umieszczane na stronie internetowej ROPS lub publikowane w postaci biuletynów czy raportów.
- Oferta szkoleniowa winna zawierać jak najwięcej treści opartych na praktycznych wskazówkach i rozwiązaniach dostosowanych do indywidualnych potrzeb instytucji do których jest kierowana.
- Pracownicy jednostek pomocy i integracji społecznej najczęściej deklarują chęć uczestnictwa w szkoleniach zawodowych - specjalistycznych, odpowiadających na potrzeby wykonywanej pracy, szkoleniach rozwijających umiejętności osobiste – trening personalny, praca z trudnym klientem, walka ze stresem, rozwiązywanie konfliktów czy szkolenia dla kadry kierowniczej z zakresu zarządzania zasobami

ludzkimi - kadry i płace, negocjacje i mediacje, praca w zespole czy zarządzanie zespołem.

- Szkolenia wg opinii ankietowanych winny być organizowane w miejscach o łatwej dostępności lokalizacyjnej z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Informacje dotyczące planowanych szkoleń winny być rozsyłane bezpośrednio do jednostek pomocy i integracji społecznej z odpowiednim wyprzedzeniem.
- Głównymi przeszkodami i barierami, utrudniającymi przedstawicielom jednostek pomocy społecznej uczestnictwo w szkoleniach jest w ograniczona liczba miejsc, która nie pozwala na zakwalifikowanie się wszystkim chętnym. Większość badanych była zadowolona z zakresów tematycznych, sposobu przygotowania oraz efektywności szkoleń, jakie oferuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.
- Udział w szkoleniach umożliwił podniesienie jakości wykonywanej pracy oraz utrzymanie profesjonalnego poziomu realizowanych zadań.

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

Tabela 2. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników ośrodków pomocy społecznej.

Tabela 3. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

Tabela 4. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez przedstawicieli powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Tabela 5. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

Tabela 6. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników domów pomocy społecznej

Tabela 7. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

Tabela 8. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników środowiskowych domów samopomocy.

Tabela 9. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

Tabela 10. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela 11. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

Tabela 12. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela 13. Ocena dostępności do informacji dotyczących poszczególnych grup społecznych.

Tabela 14. Zakres tematyczny szkoleń wskazany przez pracowników zakładów aktywności zawodowej.

Wykres 1. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wykres 2. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

Wykres 3. Preferowane formy prezentacji danych.

Wykres 4. Zakres tematyczny wymagający ciągłego aktualizowania w opinii pracowników ośrodków pomocy społecznej.

Wykres 5. Procentowy udział liczby osób w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Wykres 6. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Wykres 7. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Wykres 8. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Wykres 9. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

Wykres 10. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników ośrodków pomocy społecznej.

Wykres 11. Preferowany czas trwania szkoleń.

Wykres 12. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wykres 13. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

Wykres 14. Preferowane formy prezentacji danych.

Wykres 15. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Wykres 16. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Wykres 17. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Wykres 18. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

Wykres 19. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Wykres 20. Preferowany czas trwania szkoleń.

Wykres 21. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wykres 22. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

Wykres 23. Preferowane formy prezentacji danych.

Wykres 24. Zakres tematyczny wymagający ciągłego aktualizowania w opinii pracowników domów pomocy społecznej.

Wykres 25. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Wykres 26. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Wykres 27. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Wykres 28. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

Wykres 29. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników domów pomocy społecznej.

Wykres 30. Preferowany czas trwania szkoleń.

Wykres 31. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Wykres 32. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

Wykres 33. Preferowane formy prezentacji danych.

Wykres 34. Zakres tematyczny wymagający ciągłego aktualizowania w opinii pracowników środowiskowych domów samopomocy.

Wykres 35. Procentowy udział liczby osób w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Wykres 36. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Wykres 37. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Wykres 38. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Wykres 39. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

Wykres 40. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników środowiskowych domów samopomocy.

Wykres 41. Preferowany czas trwania szkoleń.

Wykres 42. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wykres 43. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

Wykres 44. Preferowane formy prezentacji danych.

Wykres 45. Zakres tematyczny wymagający ciągłego aktualizowania w opinii pracowników warsztatów terapii zajęciowej.

Wykres 46. Procentowy udział liczby osób w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Wykres 47. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Wykres 48. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Wykres 49. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Wykres 50. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

Wykres 51. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników warsztatów terapii zajęciowej.

Wykres 52. Preferowany czas trwania szkoleń.

Wykres 53. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wykres 54. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

Wykres 55. Preferowane formy prezentacji danych.

Wykres 56. Zakres tematyczny wymagający ciągłego aktualizowania w opinii pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Wykres 57. Procentowy udział liczby osób w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Wykres 58. Wpływ szkoleń na podniesienie umiejętności zawodowych pracowników.

Wykres 59. Zmiana ścieżki kariery zawodowej lub awans pracownika.

Wykres 60. Wiara we własne siły i umiejętności pracowników.

Wykres 61. Wpływ szkoleń, na jakość i efektywność pracy pracowników.

Wykres 62. Przeszkody i bariery uczestnictwa w szkoleniach wskazane przez pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Wykres 63. Preferowany czas trwania szkoleń.

Wykres 64. Trudności w dostępie do informacji na temat grup zagrożonych.

Wykres 65. Problemy społeczne wymagające cyklicznej aktualizacji danych.

Wykres 66. Preferowane formy prezentacji danych.

Wykres 67. Preferowany czas trwania szkoleń.